

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 25 • 3 Ekim 1997 • 80 000 TL.(KDV dahil)

Kontrgerilla devleti kendini tahkim ediyor!

***Susurluk'un hesabını
emekçiler soracak!***

İÇİNDEKİLER

S.Y. Kızıl Bayrak'tan.....	2
Kapak	3
Düzen Cephesi ve Susurluk	4-5
Burjuva Medya	6
Hücre Tipi Cezaevi Saldırısı	7
Sınıf Hareketinin Sorunları	8-9
Sınıf Hareketi	10-11
Gintem Değerlendirmesi ve Gintem Röportajı	12-13
Reformist Hareket (Orta Sayfa-EMEP liberal bir küçük-burjuva muhalefet platformu)	14-18
Uluslararası Politika	19-21
Toplumsal Yaşam	22-23
Kültür/Sanat	24-25
İşçi Gençlik	26
Mücadele Postası	27

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:25 ● 3 Ekim 1997
Fiyatı: 80 000 TL. (KDV dahil)
Sahibi ve Y. İşl. Md.:Bülent H. Oğuz
EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yönetim Adresi:

Eksen Yayıncılık Laleli cad.. No: 52/5 İstanbul
Tel: 0 (212) 638 28 83 Fax: 0 (212) 517 39 49
e-mail: kb@arti.net.tr

Baskı:

SERLER Matbaacılık
İSTANBUL
Tel: 0 (212) 880 40 75

Genel Dağıtım:
BİRYAY

EKSEN Yayıncılık Büroları

Hacı Halil Mah. 1219. Sok. Göçeoğlu İşhanı Kat:4 No: 33
Gebze/KOCAELİ Tel: 0 (262) 642 41 90

853. Sok. Bilen İşhanı No: 27/604, Konak/İZMİR
Tel-Fax: 0 (232) 445 21 50

İlkiz Sok. Ekmen İşhanı 22/14 Kat: 5 Sıhıyye/ANKARA
Tel-Fax: 0 (312) 229 40 19

Cemal Gürsel Cad. Shell Karşısı Vakıf İşhanı Kat: 3 No: 306
ADANA, Tel: 0 (322) 351 36 84

Alemdar Cad. Erdoğanlar İşhanı No: 4 Kat: 6
ZONGULDAK, Tel: 0 (372) 252 25 92

Ünlü Cad. Sarı Sok. Mavi Köşe İşhanı No: 8
BURSA, Tel: 0 (224) 223 65 39

S. Y. Kızıl Bayrak'tan

Kızıl bayrağı
kapitalizmin burçlarına dikeceğiz!

Geçtiğimiz hafta bu köşeden yeni bir kayıp endişesini kamuoyuna duyurmuştuk. Kayıp iddiası, Ayhan Engin'den haber alınmadığı belirtilen 9 günlük bir bekleyişin ardından gündeme gelmiştir. Söz konusu kişinin polisçe aranma nedenleri ve söz konusu kişiye yönelik olarak siyasi polisin açıkça ortaya koyduğu "infaz" niyeti düşünüldüğünde, bu süre kamuoyu önünde "yeni bir kayıp mı?" kaygısını açığa vurmak için yeterli olduğu gibi, son derece doğaldır da.

Gelinen aşamada, Ayhan Engin'in devletin elinde olmadığı haberleri bize ulaşmıştır. Ancak Ayhan Engin'in bulunması, tersinden şu gerçeği bir kez daha teyid etmiştir. Eğer "kaybolan" insanlar devlet tarafından yok edilmemişlerse, çok geçmeden sağ salim bulunabiliyorlar. Ayhan Engin "bulundu" ve yaşıyor. Çünkü devletin eline geçmemiştir. Ters olsaydı, bunun ne anlama geldiği yeterince açık olurdu. Yüzlerce kayıp insanın akıbeti bunu gösteriyor. Önemle yineliyoruz. "Kaybolan" insanlar devlet tarafından yok edilmemişlerse yeniden bulunabiliyorlar.

Şu an Ayhan Engin'in çeşitli tanıdıklarına "yaşadığını, devletin elinde olmadığını" bildirdiğini biliyoruz. Kaybolduğu süre içerisinde bir trafik kazası geçirdiği yine bize ulaştırılan bilgiler arasında. Elbette ki olayın tüm kapsamını ve mahiyetini öğrendikten sonra, kamuoyuna açıklamak gibi bir sorumluluğumuz var. Bu, gerekli bilgiler bize ulaştığında mutlaka ve derhal yerine getirilecektir.

Geçtiğimiz hafta Ayhan Engin'in kaybedilme endişesi çerçevesinde yürüttüğümüz kampanya sermaye devletinin üzerimizdeki baskı ve terörünü de yoğunlaştırdı. Çalışanımız Cengiz SUBAŞI'na, 26.9.1997 günü saat 21:30 sularında Taksim-Gümüşsuyu civarından sivil polislerce kaçırılarak ölüm ve kaybetme tehditleri eşliğinde işbirliği teklif edildi. İstedigine ulaşamayan düşman çalışanımızı E-5 üzerinde ıssız bir noktada serbest bıraktı.

27.9.1997 günü İHD'nin cezaevlerinde hücre tipi uygulamasına karşı Sultanahmet'de düzenlediği basın açıklamasına katılan çalışan ve okurlarımızdan İbrahim SOYSÜREN, Ali KOCAOĞLU ve Ümit BEDEL, eylem sonrası polis saldırısına uğrayarak gözaltına alındılar. Ümit ve Ali yoldaşlarımız bir gün, İbrahim yoldaş ise iki buçuk gün Vatan Caddesindeki terör merkezinde tutularak işkence gördüler.

Haftalık Kızıl Bayrak atılımımız üzerinden altı ayı aşkın bir süre geçti. "Dönemin ihtiyaçlarını karşılamak için yeni bir çalışma temposu ve yeni bir düzey" iddiasıyla başlattığımız Haftalık Kızıl Bayrak atılımımız her geçen gün eksikliklerini tamamlayarak devam ediyor.

Geçen altı ayda da tıpkı onbeş günlük süreçte olduğu gibi üretim alanlarında, direnişlerde, işçi-emekçi semtlerinde, eylem ve gösterilerde, kısacası sınıf mücadelesinin nefes alıp verdiği her yerde yerimizi

almaya devam ettik. Bulunduğumuz her alanda proletaryanın bağımsız sınıf çıkarlarının savunuculuğunu üstlenerek işçi sınıfı davasını daha ileriye taşımaya çalıştık. Yayın çizgimizi ve ilkelerimizi eskisi gibi sınıf hareketine devrimci önderlik görevlerine göre şekillendirmeye devam ederken tüm faaliyetimizi de bu görevlerin komünistler için en can alıcı ve acil olanına, komünist işçi partisinin inşasına tabi kıldık. Haftalık yayın faaliyetimizde komünist hareketin dönemin ihtiyaçlarının dayattığı hızı ulaşmak ve sınıf hareketini devrimci politikalarla kuşatmadaki temel aracı olma işlevini yerine getirmeye çalıştık. Emeği pervasızca sömürülen, eşel mobil, ESK, kalite çemberleri saldırılarıyla kısıpaca alınan işçi ve emekçilere, parasız-bilimsel, herşeyden de öte özgür eğitim isteyen öğrencilere, yıllardır sömürgeci kirli bir savaşla soykırımdan geçirilen Kürt halkına kısacası esirler dünyasına dahil, emek-sermaye çatışmasında emek cephesine mensup herkese tek çözüm yolunu ve tek alternatifi, devrim ve sosyalizmi göstermeye kilitlendik.

Bir kez daha haykırıyoruz: Devrimin ve sosyalizmin kızıl bayrağını kapitalizmin burçlarına dikmeye kararlıyız!

Düzeltilme: Geçtiğimiz sayıda dış politika sayfasında yayınlanan UNCTAD Raporu ve Küreselleşmenin İflası adlı yazı O. ERDEM imzasıyla çıkması gerekirken teknik bir hata sonucu imzasız yayınlanmıştır. Düzeltir özür dileriz.

Gazetene sahip çık!
Abone Ol! Abone Bul!

Adı : .....
Soyadı : .....
Adresi : .....
Tel : .....

6 Aylık Yurt içi 2 000 000 TL. 1 Yıllık Yurt içi 4 000 000 TL.
Yurt dışı 130 DM. Yurt dışı 260 DM.

Fatma ÜNSAL adına, Y. Kredi Bankası İSTANBUL/Aksaray Şb.

TL için :0079219-2

DM. için :3002991-8 No'lu hesaba yatırdım.

Makbuzun fotokopisi ektedir.

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

YAKINDA KİTAPÇILARDA

Kürt Ulusal Sorunu-1

Teorik
Programatik
Perspektifler
ve
Siyasal
Değerlendirmeler

Kürt Ulusal Sorunu-2

Teorik
Programatik
Perspektifler
ve
Siyasal
Değerlendirmeler

Abone
Formu

Kontrgerilla devleti kendini tahkim ediyor Susurluk'un hesabını emekçiler soracak!

Susurluk kazası, sermayenin egemenlik aracı devletin iğrenç içyüzünü, tarihte görülmedik boyutlarda kitlelerin önüne sermişti. Devletin kirli suçları ve bulaştığı pis işler belki ilk defa su yüzüne çıkmıyordu, ama ilk defa bu denli büyük yankılara yol açacak boyutlara ulaşıyordu.

Sermaye iktidarının Susurluk rezaletinin üstünü kısa sürede ve kolayından kapatmasının önünde engel teşkil eden olguların başında çeteleşen devlette oluşan çatlaklar geliyordu. Kendi iç çatışmaları derinleştikçe, çeteler arası rekabet kızıştıkça çeşitli gizli ve kanlı gerçekler de çatlaklardan sızıp kamuoyuna taşınıyordu.

Halihazırda bu olguda değişen yeni birşey yok. Susurluk sonrası gelişmeler, çeteleşen devletin içyüzünü aydınlatan, dosyalara sığmayacak denli kapsamlı bilgi ve belgeleri ortaya çıkarmıştır. Geline aşamada, şu veya bu şekilde Susurluk ile birlikte anılmayan tek bir devlet temsilcisi dahi kalmamıştır. Başta ordu, emniyet, MİT gibi devlet güvenlik kurumları ve onların Özel Harp Dairesi, JİTEM, Özel TİM, korucular gibi uzantıları devleti boydan boya saran kontr-gerilla ağının baş köşelerini tutmaktadır. Tüm kirli ve karanlık ilişkilerin toplandığı yer ise MGK olmaktadır. Her bir devlet çetesinin arkasında bizzat çete devleti bulunmaktadır. Onun partileri, bakanları, başbakanları, cumhurbaşkanları ve generalleri tarafından korunmaktadır. Hepsisi de kontr-gerilla ile ilişki içerisinde, faaliyetleri yönetmekte, yönlendirmekte ve denetlemektedirler.

Bugün Susurluk'un üzerinden yaklaşık 1 yıl geçmiştir. Ancak geçen her gün, sermaye devletinin bir özel savaş aygıtına dönüştüğünün, kendini boydan boya bir kontr-gerilla örgütü olarak örgütlediğinin ayan beyan gerçekliğini yalnızca daha da kuvvetlendirmiştir, yeni kanıtlar ortaya çıkarmıştır.

Ne var ki; buna rağmen sermaye devleti, kendisini derinden yıpratın bu süreç üzerindeki hakimiyetini de yitirmemiştir. Aksine, sermaye iktidarı ve onun ordu ve MGK gibi temel yönetici güçleri süreçten güçlenerek çıkmayı başarmışlardır.

Bunun arkasında herşeyden önce, geniş ezilen emekçi yığınların Susurluk rezaleti karşısında hızla büyüyen tepki ve öfkelerin devrimci bir önderlik altında düzene karşı kanallı edilememesi yatmaktadır. Kendi dağınıklığı ve iç zayıflıkları nedeniyle doğan fırsatları değerlendirmekte geciken, sözü gerçek sahibine, işçi sınıfına vermek noktasında son derece ufuksuz davranan geleneksel devrimci hareketinin aksine, burjuvazi krizi yönetmekte büyük bir ustalık gösterdi. Daha toplumsal huzursuzlukların

yeni yeni kabarmaya başladığı bir evrede sermaye, toplumsal muhalefeti belli bir denetim altında tutmayı başardı. Önce sendika bürokrasisi silahını devreye sokarak, işçi sınıfından ve kamu çalışanlarından yükselen tepkileri boşaltmaya çalıştı. Sendika bürokrasinin denetiminde geçen merkezi mitinglerle mücadelenin sınırlarını çizdi. Çürümüş düzenin, çeteleşen devletin bizzat sahibi olan sermaye ve onun medya, yargı gibi kurumları ise başından itibaren toplumsal muhalefeti saptırmak için Susurluk'u devlet içerisine sızmış bazı çetelerden ibaret göstermeye çalıştı.

Bu çabalarında başarılı da oldu. Belki, geniş emekçi yığınlarının vicdanında mahkum ettiği devleti aklamak noktasında istediği mesafeyi alamadı. Ancak çete ve kontr-gerilla devleti üzerinde yoğunlaşan tepkileri dağıtabildi, toplumsal muhalefetin öfkelerini başka hedeflere yönlendirebildi. Burjuvazi önceleri liberal muhalefet güçleri aracılığıyla "Sürekli Aydınlik İçin 1 Dakika Karanlık!" kampanyasını başlatarak, yükselen toplumsal tepkilere düzen içi bir kanal açmış oldu. "Sürekli Aydınlik İçin 1 Dakika Karanlık!" kampanyasıyla burjuvazi yalnızca ezilen emekçi kitlelerin öfke ve tepkilerini evlere ve günde 1 dakika gibi sembolik bir süreye hapsedmekle kalmadı. Aynı zamanda, toplumsal muhalefete kendi rengini vermeyi de başardı. Çürümenin ve çeteleşmenin kaynağı sanki bizzat sömürü düzeninin kendisi değilmiş gibi, kampanyanın tüm talep ve şiarları düzen ve devlet içi bir temizlik etrafında şekillendi.

Ancak eylem toplumun geniş emekçi kesimlerine hızla yayıldığı gibi, kendi sınırlarını da hızla zorlamaya başladı. İşçi ve emekçiler sokağa taşıdığı andan itibaren kampanyanın içeriği de değişmeye, burjuvazinin denetimi azalmaya başladı. Bizzat devleti ve devlet kurumlarını hedef gösteren sloganlarla eyleme geçen kitlelerin buna rağmen liberal burjuva muhalefetine ona açmış olduğu "meşru" zeminleri aşmış, kendi "meşru" hesap sorma tutumunu geliştirememesinin ardında ise yine geleneksel devrimci yapıların zayıflıklarının büyük rolü oldu. Bu yapılar kampanya üzerinde belli bir inisiyatif geliştirmelerine rağmen, onu yeni bir düzeye sıçratacak ve düzenden bağımsızlaştıracak bir müdahale gücü ve becerisi ortaya koyamadılar.

Bu boşluktan en iyi faydalanan kuşkusuz ki yine burjuvazi ve onun çete devleti oldu. İlk bakışta bir hedef şaşırtma operasyonu gibi görünen şeriat-laiklik kutuplaşmasını körükleyerek, gerçekte kendisini yeniden tahkim etmenin olanaklarını yarattı. Generaller ve MGK geçtiğimiz dönemde görülmemiş boyutlarda Üretiş-PDF Kitap Arşivi <https://www.pdfkitap.com> etkinliğe ve meşruluğa kavuştu.

Önceleri "temiz toplum" çağrıları ile sesini yükselten medya, kısa sürede MGK'nın kararlarına harfiyen uymayanları mahkum eden, herkesi MGK komutasına çağıran bir işlev yüklendi. Benzer bir uğursuz rolü sendika bürokrasisi oynamaya soyundu. MGK'nın himayesinde çalışan Ekonomik Sosyal Konsey ile yalnızca toplumsal muhalefet kısıpaca alınmaya çalışılmadı, aynı zamanda yeni azgın saldırıların zemini de döşendi. Bizzat MGK ve TUSİAD'ın eliyle hükümete taşınan ANASOL-D hükümeti, kontr-gerilla devletinin kendini yeniden tahkim etmesinin bir diğer temel adımı oldu. Arkasına Susurluk'un odağında duran generalleri alan yeni hükümet sermayenin saldırı programının tavizsiz uygulanması için hemen kolları sıvadı. Dahası bu aynı süreçte göstermelik Susurluk davasında yargılanan bir avuç kontr-gerilla tetikçisi de serbest bırakıldı. İbrahim Şahin gibi eli kanlı kontr-gerilla elemanları ülkücü faşist MHP'lilerin tezarühatları ve Tansu Çiller gibi devlet temsilcilerinin "Susurluk'u savunuyoruz! Devleti savunuyoruz!" naraları arasında tahliye edildi.

Belki de gerçeği en iyi, Susurluk'un baş aktörlerinden olan ve dokunulmazlık zırhı ile "bin operasyonları" nı sürdüren işkenceci katil Mehmet Ağar'ın tehdit dolu açıklamaları tanımlamaktadır. Mehmet Ağar, açık bir dille ve meydan okurcasına, Susurluk pisliliğinin sahibi kontr-gerillayı görevlendiren, silahlandıran ve yönlendirenin bizzat devlet ve MGK olduğunu ifade ediyor. Dahası, bu bilgiler bende olduktan sonra "bana dokunamazsınız" diyordu. Ardından da "cüret eden altında kalır" diye tehditler savuruyordu.

Gerçekten de son bir yıllık süreç, sermayenin sömürü sistemi içerisinde yer alan hiç bir birey ve kurumun bu pisliliğe dokunamadığını yeterince ortaya koymuştur. Dokunamıyor, çünkü kendisi de bu kirli ilişkiler ağının içerisinde bulunuyor. Dokunamıyor, çünkü nereden dokunursa dokunsun sermaye düzeninin bizzat temellerine vurmak zorunda kalacağını biliyor.

Tam da bu nedenle, liberal muhalefet tarafından 30 Eylül'de yeniden başlatılan ve RP'den DSP'ye, ANAP'tan DYP'ye neredeyse tüm düzen partilerinin güya desteklediği Sürekli Aydınlik İçin 1 Dakika Karanlık kampanyasının, "Dokunulmazlıklar kaldırılın! Çetelere dokunun!" şiarı onların ağızında büyük bir kandırmacadan ibarettir. Yalnızca geçtiğimiz günlerde, dünya çapındaki uyuşturucu kaçakçılığı ağını ve karapara aklama merkezlerini belirlemekle görevli OGD'nin ortaya koyduğu raporda geçenler dahi, bunu yeterince ortaya koyuyor. Bu rapor açık bir tarzda TUSİAD'ın, onun ordu, polis, MİT, MGK gibi güçlerinin, tüm

düzen partilerinin Kürt halkına karşı sürdürülen kirli savaşı finanse etmek ve kanlı karşı-devrimci faaliyetlerine kaynak sağlamak için uyuşturucu ticareti batağına boğazına kadar battığını resmediyor. Kesin bir dille ve sayısız bilgi ve belgeye dayanarak sermayenin çete devletine en ağır suçlamaları getiriyor. Peki, devletin tüm kilit isimlerini adıyla anan rapor karşısında ciddi herhangi bir açıklama yapma gücü bile kendinde göremeyenler Susurluk'un kıyısına köşesine dahi dokunabileceği düşünülebilir mi?

Açıktır ki, sermaye devletinin oklarının ucu yine her zamanki gibi işçi ve emekçilere "dokunacaktır". Daha bugünden yılbaşında açıklanacak olan ve İMF'nin direktifleri doğrultusunda hazırlanan yeni bir saldırı programı kamuoyuna duyurulmuş bulunuyor. Özelleştirme, örgütsüzleştirme, sosyal hakların gaspı, zam yağmuru vb. gibi azgın saldırılar ise zaten durmaksızın sürüyor.

Susurluk'a "dokunamayan"lar, "dokunmak" istemeyenler "bin operasyonlar"ına yenilerini ekliyor. Kardeş Kürt halkına karşı yürütülen kirli savaş etrafa pislik saçmaya devam ediyor. Sınır ötesi hareket adı altında işgalci ordu bir kez daha Güney Kürdistan'a giriyor, sivil halka kan kusturuyor. Kriz yönetimi örtüsü ile kontr-gerilla başı MGK'ya sınırsız yetkiler tanınıyor. Toplumsal muhalefetin en kanlı ve kirli yöntemlerle bastırılmasının yasal zeminleri döşenirken, kontr-gerilla adeta meşrulaştırılıyor. Kısacası sermaye devleti çürümüşlüğü ve kokuşmuşluğun had safhasına ulaştığı bir evrede, kontr-gerilla aygıtlarına, özel savaş kurmaylarına her zamankinden fazla ihtiyaç duyuyor. Bugün hükümeti ile muhalefeti, sermayedarı ile generali, milletvekili bakanı ile bu gerçeği yeniden sahte "temiz toplum, temiz devlet" çağrıları ile muğlaklaştırmaya çalışıyor.

Oysa temiz toplum işçi ve emekçilerle gelecektir. Susurluk'ta sembolleşen çeteleşen devletin, çürüyen düzenin hesabını işçi sınıfı ve emekçiler soracaktır! Bunun başka yolu yok! İşçi sınıfı bu köhnemiş sömürü düzenine karşı mücadele bayrağını kaldırmadan, kontr-gerilla devletinden hesap sormadan, her yeni gün yeni bir Susurluk ile gelecektir. Susurluk pisliliği tüm toplum sathına yayılacak, çürümeyi ve çöküşü getirecektir.

Öyleyse, söz sahibine verilmelidir. Tüm çabalar; "Çeteleşen devletin, çürüyen düzenin hesabını emekçiler soracak! Temizlik, sermaye iktidarına ve onun kirli, kanlı düzenine karşı devrim ve sosyalizm bayrağını kaldıran işçilerle gelecek! Karanlığı devrim aydınlatacak!" perspektifi ve pratiginde odaklanmalıdır!

Sermaye devleti uluslararası erozin ticaretinin tam odağında!

Susurluk kazasının üzerinden yaklaşık 1 yıl geçti. O günden bu yana Susurluk'un ortaya çıkarttığı kirli ilişkiler dizgesine ışık tutan tonlarca bilgi ve belge toplandı. Tek başına Susurluk'a adları karışanların listesi dahi "devletin içerisine sızmış çeteler" iddiasını yalanlayan bir muhteva taşıdığı gibi, her yeni gelişme de bizzat devletin ve onun en temel kurumlarının bir kirli suç organizasyonuna dönüştüğünün kanıtı oldu. Öyle ki bugün Susurluk'la birlikte anılan kurumların başında ordu, emniyet ve MİT gelmektedir. Üst düzey ordu, emniyet ve MİT görevlilerinin yanında bu pisliğin odağında milletvekillerinden parti başkanlarına, bakanlardan başbakanlara, ünlü sermayedarlardan MGK kurmaylarına kadar her türlü devlet temsilcisi bulunmaktadır.

Devletin ve onun en "saygın" kurumlarının etrafa saçtığı pislikler o denli bariz, o denli rahatsız edici boyutlara ulaşmış bulunuyor ki, bu ölçüsüzlük karşısında uluslararası düzeyde ve resmi planda tutumlar açıklanmak zorunda kalınıyor. Geçtiğimiz günlerde Dünya Uyuşturucu Jeopolitiği (OGD)'nin yayınladığı rapor bunun en son ve çarpıcı bir göstergesi oldu.

Söz konusu rapor Türkiye'yi yalnızca uyuşturucu trafiğinin merkezinde olmakla suçlamıyor. Türkiye'nin son yıllarda "üretici, işleyici ve ihratçı" bir ülke haline geldiği saptamasını, uyuşturucu ticaretinin devletin himayesi altında, onun doğrudan denetimi ile yürütüldüğü iddiası ile birleştiriyor. Raporun verilerine göre ordu ve emniyet güçleri bu ticareti birinci elden yürütenlerin başında geliyor.

Ayrıntılı bir araştırmaya dayanan ve bir dizi somut veri içeren rapor, devletin bizzat uyuşturucu ticaretinin başını çekmesinin gerekçesini şöyle açıklıyor:

"Gerçek şu ki, PKK'ya karşı 10 yıldır yürütülen savaş, Türk ekonomisini tüketmektedir. Bu savaş yılda 10 milyar dolara malolmaktadır ve bu rakam bütçenin yüzde 45'idir. Bu resmi rakamlar; Türk devleti gibi savaşın taraflarının elde ettiği gelirleri içermemektedir. En azından Körfez Savaşı'ndan sonra, bu çatışmanın özel niteliği, Güneydoğu'nun bir savaş alanı, Irak Kürdistanı'nın ise, Irak'a uygulanan uluslararası ambargo nedeniyle savaşan tüm tarafların para kazanabileceği bir güvenli bölge haline gelmiş olmasıdır. (...) Askeri operasyonlar; belirli bir toprak parçasının denetimini sağlama amacını taşımakta ve genellikle, çeşitli otoriteler arasındaki statükoyu korumayı hedeflemektedir. Bu talancı ekonominin sonucu olarak, kaçakçılık çok kolaylaşmıştır. Uyuşturucu ticareti engellenmemekte, vergilendirilmektedir."

Bu iğrenç işleri somut olarak yürütenler ise raporda açık açık tanımlanıyor: "Uyuşturucu ticaretinin büyük bir kısmı paramiliter güçler, bazı MİT yetkilileri ve MHP'liler tarafından kontrol edilmektedir. (...) Ele geçirilen

deklare edilmeyen aylık erozin miktarı 800-1200 kg civarındadır. Kuryeler ise, korucubaşlarının ve MHP'lilerin aile efradıdır."

Kısacası, rapor bir kez daha bu devletin en "saygın" kurumlarının, en "vatanperver" evlatlarının, "devlet için kurşun sıkan kahramanların" gerçekte hangi pis ticaretlerle uğraştıklarını ortaya koymaktadır. Ama yalnızca gelinen aşamada adı Susurluk ile çıkmış güçler değil, kendisini bu pislikten ırak gösteren, pürülpak bir tarzda kitlelerin karşısına çıkmaya çalışan tüm diğer düzen savunucularının da gerçekte boğazına kadar balçığa battığı raporda net bir tarzda vurgulanıyor: "Uyuşturucu ticaretinden elde edilen gelir, savaşın yanında, politik partiler ve bankalar aracılığıyla, Türkiye'nin dizginsiz özelleştirme sürecine yatırılmaktadır... Gerçekten de, tüm politik ortamı karartan diğer skandalların yanı sıra, ANAP-Alaattin Çakıcı-Engin Civan ilişkisini ortaya çıkardığı gibi, tüm partiler az ya da çok mafya şebekeleriyle ilişkilidir."

Herşeyden önce de, Susurluk'tan bu yana siyasal yaşamı giderek daha fazla denetimi altına alan ordu ve MGK'nın uyuşturucu ticaretinin odağındaki yeri ortaya konuluyor: "Türk ordusu da, bölgedeki yardımcılarının yürüttüğü bazı operasyonları finanse etmek için uyuşturucu parasını kullanmaktadır." Bu, söz konusu kirli gerçeğin resmi belge niteliğindeki bir raporda ilk defa dile getirilmesi de değildir. Zamanında Özel Harp Dairesi bizzat hazırladığı bir raporda, benzer itiraflar yapmaktan kaçınmamıştı: "Yine aynı çevreler kuşkulana, kara kara düşünmeye başladılar ki; bu savaş Türkiye'ye ağır bir ekonomik maliyet bindirmiş gibi gözükmesine rağmen, gerçekte öyle olmuyor. Ve özellikle son yıllarda Türkiye'de, PKK, yürüttüğü mücadeleyi hangi yollarla finanse etmişse, onunla mücadeleyi benzer yollardan finanse ediyor. En azından bir taraftan giden dövizler, bir başka taraftan geri geliyor. Yani PKK'nın Türkiye'deki işbirlikçilerinin yaydığı yüksek rakamlı faturalar aslında büyük ölçüde Türkiye'nin düşmanlarının cebinden çıkıyor! Şimdi bu kuşku beyinlerine düşmüştür! Yıllarca PKK'nın uyuşturucu kaçakçılığına göz yumdu,

kara para aklamasına ses çıkarmayan, hatta şu veya bu yollardan destek veren çeşitli Batılı başkentlerde son sıralarda ansızın Türkiye'ye yönelik 'kara para aklama' suçlamaları boşuna değildir." Uyuşturucu ticareti ile ordu bağlantısını ortaya koyan bir başka resmi belge de Yüksekova çetesinin askeri panzerlerle uyuşturucu taşıdığı mahkeme kayıtlarına geçmesidir. Bu kirli ticaretin nasıl gizlendiği ve hangi yöntemlerle gerçekleştiğini yine rapordan dinleyelim: "Operasyonlarda yakalanan yüzlerce kilo erozin kayda geçirilmemekte ve sistemli olarak İspanya'ya gönderilmektedir. Bu sevkiyat, yılda birkaç kez ve MHP'lilerden oluşan bir şebeke sayesinde gerçekleşmektedir. Türk ordusu, Anadolu'da, Afyon veya erozin yerini gösterenlere, yasadışı olarak, kilo başına 1000 dolar vermektedir. Bu rakam gözönünde alındığında, 'mal'ın imha edildiğine inanmak güçtür."

Raporun diğer bir yerinde ise uyuşturucu ticaretinin en önemli üssü olarak Kıbrıs gösteriliyor, buranın aynı zamanda MHP militanları ile kontrgerillanın merkezi haline geldiği vurgulandıktan sonra şöyle deniyor: "Sorun, aslen Kıbrıs'lı olan Albay Türkeş'in ölümüyle daha da derinleşmiş ve geleneksel Türk partilerinin doldurmak için yarıştığı politik bir boşluk doğmuştur. Yerel otoritelerin de kabul ettiği gibi, adanın kuzeyinde suç oranı son on yılda yüzde 400 artmıştır. MHP'lilerin ellerindeki "politik suç", Kıbrıs'ı bir hareket üssü olarak kullanmaktadır. Anadolu'daki https://fratney.org/ aracı rolü oynanan İsmail Kılıç ve Çetin

Haspiren, 1980'li yıllarda, adayı Akdeniz'deki Avrupa limanlarına erozin sevkiyatı için kullanmıştır. 1990'ların başındakiler de onların yolundan gitmiştir. Kıbrıs'taki uyuşturucu sorunu, Doğu Akdeniz'de oynanan diplomatik oyunda bir karttır ve bu nedenle sadece kriminal yönüyle ele alınamaz."

Dünya çapındaki uyuşturucu ilişkisi ağında Türkiye'nin odak yerini resmeden rapor, sözkonusu iğrenç ticaretin emperyalist güçlerden aldığı desteği ise şöyle gerekçelendiriyor: "Önemli politik ve askeri çevrelerin uyuşturucu ticareti yaptığı bir ülke olan Türkiye'nin, ABD kaynaklı suçlamalar için İran'dan daha belirgin bir hedef olması gerekirdi. Ama Türkiye, soğuk savaş döneminde ABD'nin SSCB'ye karşı yürüttüğü kuşatma sisteminin cephesindeydi ve bugün de Irak'a karşı benzer bir rol üstleniyor. OGD olarak görüştüğümüz ABD hükümet ve kongre üyeleri, İran'ın tecrit edilmesinin tek nedeninin, bu ülkenin uluslararası terörizme verdiği destek olduğunu belirttiler."

Kısacası, uluslararası çaptaki uyuşturucu mafyasıyla mücadelesiyle tanınan OGD'nin 200 sayfa aşkın raporunda somut verilere dayanarak ortaya koyduğu gerçekler bir kez daha yalnızca faşist sermaye devletin iliklerine dek çeteleştirdiğini, bir suç örgütüne, bir mafya ve kontr-gerilla aygıtına dönüştüğünü ortaya koymakla yetinmiyor. Aynı zamanda, emperyalist dünyanın bu bataklığı dolaysız olarak beslediğini, desteklediğini de saklayamıyor.

Bugün sıradan bir vatandaş idama götürecek suçları belgelerle sabit olduğu halde, arkasında devlet ve ordusu bulunduğu için dokunulmazlık zırhı ile dolanan kontr-gerilla şefi Mehmet Ağar kalkıp: "Devlet için kelleyi koltuğa koyacağız, hizmette koşacağız, dostumuzla arkadaşımızla hiç ama hiç hak etmediğimiz çamurlarla karşı karşıya kalacağız ve bunun da altında boyun eğeceğiz... Bütün hizmetler arasında kişisel kusuru olanı da varsa, elbette benim de bu olayda katkım varsa katlanırım" demesi nasıl ki şaşırtıcı değilse, iliklerine dek çeteleşmiş, mafyalaşmış sermaye devletin arkasına emperyalist ağababalarını alarak, sözkonusu rapor karşısında dahi utanmazlığını bozmayıp: "devleti çetelerden temizleyeceğiz", "1 dakika karanlık kampanyasını destekliyoruz" demesi şaşırtıcı değildir. Tüm bunlar tek birşeye işaret etmektedir. Geline aşamada pisliğin failerini mumla aramaya gerek yok. Herşey gün gibi ortada. Bu devlet çeteleşmiş, bu düzen çürümüştür. İş sözü sahibine vermekte düğümlenmektedir. Susurluk'un hesabını bu pisliğe bulaşmamış, insanlık suçlarına ortak olmaması tek güç olan işçi ve emekçiler soracaktır! Karanlıklar devrimle aydınlanacaktır! Ancak bu çürümüş devlet yıkıldığında, onun ordusu çökertildiğinde, ancak onun arkasındaki sınıf egemenliğin elinden iktidar alındığında temiz toplumun yolu açılacaktır.

Kontr-gerilla devletinin kirli yüzü

Bundan 11 ay önce, Susurluk'ta meydana gelen kaza kontrgerilla devletinin kirli yüzünün iyiden iyiye açığa çıkmasını sağladı. Kazayı yapan arabada bulunanlardan biri eli kanlı faşist katil Çatlı; biri korucubaşı, aşiret reisi ve milletvekili Bucak; biri de özel tim kurucularından kontra şefi Kocadağ'dı. Bu üçlünün yanısıra arabanın bagajından çıkan suikast silahları ve susturucular bu bileşim şahsında devletin gerçek mahiyetini ortaya sermeye yetiyordu.

Popüler isimle Susurluk skandalı, yoğun bir idari kriz içinde debelenen devletin işini daha da zorlaştırdı. Sermaye devleti bu durumdan türlü manevralarla sıyrılmak isterken, gerçekte kirli yüzünü daha da sergilemiş oldu. Çünkü, yıllardır kamuoyundan gizlenen ya da saptırıcı açıklamalarla geçirtilen tüm kirli ilişkiler, operasyonlar itiraf edilmeye, kamuoyunun gündemine girmeye başladı. Bu itiraflar ya sermaye uşaklarının, mafya başlarının it dalaşı çerçevesinde ya da devletin, suçunu "içine sızmış çeteler"e yüklemeye çabasında ifade edildi. Devleti açıklamak için bir Meclis Araştırma Komisyonu kuruldu. Bu komisyonun yaptığı soruşturmalarda yapılan itiraflar bile sanki ilk kez karşılaşılmış edasıyla sunuldu. Bu itirafların en çarpıcı olanlarından birini de, attığı her adımı, devlette çıktığı her kademeyi akıttığı devrimci kanlarına borçlu olan M. Ağar'ın "bin operasyon yaptık" açıklaması oluştuyordu. Hafızası sağlam olanlar için pek de yeni şeyler sunmayan bu itiraf bile devletin tahkiminin (özellikle '80 karşı-devrimi sonrası) nasıl gerçekleştirildiğini açıklıyordu. '80 darbesi sermaye devletinin, devrim cephesini ağır bir yenilgiye uğratmasıyla sonuçlanmıştı. Ağırlaşan idari kriz, kontr-gerillanın yönetimde giderek daha etkin yer almasıyla çözülmeye çalışıldı. '80 öncesinin yasal partileri kapatılırken, eli kanlı faşist katiller güruhu MHP'nin ileri kadroları da kontrgerilla içinde konuşlandırıldı. Muhalif sol kesimler bile dahil olmak üzere "sol" adına her şey imha edilmeye ya da düzenin kanallarında boğulmaya, inkara, itirafa, tasfiyeye sürüklenmeye çalışıldı. Geleneksel devrimci hareketin popülist çizgisi ve küçük-burjuva bakış açısının da etkisiyle kontrgerillanın bu çabası "sol"da istediği yanıtı da buldu. Popülist bakış açısını köklü bir özelleştirmeye tabi tutmayan geleneksel devrimci hareket samimi devrimci

kadroları ve geçmiş değerleri dışında neredeyse herşeyini kaybetti. Devletin uyguladığı faşist terör çerçevesinde yüzlerce devrimci katledildi ya da kaybedildi. Yüzbinlerle ifade edilen sayıda devrimci-demokrat, ilerici ağır işkencelerden geçirildi, cezaevlerine dolduruldu. Bugün Ağar'ın "bin operasyon yaptık" sözü açıklayıcı olmakla beraber bu sayı bir tek Ağar'ın suç dosyasını anlatmakla sınırlı olabilir ancak. Daha 1980'de Hayrettin Eren ve Ahmet Karlangıç'ın katledilmeleriyle adını duyuran M. Ağar, daha sonra polis şefliği, emniyet müdür yardımcılığı, emniyet müdürlüğü, valilik ve milletvekilliği görevlerinde katliamlarını sürdürdü.

'80 sonrası kesintiye uğrayan devrimci hareket ilk olarak Kürdistan topraklarında Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmesiyle tekrar soluklanmaya başladı. Direnişle başlayan ulusal hareket, kontrgerilla devletinin sürdürdüğü özel savaş koşullarında da gelişti ve yaygınlaştı. Devlet Kürdistan'da inkar ve imhaya dayalı politikasını hiç değiştirmede. Aksine süreç içerisinde bu savaşı en etkili bir şekilde sürdürebileceği kurumlaşmaları yarattı. Kontrgerilla birlikleri, ordu, polis, özel tim, korucu, itirafçı, JİTEM ve Jandarma komando birlikleri bu savaşı devlet adına sürdürenlerin askeri kanadı olarak tahkim edildi. Devlet yine de tüm yıldırma, itirafçılaştırma, asimilasyon ve imha politikalarına rağmen ulusal hareketin gelişmesini engellemeyedi. Bin operasyonda somutlaşan "faili meçhul"ler bölgede dur durak bilmeden arttı.

'87 yılından itibaren canlanan işçi hareketiyle tekrar soluk almaya başlayan devrimci hareket yeniden bir toparlanma sürecine girdi. Bu süreçte devlet devrimcilere yönelik imha politikasını daha yoğun bir tarzda gündeme getirerek yaygın bir şekilde uygulamaya soktu. Çıkartılan Terörle Mücadele Yasası'ndan sonra (21 Nisan '91) yargısız infazlar üstüste ve açıktan yapılmaya başlandı. "Faili meçhullere "yargısız infaz"lar da eklenerek "bin operasyon"un içeriğini oluşturdu. Yargısız infaz ve kaçırma ya da gözaltı sonucu kaybetmede ifadelenen faili meçhuller 1990'lı yıllarda büyük bir artış gösterdi. Faili meçhul cinayetler sonucunda '89'dan '91 sonuna kadar 42, '92'de 162, '93'de 467, '94'te 423, '95'te 166 kişi, yargısız infazlarda da '91'de 98 '92'de 192, '93'de 186, '94'te 129,

'95'te 96 (toplam 701) devrimci katledildi. Bunlar yalnızca resmi kayıtlara geçenleri oluşturunur.

'80-94 arasında kaçırılan ve bir daha izine raslanmayan kişi sayısı 104'ü buluyor. Buna her geçen gün yenileri ekleniyor. Bunun dışında ise sivil halka yönelik terör uygulamaları da giderek artmıştır.

Köy, ürün, orman yakmalar, zoraki göçettirme, sivil halka yönelik operasyonlar, cezaevleri...

Kontrgerilla, mafya şeflerinin aralarındaki it dalaşı çerçevesinde düzenlenen suikastler ve işlenen cinayetler de bin operasyonun bir başka yüzünü oluşturmaktadır.

Bütün bu suçların bin operasyonla sınırlı olmadığı açıktır. Bin operasyon itirafçısı Ağar gibi binlerce operasyonun faileri bugün elini kolunu sallayarak gezmek şöyle dursun devletin üst kademe yöneticileri durumundadırlar. Katliamların ve operasyonların gerçek faili sermaye düzeni değişmedikçe de onların görüntüde de olsa yargılanması, cezalandırılması, devleti aklamamanın ötesine geçemeyecektir. Bugün Susurluk kapsamında yargılananlar birer birer tahliye edilirken, M. Ağar gibi çetebaşları lütfedip ifade bile vermemektedir. Gerek Uğur Mumcu'nun öldürülmesiyle kurulan Meclis Cinayetleri Araştırma Komisyonu gerekse Susurluk'tan sonra kurulan Meclis Komisyonları'nın işlevi de aynı mahkemeler gibi devletin kontra yüzünü kitlelerden gizlemek oldu. Katliamlardan, işkencelerden, operasyonlardan vb. yargılanan sanıklar ya tahliye edildi, ya beraat ettirildi ya da yakalanamadı (!). Devlet bugün tüm aymazlığıyla katillerini korumaktadır. Bunu gizlemeye bile gerek duymadan, açıktan yapmaktadır. Bugün yargısız infaz ya da kaybetme, yoketme operasyonlarına katılıp da cezaevinde olanlar şerefsiz itirafçılar güruhundan başkaları değildir.

Kontrgerilla devletinin bu operasyonlarıyla oturttuğu baskı ve terör uygulamaları bugün tümüyle ortadadır. Sorumluları bellidir. Ancak sermaye düzeninin özel savaş aracı devlet kendisini yargılayamayacaktır. Çeteleşmiş devletten binlerce operasyonun hesabını işçiler-emekçiler soracaktır. Bunun için en önemli eksiklik örgütlülüktür, birleşik militan mücadeledir. İşçilerin-emekçilerin bu eksikliği ise ancak doğru programatik perspektiflerle donanmış önderliğinde giderilebilecektir.

Kayıp silahlar çete devletinin katillerinde

Susurluk kazasında bulunan Baretta marka iki tabanca ile bağlantılı bir dizi kirli ilişki açığa çıktı. Bu ilişkiler bir kez daha devletin çete, çetenin devlet olduğunu, kontr-gerilla örgütlenmesini, faili meçhul cinayetleri, katliamları kimin, kimlerden silah ve emir olarak işlediğini gözler önüne seriyor.

Bilindiği gibi tabancalardan biri Abdullah Çatlı (Kod: Mehmet Özbay) diğeri de Hüseyin Kocadağ adlarına kayıtlı ve üzerlerinde çıkmıştı. Bu silahların izi sürüldüğünde ortaya çıkan tablo gayet netti. Silahlar, Emniyet Genel Müdürlüğü envanterlerinde girdisi görünen, ama kimlere verildiğinin kaydı tutulmayan, yani "kayıp" olan (32 koli) silahların yanında, devletin emniyet müdürlüğünden geliyordu.

Bugün devlet, yalnızca tescilli katil Abdullah Çatlı, devletin üst düzey emniyet görevlisi, aşiret reisi ile "milletvekili" Sedat Bucak'ı yanyana getiren kontr-gerilla bağlantılarını açıklamakta zorlanmıyor. Aynı zamanda üzerlerinde çıkan silahların da devlet tarafından ne amaçla verildiğini ve ne için kullandığını da ortaya koyamıyor. Bunun yerine, Mehmet Ağar gibi ülkücü faşist, işkenceci milletvekilinin ağızından tehditler savurmayı tercih ediyor. Mehmet Ağar; bir dizi açıklamasında yalnızca devlet adına "bin operasyon" düzenlediğini ifade etmiyor, öte yandan kendilerini bizzat silahlandıranın MGK ve ordu olduğunu da söylüyor. Kendine emin pozlarında kalkıp adeta meydan okurcasına, bunun hesabını sormaya cüreti olan varsa, gelsin diyebiliyor. Peki Mehmet Ağar bunun cüretini nereden buluyor. Bu sorunun yanıtı açıktır. Tek başına Susurluk kazası ile birlikte ortalgı karıştıran silahların akıbetini izlemek bile cevap niteliğindedir.

Silahların alım işleri dahi gizli ödenekten 50 milyar dolarlık paralar ile gizlice gerçekleştiriliyor. Silahların satın alınmasında ise Ertaç Tinar kullanılıyor. Haspro şirketi sahibi Ertaç Tinar sermaye devletinden bu hizmeti karşılığında otoyollarda yapılması planlanan sağlık istasyonlarının yapımını, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin İsviçre'deki işlerinin takibini üzerine alıyor ve vergi ödemiyor. KKTC'nin İsviçre'deki işlerinin takibini işadamı Ali Demirağ ve Mehmet Ağar aracılığıyla yapıyor. Mehmet Ağar'ın isteği üzerine 280 bin dolarlık silahı emniyete hibe ediyor. Ve bu güne kadar Emniyet Genel Müdürlüğü 6 milyon dolarlık silah satıyor.

Kayıp silahların niteliğine biraz baktığımızda, bu silahların nerede olduğuna verilecek cevap daha da netleşecektir. 8 Remington av tüfeği, binlerce kovani, 8 Ruger kısa tüfek, 10 Baretta tabanca ve 100 adet 9 mm tabanca, 100 set Uzi yarı makinalı tabanca.

Bu silahların tamamı yakın mesafelerde etkili. Yani ordunun kullanacağı türden silahlar değil. Özellikle tüfekler ve İsrail yapımı Uzi "katliam silahı" olarak da anılıyor. İsrail bu silahı Filistin Kurtuluş Örgütü savaşçılarını durdurmak, toptan imha etmek için geliştirmişti. Küçük olduğu için insanın üzerinde kolayca gizlenebiliyor. Fakat toptan imha işini gerçekleştirecek denli de ateş gücü yüksek bir silah.

Devlet düzenli ordusunda ve PKK ile yaptığı savaşta G-3, M-16 ve Kales Nikof gibi ağır silahları kullanmakta. Polis teşkilatı da "yasal" çatışmalarında, kitle gösterilerine saldırılarında tabanca ve MP-5 türü hafif silah ya da Kales Nikof kullanmaktadır.

Peki o zaman devletin iş adamlarını, Mehmet Ağar gibi tescilli işkenceci katillerini ve çete başlarını kullanarak, gizli ödeneğinden 50 milyar dolar ayırarak aldığı, güya kaybettikten sonra da göstermelik araştırmalar sonunda kurban seçilen 5 emniyet memurunu sorumlu tuttuğu silahlar nerede?

Ülkemizde devrimci, komünist, yurtsever oldukları için faili "meçhul" cinayetlerde katledilenlerin cesetleri üzerinde yapılan otopsilerde, ölüme sebebiyet veren mermi çekirdeklerinin Uzi marka yarı makinalı tabancalardan çıktığı defalarca kanıtlanmıştır. Fakat ne hikmetse bu mermi çekirdeklerinin ait olduğu silahlarının nerede ve kime ait olduğu ortaya çıkarılamamıştır.

Bütün bu saydıklarımız kör gözlerin dahi görebildiği nitelikte bir olguyu ifade ediyor. Devlet, yargısız infazlar, faili "meçhul" cinayetler, katliamlar, provokasyonlar ve buna benzer kirli ve karşı devrimci işlerinin icrası için Abdullah Çatlı gibi tescilli katilleri, Hüseyin Kocadağ gibi üst düzey emniyet yetkilileri, Sedat Bucak gibi milletvekilleri, Mehmet Ağar gibi bakanları, Ali Demirağ, Ertaç Tinar gibi işadamları, Veli Küçük gibi generalleri kullanmaktadır. Yani bugün devleti temsil eden asker, emniyet, bürokrat, politikacı ve sermayedarların tamamı çetelerin, çeteler devletin başında, içinde, odağındadır. Kayıp olduğu iddia edilen silahlar da devletin kiralık veya gönüllü katillerinin ellerindedir.

Sistemin medyası ve toplum

En başta şunu belirtmek gerekir ki, burjuva medya ve onun toplum üzerindeki etkisi, oldukça derin ve kapsamlıdır. Burjuva medya tüm toplumu saran muazzam etkisi sayesinde sistemin yaralarını sarmakla kalmamaktadır. Onun düşünce, duygu ve tepkilerini manipüle etmekte ve sistem içerisine kanallandırmaya çalışılmaktadır. Medya, özellikle de televizyon geniş emekçi yığınların yoğun çalışma yaşamı dışında yönelebildiği neredeyse tek “dinlenme”, “eğlenme” ve “bilgi alma” kaynağıdır. Nispeten ucuz ve olağanüstü yaygın olması halkın bu alandaki seçeneksizliğini daha da artırır ve onu adeta medyaya mahkum eder. Medyanın toplum içindeki bu ağırlığı sermaye diktatörlüğü tarafından bilinmektedir. Burjuvazi tam da bu nedenle bu aracı kendi sınıf çıkarları doğrultusunda en etkin bir tarzda kullanmaktadır. Onu adeta topluma karşı yöneltilmiş bir silaha çevirmektedir.

Sermaye iktidarının medyayı kullanımı son derece bilinçli, sistemli ve hedeflidir. Yayın ve basın kuruluşlarının, holdinglerin ve tekellerin sahibi bizzat burjuvazinin en has adamları olduğu gibi, program yapımcıları ve köşe yazarları gibi temel çalışanları da özenle yetiştirilmiş ve seçilmiş uşakları, ajanlarıdır. Ne var ki, sermaye düzeninin medyayı denetlemenin ve kullanmanın sınırı bununla da kalmıyor. Burjuvazi, medyanın ne olduğu, içeriğinin hangi şekilde verileceği, hangi iletişim kanalıyla ne kadarlık bir hedef kitleye ulaşacağı vb. konular üzerinde yoğun ve derinlemesine tarihsel incelemelere girişmiş ve hangi dönemde hangi iletişim aracının toplum üzerinde daha etkin olduğu doğrultusunda araştırmalar başlamıştır. Tüm bu çabaların tek nedeni, propaganda edildiği gibi toplumu bilgilendirmek ve güncel gelişmeleri objektif olarak sunmak değil, toplumun düşüncesini, yargılarını kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirmek ve harekete geçirmektir. Bu, burjuvazinin kendi sınıf çıkarlarını tüm toplumun çıkarı gibi yansıtmak anlamına geliyor. Bu sayede sistem, toplumun tüm hücrelerine sinme olanağını buluyor. Burjuvazinin ideolojik hegemonyası kendini en sinsi tarzda kitlelere dayatıyor. Dezenformasyon bombardımanı ve ideolojik kuşatma altındaki yığınlar adeta medyanın yalan dünyasına teslim alınıyor. Kapitalist sömürü düzeninin ve onun medyasının temel amacı da budur; toplumu çürütmek.

Medyanın gelişiminin tarihsel-ekonomik ve sosyal arkaplanı

Burjuvazinin böyle bir yönelişe (medya) girmesinin altında tarihsel-ekonomik ve sosyal sebepler vardır. Feodal toplumun yerini kapitalist topluma bırakmasının siyasal şekillenişte yarattığı ilk değişim yeni bir devlet biçiminin kurulmasıdır. Ticaret burjuvazisinin etkinlik alanı arttıkça merkezi, üniter bir devlete ihtiyaç

duymuştur. Böyle bir ihtiyacı ortaya çıkaran sebeplerin başında feodal beylerin egemen oluşları ile bölünen siyasal gücün ticaretin gelişmesinin önüne engeller çıkarmasıdır. Ekonomik etkinliklerin “özgürce” sürdürülebileceği, yeterli büyüklükteki bir coğrafi alanda girişimci tüccarlar için belirsizlik ve karmaşıklıkları ortadan kaldıracak merkezi, güçlü bir yönetim ve bütün alanda geçerli tek hukuk sistemi vazgeçilmezdi. Meydana gelen bu pazarın korunması ve gelişmesi için merkezi bir iktidar kadar, yabancı rekabeti engelleyecek ulusal bir yönetim de zorunluydu. Böylece ulusal, merkezi, üniter devlet doğmuş oluyordu. Yeni oluşturulan devlet, sadece ulusal sınırlar içinde gereken düzenlemeler ile yetinmiyor, yeni pazarlar için dışta yarışmaya girebilen kendi uyruğundan girişimcileri destekleyen-koruyan görevler de üstleniyordu. Değişen ihtiyaçları ekseninde feodalitenin kurumlarına ve hukuksal yapısına sığmaz hale gelen burjuvazi, merkezi devlet için kralların feodal beylere karşı

mücadelesinde merkezin en büyük destekçisiydi. Ancak 17. ve 18. yüzyıllarda giderek daha büyük bir sermaye birikimine dayanan burjuvazi, iktidara ortak olmakla yetinmeyerek kral ve çevresindeki aristokrasiye karşı bir mücadele başlatmasına neden oluyordu. Sermayenin yoğunlaşmasıyla birlikte ulaşılan manifaktür aşaması ve bir sonraki sanayi devrimi durumu iyice değiştirmiştir. Makinaların ve yeni iş aletlerinin kullanılmasının başlamasıyla üretim biçimi, kapasitesi ve düzeyi temelden değişikliğe uğramıştır. Bu gelişmeler lonca tipi eski üretimi çökertirken, toplumda yeni bir sınıf olarak işçi sınıfını da ortaya çıkarmıştır. Sonuç olarak 18. yüzyıl sonlarından itibaren giderek gelişen burjuvazi, yanında diğer halk kesimleri ile birlikte, monarşik krallıkların devrilmesine, yeni bir siyasal yapılanmanın oluşmasına neden olmuştur.

Toplumsal, ekonomik ve siyasal ilişkiler bağlamında görülen tüm bu değişimler, iletişim alanındaki gelişmeleri besleyen ve kendisi de bu

iletişim alanındaki yeni oluşumlardan beslenen bir seyir izlemiştir. Gerçekten daha 16. yüzyıl başlarında Avrupa’da haberlerin sistematik olarak yayılmaya başladığını görmekteyiz. Bu gelişme, okumasını bilen, sınıfsal durumu etkileyebilecek (örneğin ticari ilişkilerini) iletileri arayan bir kitlenin oluşmakta olduğuna işaret eder. Oluşum Akdeniz’in ticari merkezi olan Venedik’ten kaynaklanarak İtalya’nın, Almanya’nın, Hollanda’nın ticari merkezlerine kadar uzanmaktadır. Buna 15. yüzyılda Fransa ve İngiltere’de belirli merkezler arasında faaliyet gösteren devlet posta sistemlerini de katabiliriz. Merkezlere gelen ve sınırlı da olsa bir çevreye dağıtılan haberler tüccarların daha çok kar elde etmelerine olanak tanıyan vazgeçilmez araçlardır. Ayrıca bu dönemde, Gutenberg’in geliştirdiği matbaanın yanı sıra, Avrupa’da kağıt ve mürekkep imalının gelişmesi haber üretimi ve dağıtımını kolaylaştıran imkanlar sağlanmıştır. Basın artık gittikçe bir kitle iletişim aracı olarak toplumda önemli bir yer tutmaya başlamış, burjuvazinin düşüncelerinin yaygınlaşmasının önemli bir aracı durumuna gelmiştir. Ekonomik gelişmelere ilişkin bilgi ve haberlerde basın yoluyla görülen canlılık da başına olan talebi artırmış, gelişmesinde önemli bir rol oynamıştır. Basının doğuşu ile başlayan ilginç bir gelişme de şudur: Önceleri dış olaylar ve pazara ilişkin haberlerin yer aldığı gazeteler artık iç ve siyasal sorunlara da eğilmeye başlamıştır. Bu, basını, bir yandan siyasal mücadelenin varlığı alanlardan biri haline getirirken, diğer taraftan da siyasal mücadelenin bir aracı haline getirmiştir. Tabi bilindiği üzere, basın gibi oldukça pahalı bir ayağa herkesin sahip olması mümkün değildir. Dolayısıyla basın yolu siyasal mücadeleleri belli sermaye çevreleri kendi çıkarları çerçevesinde ve rakip sermayedarlara karşı yürütüyordu. Ancak kendi aralarındaki tüm çelişkilere/çatışmalara karşın işçi sınıfına ve emekçi kesimlere karşı ortak hareket edip uzlaşıyorlar. Kapitalizm geliştikçe ve dolayısıyla çelişkileri derinleştikçe toplumdaki yapılanma bozulmakta, kitleler yeni beklentiler ve arayışlar içerisine girmektedir. Emperyalist ülkelerde gelişimin eşitsizliğinden dolayı ortaya çıkan “pankçılar-metalciler-repçiler” bir bunalımın/arayışın ürünüdürler. Bizzat düzenin çürümüşlüğünden kaynaklanan ve kendi kültürel değerlerini yitiren bu insan türü burjuvazi tarafından kontrol altına alınmakta ve yeni bir “kültürel model/değer” olarak geri kalmış ülkelere empoze edilmektedir. Kapitalizm koşullarındaki çürüme arttıkça kitleleri kontrol olanağı gitgide zorlanmaktadır. Feodalitenin hakim olduğu toplumda kitleleri kontrol etme görevi kilise ve dinin omuzlarındaydı. Ancak geline şü anki ortamda bu kurumlar yetersizleşmiştir. Bunun farkında olan egemen sınıf, sürekli yeni araçlar yaratarak, bu açığı doldurmaya çalışıyor.

Susurluk ve medya’nın temiz toplum yüzüzlüğü...

Susurluk’ta meydana gelen kazayla ortaya çıkan bir dizi çarpık ilişki ve kirli gerçeklerin örtülmesinde sermaye sınıfına yardımı en çok dokunan kuşkusuz sermaye medyası oldu. Bu kazayla başlayan süreçten bugüne kadar türlü yöntemlerle Susurluk’un kitlelerin bilincinde yarattığı tepkiler dindirildi.

Sermaye medyası kazanın ardından görünürde kirli ilişkilerin, çetelerin üzerine en çok giden, temiz toplum talebini en yüksek düzeyde yükselten kurum oldu diyebiliriz. Çok geçmeden bunun burjuvazinin tepkileri yedeğine almak, kontrolünü kaybetmemek için uyguladığı politikaların bir parçası olduğu da ortaya çıktı. Sürecin sonunda aynı medya TUSİAD şahsında, devletteki çeteleşme de dahil barbarlığın gerçek kaynağı olan burjuvaziyi kurtarıcı ilan etti.

Bir süre çeşitli sahte gündemler yaratılarak kitlelerin dikkatleri başka yerlere çekilmeye çalışıldı. Sahte gündemlerin konusu birkaç ay sonra başlatılacak olan yapay tartışmalarla ilintili bir şekilde seçilmişti. Fadime ŞAHİN’ler, Ali KALKANCI’lar, Müslüm GÜNDÜZ’ler birer birer yansıtıldı cam ekrandan, boyalı basın sayfalarından gündemimize.

“Süreki Aydınlik İçin Bir Dakika Karanlık” eylemlerine gösterdiği büyük ilgi ve destekte de tepkilerin kontrol altında tutulabilmesi amacı güdüldü. Kuşkusuz devrimci hareketin bu sürece önderlik etmede sergilediği zayıflık medyanın hedeflerini kolaylaştırdı. Burjuvazi tepkilerin kendine yönelmesini engelleyebildi.

Sermaye medyasının bu dönemde oynadığı en büyük rol ise tüm toplumun gündemine büyük bir ustalıkla yerleştirilen ve Genel Kurmay-RP gerginliğinden doğurulan

laiklik- şeriatçılık kamplaşmasının yaratılmasında oynadığı roldür. Tüm topluma pompalanan “şeriat tehlikesi” gündemiyle tepkileri sermaye devletinin üzerinden RP’ye ve dinsel gericiliğe çekmek başarıldığı gibi, sermaye medyasının büyük katkılarıyla MGK’nın ülkeyi bizzat yönetmesi de meşrulaştırıldı. Bir zamanlar parlamentonun bağımsızlığından bahseden ve bunu savunan medya bu dönemde propagandasını Refahiyol hükümetinin MGK kararlarına uymadığı üzerine yükselterek, kitleler gözünde ülkenin MGK tarafından yönetilmesini meşrulaştırdı.

Birkaç ay önce polis tarafından haber alma özgürlüğü engellendiği için “Özgür Basın Susturulamaz” sloganını yükselten burjuva medya mensupları, bugün meslekdaşları Metin GÖKTEPE’yi görevi başında döverek öldüren polislerin serbest bırakılması karşısında sesini çıkarmamaktadır. Dün devletin Susurluk sonrası ortaya çıkan pisliklerine karşı temiz toplum talebini yükselten medya, bugün çete mensuplarının birer birer salıverilmesi karşısında neredeyse sessiz kalmaktadır.

Ne var ki Susurluk kazasıyla ortaya saçılan pislikler olayın boyutundan dolayı herşeye rağmen tamamen karartılamamaktadır. “Süreki Aydınlik İçin Bir Dakika Karanlık” eylemleri bu kez ‘Çiller, Ağar ve Bucak’ın dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle yeniden başladı. Kuşkusuz önümüzdeki dönemde de sermaye medyası, tepkileri Susurluk’un asıl kaynağından çeteleşmiş, kontr-gerilla devletinden ve çürüyen düzenden çekmek ve sahte hedeflere kanallandırmak için elinden geldiğini ardına koymayacaktır.

Bilimin ve teknolojinin ilerlemesi ve buna dolaysızca bağlı kitle iletişim araçlarının gelişmesi ve topluma hızla yayılması egemenlerin işini oldukça kolaylaştırmıştır.

Günümüzde medyanın rolü

Peki kitle iletişim araçlarını egemen sınıfın daha önceki denetim araçlarından ayıran en önemli özelliği nedir? Çok sayıda alıcıya hızla iletilmesidir. Bir diğer nokta; kitle iletişiminde kaynak ile hedef kitle birlikte düşünüldüğünde kaynağın egemen olduğu tartışmasızdır. Bunun anlamı kitle iletişim araçlarının “tek yönlü” iletişim araçları olmasıdır. Çünkü bu araçlarda geri bildirim (feedback) yok sayılır. Yani kaynaktan gelen iletiye olumlu-olumsuz tepki gösterilememektedir. Bu yüzden kitle iletişim araçları egemen sınıfın kendi ideolojisini yaymasında, bunun yanı sıra demagoglar ve popülistler için ideal araçlardır. Kitlelerin kafasını aslında muhatap olmadıkları tartışmalara sokmak, onların kafasını karıştırmak burjuva medyanın temel görevidir.

Şunu da belirtmek gerekir ki, günümüz toplumunda insanların, kendi yaşamlarını ilgilendiren bazı sorunların nasıl ve niçin ortaya çıktığının ve bunların önlenebilir olup olmamasının anlaşılması giderek zorlaşmaktadır. Örneğin kişi örgütsüz ve siyasal bilinci yoksa kendini günden güne fakirleştiren enflasyonun neden durdurulamadığını, Susurluk’un üstünün neden örtüldüğünün, yeni gelen her hükümetin neden hep zam yaptığını anlayamamaktadır. Güya bir bilgi bombardımanı altında olan birey, kendini hem TV’den yansıyan dünya karşısında yalnız, hem de hükümsüz hissetmektedir. Dünya elinin altındadır, ama onun buna etki olanağı yoktur. Sonuçta kişi, bunalıma girmekte, düzen ve yaşam karşısındaki örgütsüzlüğünden kaynaklı çaresizliğini hissetmektedir. İşte bu noktada kişinin içinde bulunduğu arayış, tersinden yine TV/medya doldurmaktadır. Medya; bu arayışı pekiştirici ve asıl olarak da düzen içine çekici sınıfsal bir tavır almaktadır.

Bunun yanı sıra medya, görünüşte, “insan haklarını savunucu”, “adalet peşinde koşan”, “toplumun değerlerine saygı gösteren”, “toplumdaki farklı görüşlere yer veren”, “objektif” vb. görünümünü vermektedir. Ve bu sayede kendisini toplumun yanındaymış gibi sunmaktadır. Oysa ki, örneğin günün bir saatinde emekten yanaymış gibi görünüp, farklı bir saatte işçilerin ve toplumun diğer kesimlerinin (kamu çalışanları, öğrenciler vb.) hak alma mücadelelerinde provokasyon naraları atmaktadır. Veya yine sabah programlarında /kadın konulu programlarda kadınların ezildiğini, toplumsal anlamda ikinci sınıf (erkeklerle nazaran) olarak görüldüğünü söylemekte, ancak gece yarısından sonra erotik/porno filmler yayınlayarak kadınları cinsel meta olarak kullanmakta ve “çelişkili” bir duruma düşmektedir. Aslında ortada çelişki falan yoktur, amaç insanların kafasını bulandırmaktır. Örneğin hiçbir zaman özel mülkiyeti tartışmaz/tartışamaz. Çünkü böyle bir

durum burjuvazinin çıkarlarına ters düşer. Dolayısıyla günümüzde sistemin medyası, kapitalizmin sömürsünün ve baskılarının kalkını işlevini görev edinmiştir. Şunu da söylemek gerekir ki, tüm bu söylediklerimiz bir önermeyi doğrulamaktan ibarettir. Bu, ekonomik olarak egemen sınıf durumunda bulunan gücün ideolojik olarak da egemen durumda olması ve bunun için yeni araçlar yaratarak kitleleri kendi denetimi altında tutmak olan marksist önermenin doğrulanmasıdır. Çünkü her sınıf, hele bu egemen durumundaki burjuvazi ise kendi siyasi propagandasını yayacak araçları en işlevsel şekilde kullanacaktır/zaten kullanmaktadır da.

Aslında iletişim, en ilkel halinden günümüzün modern medyasına değin hep insanın yaşamını nitelendirmiş. Ve bu toplumsal yaşama yeni yeni boyutlar getirmiştir. İnsanlar ancak diğer insanlarla olan ilişkilerini, bağlarını iletişim kanalıyla yaratılan bir kültürel değer/birikim sayesinde diğer insanlara veya gelecek kuşaklara ulaştırılabilmektedir. Bu da birçok zaman insanların değerlerinin/işlevini taşıyabilmektedir. Ancak kitle iletişimi dediğimizde, iletişimin önemi artmakta ve sınıfsal yapısı kendisini hissettirmektedir. Medya, sermaye tarafından belirlenen kalıpları, toplumun önüne ulaştırılması ve elde edilmesi zorunlu ölçütler olarak sunar. Bu da alternatifsizliği beraberinde getirir.

Toparlarsak; medya, sistemin çıkarları doğrultusunda bir ideolojik-politik etkinlik alanı yaratmış ve aslında toplum üzerindeki bu etkisi demagojiye ve kölece itaatkarlığa dayanmıştır. Amaç sermayenin alanının genişletilmesi ve bunun toplum tarafından karşı tepkiyle karşılanmasının önüne geçmektir. Sömürücü kapitalist düzen ve onun medyası insanların kendilerine yabancılaşmasını ve bu temelde yozlaşmasını, toplumsal sorunlara duyarsızlaşmasını sağlamaya çalışmaktadır. Bu insanların kendilerine düşmanlığına kadar varabilmektedir. Kısaca insanı saklatırmak; düşünmeyen, üretmeyen, toplumsallaşmayan kişilik türünü hakim kılmaya çalışmaktadır. Günümüzde sermaye sınıfının idaresinde, bizzat onların özel mülkiyetinde olan ve onların kendi sınıfsal çıkarlarının, değerlerinin, ideolojilerinin denetimi ve baskısı altındaki medya ve kitle iletişim araçları, gerçek toplumsal anlamını/toplumun üreten kesimlerinden yana tavrını, ancak bu sömürücü ve çürümüş düzenin ortadan kalktığı koşullarda yerine getirebilir. Bu bir toplumsal devrimi zorunlu kılar. Onun için sağlıklı bir iletişim ortamına kavuşabilmemiz için şu an içinde yaşadığımız, kimi ölçülerde benimsediğimiz, artık normal olarak benimsediğimiz yaşam koşullarını eleştirel açıdan ele almamız ve düzenin yoğun olarak topluma yönelttiği propagandayı, devrimci propaganda ile karşılamamız, işçi ve emekçi kitlelere doğru bilgi akışını sağlamamız gerekiyor. En önemlisi de bu alanda yoğunlaşmalı ve ezilen işçi ve emekçi kesimleri pratik mücadeleleri, örgütleri, birarada olduğu cezaevlerinde katliamları çok zor

Hücre tipi cezaevi saldırısı sürüyor

TC Adalet Bakanlığı’nın en son yayınladığı 14 Temmuz genelgesinde, siyasi tutuklulara yönelik “hücre tipi cezaevi” uygulamasına geçileceğinin sinyalleri veriliyordu.

‘96 Süresiz Açlık Grevi ve Ölüm Orucuyla dersini çok iyi alan sermaye devleti, bu kez çok daha kurnaz davranıyor. 14 Temmuz genelgesini gürlü koparak değil, bütün hazırlıklarını sessiz sedasız tamamladıktan sonra hayata geçirmeye çalışıyor. Örneğin; henüz hiçbir zindanda tutsakları “hücre tipi” tabutluklara koymaya girişmezken, bir yandan hücre inşaatları hızla devam ediyor. Çankırı, Samsun ve Çanakkale cezaevlerinden sonra Zile’de de özel tip cezaevinin hücrelerinin yapımı için ihalenin yapıldığı ve inşaatın başladığı açığa çıktı. Eskişehir cezaevinde ise ‘96 SAG ve Ölüm Orucu öncesi siyasi tutsakların bir kısmı bu hücrelere konmuştu. Fakat direnişin zaferle sonuçlanmasıyla tekrar boşaltılmıştı. İstanbul Kartal’daki yaklaşık 600 kişilik “hücre tipi” cezaevi için de devlet “oraya trafik suçlularını koyacağız” yalanını uyduruyor şimdilik.

Devletin Zindan Politikasının Yeni Boyutu: Hücre Tipi

Sermaye sınıfı, zindanları insanları tektipleştirmenin, muhalif kimliklerini törpüleyebilmenin son halkası olarak gördüğü için sürekli özel bir önem verdi. Özellikle cezaevlerinde nasıl yapıp da siyasi tutsakları kontrol edebileceğinin yöntemlerini aradı. Fakat nafile, bugüne kadar hiçbir sonuç alamadı. En sonunda “cezaevleri örgütlerin okulu, giren yetişip, militanlaşıp çıkıyor” şeklinde çaresizliğini itiraf etmek zorunda kaldı. MGK’nın da özel yöntemiyle dönem dönem saldırılarını iyice yoğunlaştırdı. Fakat aldığı cevap çok daha sert oldu. Bu saldırılar karşısındaki kararlılık siyasi tutsakları daha da güçlü hale getirdi. Kürdistan Amed Cezaevinde 82 Ölüm Orucu, Türkiye Cezaevlerinde ‘84 ve ‘96 açlık grevi ve Ölüm Oruçları faşist sermaye devletini çok daha zor durumda bıraktı.

Devrimci tutsakların da zindanları en az devlet kadar önemseyip bir okul haline getirmesi sermaye devletini paniğe sürüklüyor. Göreve gelen hemen her Adalet Bakanı gündemine yeni bir saldırı alıyor. Genelgeler yayınlıyor. Fakat “hücre tipi”nin üzerinde önemle durulmasının özel bir sebebi var. Devlet, siyasi tutsakları hücrelere koyduğunda teslim alıp itirafçılaştırabileceğini zannediyor. Bütün hayallerini de bunun üzerine kurguluyor. Oysa yaşamını çürümüş düzeni yerle-bir etmeye adanmış insanların yalnız başına hücrede bile olsa teslim alamayacağını anlayamıyor. “Hücre tipi”nin bir ayağı da siyasi tutsakların fiziki olarak imha edebilmesinin, katledilmesinin kolaylaştırılmasıdır. Çünkü; faşist devlet tutsakların birarada olduğu cezaevlerinde katliamları çok zor

planlayabilmekte. Hücrede tek başınayken katledeceği tutsak için istediği yalanı uydurabilecektir. Ama sermayenin kendisine bakarsanız “hücre tipi”ni tutsakların rahatlığı ve sağlığı için istemekte, son derece modern Avrupa tipi yapılar olarak planlamaktadır. İnsanın sosyal bir varlık olduğu onun için hiç bir anlam taşımıyor. Yeter ki kendi sınıfının egemenliğini tehdit edebilecek herkesi ortadan kaldırılsın. Adalet bakını tarafından dile getirilen cezaevlerinin özelleştirilmesi de bu mantığın ürünüdür. Sermayedarlara çağrı yapılarak şöyle deniliyor: “Bir mahkumun aylık masrafı için 50 milyon verebiliriz size. Siz kuracağınız cezaevlerini istediğiniz gibi işletebilirsiniz. Biz Adalet Bakanlığı olarak sadece arada bir görmeye geliriz.” Bunun yorumu açık; en az masrafla cezaevi işletip en ağır baskıları uygulayabilecek gelsin...

Devrimci Tutsaklar ve Zindan Mücadelesi

Tutsaklar, zindanları hep sınıf mücadelesi ve devrimci mücadelenin ayrılmaz bir parçası olarak gördü. Kendilerine yönelik saldırıların aslında devrimci kitle muhalefetini hedeflediğinin açık bilincine sahiptirler. İşte tam da bu nedenle zindanlara yönelik devlet saldırısının püskürtülmesinin sorumluluğu alabildiğine ağır bir sorumluluktur. Bu sorumluluğun bilincinde olan devrimci tutsaklar en son ‘96 SAG ve Ölüm Orucu direnişiyle hücre tipi cezaevi saldırısını boşa çıkartıp, sermaye devletini komik duruma düşürdüler. Dönemin Adalet Bakanı katil Şevket Kazan söylediği yalanları bir bir yutmak zorunda kaldı. Fakat ‘96 SAG ve Ölüm Orucu direnişinin en belirgin zayıflığı mücadelenin sokaklara, fabrikalara, işyerlerine taşınmasında yaşadı. Direniş, ölümler başlayınca kadar işçi-emekçilerin gündemine sokulamadı. Ölümler başladığında bile bu zayıf kaldı.

Bugün hücre tipi cezaevi uygulamasının engellenmesinde çözücü halka, emekçi sınıfların bu uygulamaya karşı çıkmasının sağlanmasıdır. Üretimden gelen gücünü böylesi siyasal bir talep için kullanan işçi sınıfı, gerçek sınıf bilincini hayata geçirmenin önünü açmış olacaktır. Sermaye düzeninin en büyük korkusu direkt düzeni hedef alan toplumsal muhalefetin yükselmesidir. Hücre tipi cezaevi uygulamasına karşı yürütülecek mücadelede zindanlardan yükselen sesle, toplumsal muhalefetten yükselen sesin paralelliği hedeflemektedir. Bu toplumsal muhalefetin devrimci yükselişine de bir ivme kazandıracaktır.

Bu saldırı da büyük bir kararlılıkla püskürtülecek ve sermaye sınıfının hayalleri bir kez daha tersine dönecektir.

Zindanlar Yıkılsın Tutsaklara Özgürlük! Devrimci Tutsaklar Teslim Alınmaz!

Mevzi Direnişler Üzerine

İşçi hareketi tarihinin en geniş katımlı grev ve eylemlerinin yaşandığı 1995 yılından bu yana, sınıfın genel durgunluk hali devam ediyor.

'95 kamu TİS görüşmelerinde "sıfır zam" saldırısına karşı, kamu işçilerinin 10 ayı bulan mücadelesi, o dönemin motor gücü durumundaydı. İşçi hareketindeki '87-91 yükselişini izleyen durgunluğun ardından yakalanan '95 çıkışı, kendisini salt kamu işçilerinin grevleri ve merkezi eylemleri ile değil, bir dizi mevzi direniş ve yerel eylemlik ile ifade ediyordu.

'95 sürecinin genel politik atmosferini, hareketin seyrini ve temposunu, sayıları 180 bini bulan kamu işçilerinin grev ve eylemleri belirlemiş olsa da, aynı dönemin devrimci dinamiklerini ve militan kimliğini daha çok mevzi direniş ve yerel eylemler temsil etti. Polisan, Asmaş, Retrans, Topkapı Ambarlar, Aras Kargo, İzmir Ambarlar, bir dizi belediye direnişi (Şişli, K. Çekmece, Eminönü vb.), Tuzla deri ve ismini buraya alamadığımız bir dizi grev ve direniş '95 sürecinin dinamik öğeleri oldular. Bu grev ve direnişler bir yandan '95 yükselişinin salt kamu TİS görüşmelerinin bir sonucu olmadığının göstergesi iken, diğer yandan da sermayenin 5 Nisan saldırısına ve onun ilk yıkıcı sonuçlarına (tensikatlar, düşük ücret politikaları vb.) karşı sınıfın kendiliğinden tepkisinin/arayışının ifadesi oldular.

Kamu işçilerinin mücadelesinin başta Türk-İş olmak üzere sendika bürokrasisinin denetiminde gelişmesi; içinde bir takım militan/politik dinamikler barındırmasına rağmen bu denetimi kıramayı ve en sonu bu grev ve eylemler dalgasının sendikal ihanet çetesinin ayak oyunları ile bastırılmış olması '95 çıkışının diğer bir özgün yanını oluştuyordu.

'95 sürecinin gerek kamu işçilerinin grev ve eylemleri ile öne çıkan yüzü, gerekse de mevzi direniş ve eylemler üzerinden yaşanan daha özgün (hareketin kendiliğinden dinamikleri ile militanlaşmaya/politikleşmeye açık) yanları sınıf hareketinin bugüne, bugünkü sorunlarına ışık tutacak veriler taşımaktadır.

5 Nisan saldırısı

'95 sürecinin yapıtaşı, sermayenin 5 Nisan saldırı paketi oldu. Zira hareketin yükseliş eğilimi, daha 5 Nisan'ı izleyen bir kaç ay içerisinde kendisini ortaya koymuş durumdaydı. İşçi ve emekçiler arasında 5 Nisan ekonomik saldırı paketinin yarattığı hoşnutsuzluk ve öfke, Türk-İş bürokrasisini bir genel eylem kararı (20 Temmuz) almaya zorlamıştı. '94'ün geneline yayılmış olan durgunluk görüntüsüne rağmen içten içe mayalanan mücadele dinamikleri, Türk İş'i "3 Ocak" soylarlığına benzer bir "merkezi eylem" kararı almaya itti. Türk İş, "iç boşaltmaya ve denetim altında tutmaya" dönük 20 Temmuz manevrası ile belli

bir başarı sağlamış olsa da, bu eylem işçi hareketi cephesinden bir "başlangıç"ı ifade ediyordu. Dahası aynı süreç, sınıf hareketinin bugün de etkileri derinleşerek süren bir dizi sorununa ışık tutan bir dönemeç oldu.

'94'ün ikinci yarısında, 20 Temmuz eylemi ile hareketin genelini kapsayan "başlangıç" tabanda bir dizi mevzi direniş ve eylem ile gelişti. 20 Temmuz eylemini de önceleyen Gebze Belediyesi işçilerinin direnişi bu döneme damgasını vuran bir çıkış oldu.

Gebze Belediyesi işçilerinin direnişi ve 20 Temmuz eylemi, '95 sürecinin yer yer içiçe geçen iki temel yöneliminin ilk örnekleri oldular. Dahası, bu iki örnek, sınıf hareketinin olanakları ve sorunları cephesinden de ciddi açıklıklar sağladı.

Gerek '94'ün ikinci yarısında, gerekse '95 sürecinde ön plana çıkan iki yönelimin birincisi "genel eylem" eğilimiydi. '80 cuntasının en karanlık yıllarının ardından, '84'den itibaren sınıf hareketinin yükselttiği "genel grev" şiarı, sendika bürokrasisine doğru somut bir basınca dönüştü. Büyük ölçüde kendiliğinden gelişen bu eğilim, kendisini tabanda bir takım işçi toplantıları ya da bir takım sendikal mevziler üzerinden gelişen platformlar biçimiyle de ifade ediyordu. Süreci karakterize eden ikinci yönelim ise; sermayenin saldırılarının ilk ciddi iktisadi ve ekonomik yıkımları ile karşı karşıya kalan işçi ve emekçilerin, yine büyük ölçüde kendiliğinden gelişen mevzi direniş ve yerel eylem dinamikleri oldu.

Genel eylem-mevzi direniş

Süreci karakterize ederken tanımladığımız iki yönelim (genel eylem ve mevzi direnişler) kuşku yok ki, birbirini dışılayan ya da karşı karşıya ele alınabilecek dinamikler değildir. Aksine yetkin bir devrimci siyasal önderlik altında, içiçe geçen ve birbirini besleyen diyalektik bir bütün oluşturlar.

'80'li yılların ikinci yarısında kuvvetlenen "genel grev" şiarı ve "genel eylem" beklentisi; işçi sınıfının, sermayenin topyekün saldırısına topyekün karşı koyuş isteğinin bir sonucu olmasının yanı sıra, sınıfın ileri kesimlerinin arayış ve yönelimlerinin en somut ilgi alanı durumundaydı. Genel grev/genel eylem ise kuvvetli bir örgütlülük ve yetkin devrimci bir siyasal önderlik sorunu olarak şekillenmekteydi. Doğaldır ki bu durum (sınıf hareketine yetkin bir devrimci siyasal önderlik alanında yaşanan boşluk düşünüldüğünde), sınıfın kitlesel tek örgüt biçimi olan sendika konfederasyonlarına özel bir anlam yüklemekteydi. 12 Eylül yenilgisinden ve '80'li yılların sonunda modern revizyonizmin iflasından (aynı anlama gelmek üzere reel sosyalizmin çöküşünden) ciddi düzeyde etkilenen, kapitalizmin "nihai zaf" iddiası, bir yandan eşliğinde ideolojik bombardmana

maruz kalan işçi kitleleri yüzlerini sendikal platformlara dönmüş durumdaydı. Sendikal bürokrasinin teşhir olmuşluğuna, dahası buna karşı belli bir öfke birikimine rağmen, "genel eylem" isteğinin birincil muhatabı sendika konfederasyonlarıydı.

Sendika bürokrasisi ise; bırakın sınıf hareketinin ihtiyaçlarına cevap vermeyi, varolan mücadele dinamiklerini denetlemek ve bastırmak çabası içerisindeydi. Sermaye sınıfının, işçi sınıfına saldırıda temel araçlarından biri durumunda olan sendikal ihanet çeteleri için sorun; işçi hareketinin kendiliğinden mücadele dinamiklerini eritebilmek ve yeni saldırılar için yolu düzleyebilmek şeklinde formüle edilebilir. İşçi hareketi ile sendikal yapı arasındaki bu temel çelişki, '90'lı yılların başından bu yana giderek boyutlanan bir zayıflık alanı durumundadır. Sendika ağaları geçmişten bugüne; sınıftaki bu genel eylem isteğinin özünü boşaltmak, denetlemek, dahası artık geline yerde bu eğilimi yönlendirmek alanında ciddi başarılar sergilemektedir.

Gerek 20 Temmuz eylemi, gerekse '95 kamu TİS süreci sendikal ihanetin bu konudaki önemli adımları oldular. Devrimci önderlik alanında yaşanan boşluğu iyi değerlendiren sendika ağaları, bu boşluğu doldurmakta gecikmediler. Bugüne dek "merkezi eylem" silahını iyi kullandılar. Sadece 20 Temmuz ve TİS eylemleri değil, onu izleyen ve günümüze kadar uzanan bir dizi "merkezi eylem", işçi kitlelerin huzursuzluğunu bastırmanın, öfkesini boşaltmanın, dahası arayışlarına yön vermenin bir aracı oldu. (En son Susurluk sürecinde gerçekleştirilen Ankara mitingi gibi).

Sendika bürokrasisinin, sınıftaki "genel eylem" yönelimini, kendi araç ve biçimleri ile yanıtladığı ve o oranda denetimini koruduğu bu süreç, tabanda bir dizi mevzi direniş ve eylem ile yaşandı. Bu olması gerekendi. Sermayenin git gide ağırlaşan saldırılarının işçi hareketinin tabanında yaratacağı en doğal tepki budur.

Dahası, "genel grev/genel eylem" isteğini somutlayacak ve örececek olan da tabanda gelişecek olan bu tür mevzi ve yerel eylem ve direnişlerdir. Genel grev-genel eylem, kendisini önceleyen mücadele sürecinden bağımsız ele alınamaz. Ona içeriğini ve biçimini verecek olan bu ön sürecin kendisi olacaktır.

Gebze belediye işçilerinin direnişi başta olmak üzere, '94-'95 mevzi/yerel eylem ve direnişleri; sınıf bölüklerinin siyasallaşmasında, düzen ve devlet kurumları ile karşı karşıya gelmesinde, militan ve dışı dış bir mücadele hattının örülmesinde ciddi dinamikler barındırmaktaydı. Dahası bu mevzi direnişler, sınıf hareketinin genelinde bir hoşnutsuzluğun ve öfke birikiminin yansıması olarak, grev ve eylemde buz kırıcı bir rolü olabildi.

Öte yandan, bu direniş ve eylemler, sınıf bölükleri ile devrimci hareketin önemli buluşma kanallarından biri durumundaydı. Sınıf hareketinin geneline devrimci siyasal önderlik kapasitesinin sergilenemediği bir dönemde mevzi direnişlerin bu özelliği özel bir öneme sahipti. Bu direniş ve eylemlerin bir çoğunda bizzat devrimci işçilerin de önemli rolleri vardı. Bu durum devrimci hareket için, sınıf hareketine müdahalede önemli bir kapı açmış durumdaydı. Kaldı ki, aynı süreçte gelişen hemen hemen tüm mevzi direnişlerde devrimcilerin etkinliğine ve damgasına rastlamak mümkündür.

Mevzi direnişlerin sıcak ve politikleşmeye açık atmosferi, devrimci hareketlere olduğu kadar reformistlere de hareket alanı doğurmuş durumdaydı. Üstelik reformistlerin devrimcilere oranla, olanaklar ve ilgi düzeyi gözetildiğinde daha etkin oldukları da açıktır. İşte bu etki, geçmişten bugüne sınıf hareketinin önündeki temel barikatlardan biri durumdadır. Sınıf hareketinin verili bilincini teorileştirmekten öteye gidemeyen, uzlaşmacı-pasifist pratikleri ile mücadele dinamiklerini düzen sınırları içine hapseden reformist hareketin sınıf üzerindeki etkisi son tahlilde sendika bürokrasisinden öte değildir. Kaldı ki, bu grupların sendikalarla ilişkileri ve sendikal mevzilerdeki konumlanışları da bunun diğer bir göstergesi durumundadır. Ekonomizmi ve sendikalizmi aşmayan yaklaşımları ile işçi sınıfının mücadeleye ufkunu körelten, yaydıkları reformcu hayallerle kitlelerde bilinç kırılmaları yaratan reformistlerin, mevzi direnişlere etkisi de olumsuz yönde olmuştur.

Geleneksel devrimci hareketin mevzi direnişlerdeki varlığı ise ayrı bir sorun alanına dönüşmüştür. Proleterya sosyalizminden uzak, popülist platformlar üzerinden ilerlemeye çalışan ve tarihi sınıfa güvensizlikle özdeş durumdaki devrimci hareketlerin mevzi direnişlere müdahalesi de kısır kalmaktaydı. Dahası bu hareketlerin çoğu; sınıfın politikalarını uzak durdukları, popülist önyargılar üzerinden ekonomizmi ve sendikalizmi aşamadıkları oranda reformistlerin payandalarına dönüştüler. Bir kısmı da reformizmden uzak durmak, devrimci politika yapmak adına yer yer sektarizme varan, grupçu ve sınıfın eylemini dar kadro eylemine indirgeyen bir tarzın üreticisi oldular. ('95 sürecinde Gebze'de dört mevzi direnişin aynı anda sürdüğü bir sırada, sınıf mücadelesini yükseltmek, dayanışmayı örnek ve direnişleri sıçratmak adına çoğunluğu semt gençlerinden oluşan "anti faşist mücadele komitesi" kurma ucubesi bunun güzel bir örneği durumundaydı).

Küçük burjuva devrimciliğin genelde sınıf hareketine, özelde de mevzi direnişlere müdahalesinin en net örneklerinden biri yine Gebze belediye işçilerinin direnişi oldu. İşçilerin

neredeyse tamamında militan bir çatışma ruh hali varken, devrimci politikaya yakınlık gözler önündeyken liberal/reformistlerin peşinden sürüklenen; direniş çadırına Türk bayrağı asmak, devrimci faaliyete yasaklama getirmek, vali ve emniyet müdüründen medet beklemek vb. ucubelerin altına imza atan devrimci çevreler vardı.

Yukarıda çizdiğimiz tablo, devrimci önderlik bunalımının mevzi direnişler cephesinden yaşanınışının kaba bir özetidir. '94-'95 sürecinde mevzi direnişlerin neredeyse tamamında, sıraladığımız etmenlerin hepsine rastlamak mümkündür. Bu durum, mevzi direnişlerin siyasal önderliğinde yaşanan bu bunalım, sermaye düzeninin en önemli avantajı oldu. Sendika bürokrasisini de etkin bir tarzda kullanan sermaye devleti, direnişlere dönük estirdiği terör dalgasının da yarattığı atmosferle süreci atlatmayı başardı. Polis ve asker terörü, sivil faşist saldırılar hemen hemen tüm mevzi direnişlere yöneldi. Kararlı bir devrimci siyasal önderliğin sağlamadığı; dahası sendikal bürokrasi ve reformist hareket eliyle reformcu hayallerin, pasifist tarzın egemen kılındığı durumda bu terör atmosferi, direnişlerin bir çoğunda yenilgiyi hızlandırıcı bir etki yarattı.

Süreçteki mevzi direnişlerin en önemli sıkışma alanlarından biri de genel eylem-mevzi direniş bağlantısının doğru bir tarzda kurulamayışı oldu. Mevzi direnişlerin etkili bir eylem ajitasyonuna çevrilerek genel grev/genel direniş eğilimini beslemesi, tersinden de genel grev/genel eylem isteğinin eylemli sınıf dayanışmasının örülmesi yoluyla mevzi direnişleri desteklemesi gerekirken bu bağlantı sağlanamadı. Kaldı ki, sınıf hareketine etkin bir devrimci siyasal önderlik yeteneğinin sergilenemediği bir durumda bu bağın kurulabilmesini beklemek hayalcilik olacaktır.

'95 sonrası süreç

Grev ve direnişler açısından canlı geçen '95 yılını takip eden 1996 senesi ise, tersine işçi hareketi tarihinin en durgun dönemlerinden biri oldu. 12 Eylül'ün karanlık yıllarını dışarıda tutarsak, gerek yaşanan grev ve direniş sayısı bakımından, gerekse bu eylemlere katılan işçi sayısı bakımından rakamların dibe vurduğunu görürüz. Aynı durgunluk halinin (direniş ve eylem sayısındaki belli bir artışa rağmen) '97 yılı içinde geçerli olduğunu söyleyebiliriz.

Bu durgunluğun ardında, yukarıda '94-'95 sürecinin ana hatlarını sayılan temel faktörlerin yattığını söylemek yanlış olmaz. Düzen ve devrim kampaşmasının farklı alanlar üzerinden değişken dengelerle seyrettiği '95-'96-'97 yılları, bugün sınıf hareketi cephesinde yerini durgunluğa bırakmış durumdadır. Gazi direnişinden, '96 1 Mayıs'ma, cezaevi direnişlerinden öğrenci hareketinin militan/kitleselel çıkışına ve bunların her birini takip eden devletin karşı devrimci saldırılarına tanık olduk. Susurluk skandalı ile çürüyen düzen-çeteleşen devlet gerçeği gözler önüne serildi. Özelleştirmelere hız verildi. TİS ihanetleri yaşandı vb. vb... Ancak tüm olaylar ve gelişmeler sınıf hareketindeki durgunluğu kırmanın araçlarına dönüştürülemedi.

Hemen belirtmeliyiz ki, bu durgunluk atmosferi, sınıf içerisinde huzursuzluk ve öfkenin birikmediği, mücadele filizlerinin yeşermediği anlamına gelmiyor. Tam tersine, yaşanan süreç bu mayalanmayı hızlandırmış durumdadır. Ancak yukarıda döne döne tekrarladığımız asıl tıkanma alanı, işçi sınıfına yetkin bir devrimci siyasal önderlik sorunu çözülebilmemiş değildir. Asıl sorun hala burada şekillenmektedir ve çözümde burada yatmaktadır.

'95'den bugüne

'95 süreci salt yaşanmışlığı ile değil bugüne taşıdığı izleriyle de önemli bir yer tutmaktadır. Ancak, dönemin hareketli ve sıcak atmosferinin yarattığı moral aktivasyonu ve bazı mevzi direnişlerde elde edilen başarıları bir yana bırakırsak, bugüne devrolan miras büyük oranda olumsuz etkiler taşımaktadır.

İlk olarak sınıf dayanışması alanında yaşanan zayıflamaya işaret etmek gerekir. Genel eylem-mevzi direniş bağlantısının ana eksenini oluşturan ve '95 sürecinde yakıcı bir tarzda eksikliği hissedilen eylemli sınıf dayanışması; sık sık gündeme gelen ancak hep olumsuz pratiklerle boşa çıkan, örülemeyen adımlar olarak kaldığı sürece yıprandı. Bu yıpranma süreci işçi kitlelerinde genel eylem yöneliminin kuvvetli olduğu bir evrede, zamanla moral yitimi ve özgüven eksikliği anlamına geliyordu. Bunun en somut örneği Gebze'de birbiri ardına patlak veren bir dizi mevzi direnişte yaşandı. Birbirine oldukça yakın durumdaki dört mevzi direniş (hem de belli bir kararlılık ve militan potansiyelle) aynı anda sürerken sınıf dayanışmasının en geri biçimlerle sürüyor olması çarpıcıydı. Bir kaç eylem ziyareti, gece etkinlikleri vb. biçimler dışında çıkılmadı. Dahası aynı dönem yapılan kitleselel bir kaç ziyaret eylemini de Gebze Sendikalar Birliği tarafından gerçekleştirildi. Ortak talepler ve ortak komite etrafında kararlı bir mücadele ile örülmesi gereken eylemli dayanışma gerçekleştirilemedi.

Eylemli sınıf dayanışmasının örülemeyeşi ve mevzi direnişlerin ardı ardına yenilgilerle sonuçlanması, sınıf hareketinde ciddi bir bilinç kırılmasına yol açtı. Zaten büyük ölçüde kendiliğinden yükselen ve işçilerin bilincinde maddi zeminleri net olmayan "sınıf dayanışması" vurgusu yerini umutsuzluğa ve güvensizliğe bıraktı.

'95 sonrası süreçte sayıları sınırlı da olsa yaşanan mevzi direnişlerdeki temel zayıflık alanlarından biri de bu oldu. Bu kırılma salt direnişçi işçiler arasında değil (hatta onlardan daha çok), sınıf kitlelerinin geneline yayıldı. Mevzi direnişler bir eylem sloganı olarak yaygınlaştırılamadığı, buz kırıcı bir işlev göremediği oranda tersinden yenilgi ruh halinin yayıldığı merkezlere dönüştü.

'95 sürecinde sınıf dayanışması vurgusu ön plana çıkarıldığı, işçi kitleleri içerisinde belli bir heyecan ve yankı bulduğu halde, pratikte her bir direnişin özgün süreçleri ön plana çıkmış durumdaydı. Direnişçi işçiler dönemin atmosferinden de aldıkları moral ve özgüven ile aslolarak kendi direnişlerinin sorunları ve üstünlükleri üzerinden hareket ettiler. Ancak sınıf dayanışmasının örülmesi, devrimci eylem süreçlerinin dışında, dahası başka

öznelerin yapacağı bir iş olarak gördüler. Bu beklentileri ise aslolarak sendikalar üzerinden şekileniyordu. Yetkin bir devrimci siyasal önderliğin olmadığı koşullarda, kendiliğinden hareketin daha ilk zorlanma sınırlarına varmadan gösterdiği bu refleks doğaldı da.

'95 sornrası süreçte ise durum farklılaştı. Gerek sınıf hareketinin geneline yayılan durgunluk atmosferinin getirdiği boğuculuk, gerekse mevzi direnişlerde üst üste alınan yenilgilerin bozucu etkisi, '95 sürecinde kendiliğinden hareketin işçi kitlelerine verdiği gücü ve moral aktivasyonu dağıttı. Geçmişte mevzi direnişlerin canlı atmosferinde, bir vurgu olarak kalsa bile, bir anlam taşıyan sınıf dayanışması içeriğini yitirdi. En az eskisi kadar sık bir şekilde dile getirilmesine rağmen sınıf dayanışması, bugün bir gücün ve canlılığın değil, güçsüzlüğün ve güvensizliğin ifadesi olmaya başladı.

Şüphesiz bu durumda yeni dönem yaşanan mevzi direnişlerin sınırlılığının, bu direnişlerinin çoğunun tekstil sektörü gibi kolay alev alıp-sönen bir sektörde yaşanıyor olmasının ve daha da önemlisi genel siyasal atmosferin önemli bir etkisi var.

Sendika bürokrasisine tepki

'95 süreci kendi içinde sendika ağalarına ciddi tepkiler de barındırsa, büyük oranda sendika bürokrasisinin denetimi altında yaşandı. Duyulan tepki ve öfke devrimci bir yönlendiricilik altında birleşemediği oranda cenderiyi kırmayı başaramadı. Bugün ise cendere daha da sıkışmış, sendikal ihanetin işçi hareketi üzerindeki denetimi daha açık ve pervasız biçimlerle sürer hale gelmiştir. '95 TİS sürecini savuşturabilmek için bir dizi genel eylem ve en sonu grev kararı almak zorunda kalan sendika bürokratları, '97 TİS sürecinde ise çok daha rahat davranarak açık ihanetin altına hiç zorlanmadan imza atabilmişlerdir. Dahası ihanet tavrındaki bu pervasızlıklarını ESK içerisinde MGK'ye destek vererek sürdürüyorlar.

Ancak sendika bürokrasisinin bu dönem gösterdiği bu rahatlık, işçi hareketinde ihanete karşı oluşan tepki ve öfkenin üzerini örtememektedir. İşçi kitleleri içerisinde, '95 sürecinden daha da gelişkin bir şekilde sendika bürokrasisine karşı öfke duyulmaktadır. Ancak bu öfke ve tepkinin kendisini ifade edeceği kanalları yaratamayışı, devrimci bir politik hat ile buluşamayışı bugün asıl sorun alanını yaratmaktadır. Tam da bu yüzden tepki ve öfke birikimi ciddi bir sessizlik ve beklemece tutum ile gelişmektedir.

Sonuç yerine...

Tüm bu söylediklerimizin ilk sonuçlarından biri mevzi direnişlere ilişkin olacaktır. Bugün sınırlı sayıda da olsa gelişen mevzi direnişlere müdahalede direnişlerin iç dinamiklerine ve özgücüne çubuk bükme özel bir önem taşımaktadır. Bugün zayıf kalınan temel alanlardan biri budur. İşçi kitlelerindeki beklenti ruh halini kıracak, dahası sınıf dayanışmasının örülmesinde mesafe alıracak temel faktörlerden biri budur. Üçüncü olarak, sendika bürokrasisinin ve reformizmin etki alanı

dışında oluşturacağı eylem/direniş komiteleri temel önemdedir. Dahası bu eylem/direniş komitelerinin devrimci eyleme yakınlığı, direnişi militan biçimlerle sürdürmekteki kararlılığı önemlidir. Bu sadece o mevzi direnişin kazanımları açısından değil, mevzi direnişin sınıf kitlelerine dönük etkisi açısından da önemlidir. Ankara Aras Kargo işçilerinin militan eylem tarzının bugüne kadar taşıdığı olumlu etkiler bunun en güzel örneği durumundadır. Bugün bu örnekleri çoğaltabilmek ve birleştirebilmek önemlidir.

Sınıf dayanışması ve birlikte mücadele vurgusu da bugün yine mevzi direnişlerin iç dinamikleri üzerinden yükseltilmeli ve somutlanmalıdır. Eylemli sınıf dayanışmasını kendi dışında bir süreç olarak gören, başka öznelerin harekete geçmesini bekleyen ve dahası geline yerde sınıf dayanışmasını maddi ve aynı yardımlara indirgeyen yaklaşıma karşı her mevzi direnişin kendi iç süreçleri bu açıdan zorlanmalıdır. Böylesi bir süreçte sınıf dayanışmasını örnek görevinin de harekete geçmiş olan direnişçi işçi kitlelerinin görevi olduğu vurgulanmalıdır.

İçinden geçtiğimiz süreçte yaşanan TIBSET ve RESLAN direnişlerinde geline aşama ilginçtir. Her iki direnişçi işçi kitleleri eylemli sınıf dayanışmasının örülmesi yakıcı ihtiyacı hissetmektedir. Dahası birbirleri arasında diyalog kanalları da yaratılmış durumdadır. Ancak her ikisi de bu diyalog kanallarını kullanarak, somutta direnişçi işçiler arasında ve komiteler düzeyinde bir dayanışmayı örgütlemek yerine sendika konfederasyonlarını bu konuda zorlamak eğilimindedirler. Hem de birisi DİSK'e, diğeri Türk-İş'e bağlı durumdayken. Sendikacıların ve reformistlerin körüklediği bu eğilim, daha şimdiden oluşan beklemece ve pasif ruh halini körükleyecektir. TIBSET ve RESLAN direnişinin öncü işçileri bu beklentiye kırmak için eylemli sınıf dayanışmasını tabanda ve hızla örmek durumundadırlar. Örneğin bir takım ortak şiar ve taleplerin yükseltilmesi, bir dayanışma komitesinin kurulması ve benzeri somut biçimler yaratılmalıdır.

Söylediklerimizden çıkaracağımız ikinci temel sonuç, sendikal ihanet çetelerine dönük oluşan tepkinin devrimci tarzda kullanımına ilişkindir. Bugün bu tepki bir beklenti ruh hali içinde, büyük bir sessizlik ve sendikalara güvensizlikle kendisini ifade etmektedir. Ancak bu tepkileri örgütleyebilmek ve yönlendirebilmek, bugün sınıf hareketindeki durgunluğun kırılacağı temel halkalardan biri durumdadır. Sendikal ihanet çetelerinin teşhiri ve bunun üzerinden tepkilerin devşirileceği araç ve biçimler yaratmak önemlidir.

Üçüncü sonuç olarak sınıfın üzerindeki reformist etkinin kırılması gelmektedir. Bu bir yanı ile reformizme karşı ideolojik/politik mücadeleye hız verilmesi anlamına gelmektedir. Diğer yanı ile de gündelik sınıf çalışması içerisinde reformist etkileşimi birebir kırmak ve alanda hiç bir şekilde onları yalnız bırakmamak anlamına gelmektedir.

Tüm bunların ortak paydasını ise bir kez daha tekrar etmek istiyoruz: **Sınıf hareketine devrimci bir siyasal önderlik kapasitesi ve pratiği.**

Albayrak direnişi sürüyor...

Bundan üç ay önce Albayrak işçileri örgütlenmenin zorunluluğunu hissetmiş ve DİSK / Nakliyat-İş sendikasında örgütlenmişlerdi.

Albayrak işçileri de diğer sınıf kardeşleri gibi son dönemde yoğunlaşan özelleştirme, taşeronlaştırma ve sendikasılaştırma saldırısının hedefi olmuşlar, 9 Haziran'da işten atılmışlardı. İşten atıldıklarının ilk günü işyerini işgal eden Albayrak işçisi, yaptığı türlü eylemler ve basın açıklamalarıyla direnişi canlı tutmaya çalıştı. Hatta ilk günlerde çöplerin toplanması fiili olarak engellendi, fakat devamı getirilemedi. Engelleme esnasında Albayrak'ın faşist korumalarının saldırısına uğrayan birkaç işçi de çeşitli yerlerinden yaralanmıştı. Albayrak işçisinin direniş sürecindeki tutumları gözönünü alındığında kuşkusuz nitelik olarak bir ilerlemeden ve bunun öneminden bahsedebiliriz. Örneğin; özellikle Refah Partisi'ne ve diğer düzen partilerine oluşan tepki ve onların gerçek yüzünün görülmesi önemli bir gelişmedir. İşçilerin gözünde bu yıpranmayı en az yaşayan ise ne kadar çok "sol" söylem kullanırsa kullansın aslında kendisi de bir sermaye düzen partisi olan, özelleştirme sendikasılaştırma saldırısını gönülden destekleyen, ESK'yı hayata geçirmeye çalışan CHP'dir. CHP bunu bir yandan sermayeyi bir yandan da kısmi ekonomik temelde işçileri memnun etme kıvraklığını gösterme başarısına borçludur. Bunun en iyi örneği 7 Eylül'de Albayrak işçileriyle dayanışma için yapılan kitlesel basın açıklamasıdır. CHP, imkanı olmasına rağmen bu eylemde kendisini ortak pankartta veya farklı biçimde ifade etme gereği duymayarak sermayeye; bakın ben eylemin herhangi bir siyasi görünüşünde yokum, işçilere sadece ekonomik temelde yardım ediyorum bunu da Refah'a karşı oy oranımı korumak ve arttırmak için yapıyorum mesajını vermiştir. Bu mesajın işçilere yönelik olan kısmı ise; bakın sizin yanınızda olan, size destek veren tek düzen partisi benim, oyunuzu bana verin ve benim propagandamı yapındır. İşçi arkadaşların, sermaye düzeni ve onun partilerini açık siyasal bir bilinçle kavrayamaması durumunda ise düzenin partisi Refah'a karşı yine düzen partisi

CHP'yi tercih etme tuzağına düşmesi çok muhtemeldir. Geçmiş belediye direnişlerinde bu tuzağa defalarca düşülmüş, militanca başlayan direnişler bu yüzden uzlaşma ve yenilgiyle sonuçlanmıştır.

İşçi sınıfı kendisini ezen ücretli kölelik düzeninin çeşitli görüntülerdeki partilerini ve onların kurnazlıklarını iyi görmek ve uyanık olmak zorundadır. Çünkü, işçi sınıfının asıl olarak kurtuluşu, ekonomik taleplerle yürütülen mücadeleler değil, ekonomik taleplerin ve tüm taleplerin birleştiği siyasal mücadele ve sosyalizm sağlayacaktır. Kapitalist düzeni yıkıp yerine eşitlikçi, özgür, sömürsüz bir sistem olan sosyalizmi kurmadan hiçbir ekonomik, demokratik hakkın kalıcılığının garantisi yoktur.

Bu noktada Albayrak işçisi arkadaşlar, iyice düşünmek ve geldiği olumlu durumu daha ileri taşımak zorundadır. Direniş bunun için çok iyi bir araçtır. Örneğin; kendisi için sınıf olabilmek için işyeri komitesinde aktif rol almaya her arkadaş gönüllü olmalıdır. İlerici bir sendikayla birlikte olmanın rahatlığıyla bu tür konularda kimse kendini pasifize etmemelidir. Çünkü; özelleştirme, taşeronlaştırma ve sendikasılaştırmaya karşı bayrak açan Albayrak işçisinin bugünkü koşullarda sorumluluğu çok büyüktür. Bu sorumluluk mücadeleyi sınıfa yayma sorumluluğudur. Aktif bir direniş komitesi kendi mevzi direnişinin başarıya ulaşmasının bir garantisi olduğu gibi, sınıf dayanışmasını örmenin ve hatta giderek diğer mevzi direnişlerle ortak bir komitenin de dinamisi olacaktır. Sınıf dayanışması gerekirse gelmeye de giderek örülecektir. Çünkü; sınıf mücadelesini daha ileri kavrayan bir direniş komitesi, sınıfın diğer bölüklerini de harekete geçirme çabalarıyla sınıf dayanışmasına çok şey katacaktır. Bugün aynı bölgede Tuzla Deri-İş'in öncülüğünde kısa aralıklarla ortaya çıkan çeşitli direnişlerle Albayrak direnişi beraber hareket etmesi gereken iki önemli dinamiktir. Gerek sendikalar, gerek işçiler kendi içinde buna hazırdır aslında. Böyle bir ortaklığın yakalanması Avrupa yakasındaki TIBSET direnişini de etkileyecektir. Sıra şimdi sizde. Bu adım samimi adım atmaktadır.

Tuzla Deri işçileri devletteki çeteleşmeye karşı üretimi durdurdu!

Tuzla Organize Sanayi Deri işçileri sürekli aydınlık için 1 dakika karanlık eylemine, Bursa'da sendikal hakları için direnen deri işçilerine destek vermek ve TİS'den doğan kullanamadıkları bazı hakları için 30 Eylül'de bir saatlik üretimi durdurma eylemi gerçekleştirdi.

Organize sanayi Traktör meydanında binin üzerinde deri işçisi toplandı. İşçiler toplanma yerine işyerlerinden pankartları ve dövizleriyle çıkıp sloganlar atarak geldiler. Meydana Albayrak işçilerinin de geliş büyük coşku yarattı. Sık sık "Çeteler halka hesap verecek!", "Susma sustukça sıra sana gelecek!", "Çeteler mecliste öğrenciler hapiste!", "Sokağa, eyleme özgürleşmeye!", "Kahrolsun sendika ağaları!", "Yaşasın sınıf dayanışması!", "Yaşasın Albayrak direnişimiz!", "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!", "Kahrolsun MGK, MİT, CIA, kontrgerilla!", "Yaşasın halkların kardeşliği!" sloganları atıldı. Daha sonra Deri-İş Tuzla Şube Başkanı Musa Servi bir konuşma yaptı.

Konuşmasında, bütün hükümetlerin emekçilere, baskı, katliam ve özelleştirmeden bunun sonucu olarak da işten atılmalardan, kirli savaştan başka birşey getirmediğini, çetelerin kirli savaştan beslendiğini belirterek şöyle devam etti: "Değerli dostlar gerçekten zor günler bizi bekliyor. Biz burada örgütlü davrandığımızdan ve üretimden gelen gücümüzü kullandığımızdan dolayı fazla işten atılma yok. Ama toplu sözleşmedeki bazı haklarımız uygulanmıyor. Temsilcilik odaları yapıp, sağlıklı ilgili tedbirler alınmıyor. Her hafta mutlaka iş kazaları oluyor... Buraya mutlaka bir dispanser yapılması gerekiyor. Bu eylem sadece bir uyarıdır. İşyerlerimize döndüğümüzde toplu sözleşme ile imza altına alınan haklarımız kısa sürede yerine getirilmesi halinde ileride değişik eylemlere girişeceğimizi şimdiden duyuyoruz... Türkiye'de ne yazık ki, genel anlamda sendikalar işçi-halkın haklarını korumak için çaba harcamıyor. Son kurulan Anasol-D

hükümetiyle toplumsal uzlaşma adı altında Ekonomik Sosyal Konsey'de yeralıyor. Biz Tuzla Deri işçileri olarak Türk-İş'i bir an önce ESK'dan çekilmeye çağırıyoruz. Aksi halde gerek konfederasyona karşı gerek hükümetin bu acımasız politikalarına karşı daha değişik eylemleri de gündeme sokmak zorundayız... Öyle bir ülkede yaşıyoruz ki bir yandan işçiler sendika ve yasal haklarını korudukları için işten atılıyor. Bu işçilere destek veren Petrol-İş Yarımca Şube başkanı gözaltında işkence görüp 7 gün iş görmez raporu alıyor. Öbür yandan yanımızda DİSK/Nakliyat-İş'e bağlı Albayrak işçileri 14 gündür aç-susuz direniyor arkadaşlar. Demek ki, bu ülkede ancak çetelerden biz hesap soracağız. İşçi ve emekçiler, yoksul halk soracaktır arkadaşlar..."

Sürekli aydınlık için 1 dakika karanlık eylemi bugün işçi-emekçilerin farklı eylem biçimleriyle birleşmek zorundadır. İşçi sınıfı çete devletinden hesap sormak için 1 dakika karanlık eylemiyle yetinmemelidir. Kendi fabrikalarında, işyerlerinde komiteler oluşturup çetelerden hesap sormaya üretimi durdurmaya kadar götürmelidirler. Çetelerden hesap sormanın çözücü halkası burasıdır. Bu, toplumsal muhalefetin değişik biçimleriyle birleştiğinde çok anlamlı bir siyasallık yakalayacaktır. Bu anlamda Tuzla deri işçisinin 30 Eylül pratiği çok olumludur. Gündüz çetelerden hesap sormak için bir saat iş bırakan işçiler, akşam da Kartal Meydanı'nda aydınlık eylemine katıldı. Direnişteki Albayrak işçilerinin katılımı da aynı kapsamda çok önemlidir. İşçi sınıfı üretimden gelen gücünü siyasal taleplerinde kullanmaya başladığında üretim-yönetim ilişkisini daha iyi ve doğru temelde kavrayacaktır. Daha ötesinde devrimci sınıf olma niteliğinin nereden geldiğini anlayacak ve iktidar hedefiyle katılmasının önü açılacaktır.

Kahrolsun MGK, MİT,

CIA, Kontrgerilla!

Yaşasın Devrim ve Sosyalizm!

Deri işçisinin direnişi patronları çileden çıkarıyor...

Soğanlı Deri'deki örgütlenme mücadelesinin tensikatla kırılmaya çalışılmasına işçilerin yanıtı "direniş" olmuştu. 5 ayrı işyerinde başlatılan bu direniş, Çimen Deri patronunun sendikayı kabul edip attığı işçileri geri almasından sonra diğer 4 fabrika düzeyinde sürdürülmeye devam etti.

Soğanlı deri işçilerinin bu direnişini kırmak için, bugüne kadar, hem deri kapitalistleri hem de kapitalistlerin devleti her türlü yöntemi kullandı. Direnişçiler defalarca patronlar ve köpeklerinin sopalı-bıçaklı saldırılarına uğradılar. Polis bölgeyi abluka altına alarak fiili bir sıkıyönetim uyguladı. Hatta sıkıyönetimden de sıkı bir terör havası estirdi Soğanlı'da. Sıkıyönetimde belirli saatlerde sokağa çıkma yasağı konur. Soğanlı'da ise gündüz gözüyle sokakta dolaşmak yasaklandı. Kahvelerde oturmak yasaklandı. Ve Bursa polisi, son derece pervasız bir tavırla; "patronlarınız sizi görmekten rahatsız oluyor. Onun için burda dolaşmayacaksınız" sözleriyle açıklayabildi bu tutumunu.

Geçtiğimiz hafta bu saldırılara bir yenisi daha eklendi. Direnişçilerin "domuzun tekidir" dediği SAYDERSAN patronu Erol Sayar, vizite almak için işyerine giden direnişçilerden Gülbeyaz ALTINSOY'un boynuna tabancasını dayayarak "öldürme" tehditleri savurdu. Küfür ve hakaretlerle kovdu.

Bu gelişmeler üzerine bir basın açıklaması düzenleyen direnişçiler, bu saldırıların direnişlerini bastıramayacağını, bu alçaklıkların hesabını örgütlü güçleriyle soracaklarını söylediler. Basın açıklaması sırasında olayı adeta yeniden yaşayan Gülbeyaz Altınsoy, sinirlerine hakim olamıyordu. Altınsoy saldırıyı özetle şöyle anlattı:

"...Vizite almaya gittik arkadaşla ikimiz. Girdik içeri. Muhasebeci başladı vizite kağıdını doldurmaya. Hatta doldurup vermiş yani herhalde. Ondan sonra ben kapının kenarında dayalı dururdum. Beklerdim arkadaşımı. Sonra arkadan patron geldi. Beni bi itti beri doğru. Bana dedi; tuttu kolumdan böyle, tabancayı boynuma dayadı dayadı benim. Seni şimdi gebertirim. Canını alırım dedi. Olur olmaz küfürler. Ondan sonra bana bağırıyor. Senin ne işin var burda. Seni kim çağırdı buraya be bilmem ne. Başladı itmeye beni. Kovdu kapıdan gari. Biz de ondan sonra çıktım kapıdan gari gittim. Arkadaşım orda kaldı vizite kağıdı almaya. Beni kovduktan sonra arkadaşımın yanından, onu kandırmaya uğraşmış. Demek oraya işe almak için. Sen kal burda. Sen çok demek iyi insansın diyerek onu kandırmaya uğraşmış yani. Ondan sonra baya bi uğraşmışlar onunla. Ben niye çıkmıyor bu dışarı diye bekledim bekledim çıkmayınca yeniden girdim yukarı. Hadi sen ya gitsek, sen ne bekliyorsun burda. Daha yapmadı mı o vizite kağıdını bilmem ne diye. Patron ona bişeyler anlatıyordu orda. Ne anlatırdı bilmem işte. Baktım sonra arkamdan o usta. Bizim ustamız yani. O başladı benim arkamdan bağırma. Onu ne tutuyorsunuz orda? Kovun şunu dışarıya bilmem ne. O anda da arkadaşım çıktı. Gittik dışarı."

S.Y. Kızıl Bayrak / BURSA

Aşağıda bir grup sınıf bilinçli, öncü işçinin başlatmış olduğu imza kampanyasını yayınlıyor, tüm işçi ve emekçileri imza vermeye çağırıyoruz.

Sendikalarımız ESK'dan Derhal Çekilsin!

Biz işçi ve emekçiler, çektiğimiz sefalet ve sıkıntı yetmiyormuş gibi sermayenin yeni bir taktik seferiyle karşı karşıyayız. Alinterimizle yarattığımız SSK, yıllardır patronlara verilen bedava krediler, toplanmayan primlerle zarara sürüklendi. Şimdi bu durum gerekçe gösterilip tasfiye edilmeye çalışılıyor. Parası olmayan tedavi olmasın, ölsün. Bize reva görülen budur. Bu yetmiyor, mezarda emekliliği dayatıyorlar. Zorunlu tasarruflarımızı ve nemaları kelimenin gerçek anlamıyla gasp ediyorlar. Özelleştirmeler hızlandırılarak sürdürülüyor. Özelleştirmenin işsizlik, taşeronlaştırma, kazanılmış hakların gasp edilmesi demek olduğunu deneyimlerimizle artık biliyoruz. Zam furçası ise her geçen gün sefaletimizi büyütüyor. En kötüsü ise sermayenin bu saldırılarının sendikamızın başındaki sendika ağalarının ortaklığıyla uygulanmıştır. Ekonomik Sosyal Konsey (ESK) adı altında patronları ve devletiyle el ve kader birliği yapan bu hainler bizi celladımıza sevdalandırmaya çalışıyor. Halbuki sendikalar bizim mücadele örgütlerimizdir. Sendikalarımız haklarımızı almak ve korumak için mücadelenin birliğimizi sağlamanın vazgeçilmez araçlarıdır.

İhanete sınır tanımayan bu cesaretin nereden geldiğini biliyoruz. Elbette bizim suskunluğumuz ve sendikalarımıza gereğince sahip çıkmayışımız onlara bu cesareti veriyor. Fakat ellerinde başka kirli silahları da var. Sözde şeriat tehlikesine karşı "laik cumhuriyeti korumak mavalı.

Çetelere karşı mücadeleyi Tansu Çiller, Sedat Bucak, Mehmet Ağar ve daha birkaç katile indirgeyerek çarpıtma yüzölçüğü. ESK'da çıkarlarımızı diyalog yoluyla daha kolay savunacakları yalanı. Bu yalanlarla ülke menfaatleri adına bizleri sermayenin kuyruğuna takıyorlar. Halbuki biz biliyoruz ki, laik-dinci ayrımı esasta biz işçi ve emekçileri yapay bir tarzda bölüp, patronlara yem yapmanın aracıdır. Ve Susurluk'ta ortaya çıkan düzen ve devlet gerçeği sorunun birkaç isimle sınırlı olmadığını göstermektedir. Çürüten sermaye ve düzeni yasal ve yasadışı güçleriyle işçi, emekçi ve ezilenlerin hak arama mücadelesinin karşısında dikilmiş pervasız bir baskı ve zorbalık uygulamaktadır. Bu işin beyni ve yürütücüsü ise herşeyden önce ordudur. MGK'dır. Toplumsal dayanağı bizat tekelleri sermaye, TÜSİAD'dır.

O halde ister ülke menfaatleri adına, ister çetelere karşı mücadele adına, isterse

haklarımızı korumak adına patronlar ve MGK-TÜSİAD hükümetiyle ESK'da kolkola girmek tam bir ikiyüzlülüktür. Bu nedenle her yeni gün sefaletimiz büyümekte, zorbalık güçlenmektedir. Gerek Susurluk'taki düzen ve devlet gerçekliğiyle, gerekse ortaçağ gericiliğiyle mücadele edecek olan bizleriz. Çünkü gerçek aydınlığa bizim ihtiyacımız var. Sömürenlerin değil. Sermayenin bu çok yönlü saldırı ve yalanlarına karşı mücadeleyi ancak bağımsız işçi sınıfı tutumuyla yükseltebiliriz. Biz aşağıda imzası olan işçi ve emekçiler, sendikalarımız işçi sınıfına ihanet demek olan ESK'den derhal çekilmelidir diyoruz.

**MGK Dağıtılsın,
Çeteler Cezalandırılsın!
Sendikalarımız ESK'dan
Derhal Çekilsin!**

Adı Soyadı	Mesleği	İmza
.....	.....	.....
.....	.....	.....

Zonguldak'ta servis katliamı

30.09.1997 Tarihinde sabah saat 7.30'da TTK ÇAYDAMAR ve ÜZÜLMEZ, ASMA Kömür ocaklarına işçi servisi yapmakta olan TTK servis otobüsü kok fabrikası mevkinde devrilmesi 35 yaralı, 5 yoğun bakım, 1 ameliyat, 10 kişinin de ölmesiyle sonuçlandı.

İşverenin sendika ağalarıyla elele verip işçilerin haklarını gasp etmesinin bir sonucu da servislerin kaldırılması veya tek bir servisin birçok bölgeden işçileri toplayıp balıkistifi halinde taşınmasıdır. Kendilerine Mercedes alan sendika ağaları işçileri kamyonlardan bozma hurda servis arabaları ile taşınması trafik katliamlarının adeta yolunu döşüyor. Bütün bunlar "kasamız dolsun, canımız sağ olsun" mantığıdır.

Kendi rahat yaşamları için binlerce maden işçisinin alinteri ve kanıyla beslenen işverenler ve onların uşağı sendika ağaları şunu iyi bilsinler ki, bu bir kaza değil cinayettir. Failleri açıktır.

Zonguldak madencilerinin bunlara dur demenin, topyekün saldırıların ve iş ile trafik cinayetlerinin hesabını sorma zamanıdır.

GEBZE DİRENİŞİ'nin ARDINDAN

**Bir Kez Daha
Küçük-Burjuva Devrimciliğinin Eleştirisi**

VEKSEN YAYINCILIK

Nakliyat-İş'in iftiraları ve Devrimci Mücadelenin sendikalizmi

Gazetemizin 12 Eylül 1997 tarihli 22. sayısında yayınına başladığımız GİNTEM DİRENİŞİ değerlendirmesi, direnişi yürüten Nakliyat-İş sendikasının tepkisini çekti. Fakat tepkilerini doğrudan ve açık olarak ortaya koymak yerine, 32 GİNTEM direnişçisi yanıltmak, bilinçsizliklerinden ve tazminat davalarıyla ilgili korkularından yararlanmak yolunu tercih ettiler.

Kızıl Bayrak'ta çıkan değerlendirmeyi ağır bir tarzda suçlayan bir metinle sonuçlanan sendika toplantısında işçiler, "sizin onayınız alındı mı? Size danışıldı mı?" diye yönlendirildi. İmzacı işçilerden görüşebildiklerimiz, tutumlarını "neden başlıkta işçilerin kaleminden yazılmış? Bir işçinin kaleminden çıkmıştır, öyleyse o arkadaşın imzasını taşımalıdır" ötesinde açıklayamıyor. Ezici çoğunluğunun imzaladıkları metindeki, "hepsi yalandır, yanıltır, iftiradır"dan haberi bile yok. İmzaladığı metni okumamış, okuyan varsa da anlamamış. Tıpkı gazetemizde yayınlanan yazıları okumadıkları gibi. Söz konusu yazının başlığında "GİNTEM işçileri" deniyor. Fakat sunuş yazısının son paragrafında;

"yayınladığımız ilk bölüm direnişin örgütlenme sürecini kapsıyor ve tek işçi tarafından aktarılıyor. Direnişin başlaması ile gelişen süreci sonraki sayılarımızda farklı işçilerin görüşleri ile bir arada ele alacağız"

açıklamasıyla bir yanlış anlamamanın yolu kapatılıyor. İmzacı 32 işçinin bunları okumamasında, anlamamasında bir gariplik yok. Fakat sendikacı arkadaşlar için aynı şey söz konusu değildir. Onların "okumadık" ya da "anlamadık" deme şansları yoktur. Okumak ve anlamak, itirazlarını bu okumanın ve anlamamanın üzerine oturtmak, somut ve açık yapmak zorundalar. Ayrıca, Nakliyat-İş yöneticileri sıradan "sendikacı" da değil. Devrimci Mücadeleci kimliklerini gizlemiyorlar. DİSK içindeki devrimci-sendikal temeldeki muhalefetleri biliniyor. Tam da bundan dolayı sadece okuyup-anlamak değil, okutup-anlatmak gibi bir yükümlülükleri de bulunuyor. Bu olayda ise tam tersi bir tavır söz konusudur. İşçinin cehaletinden ve bundan kaynaklı çekincelerinden yararlanılmaya çalışılmıştır. Neden peki?

Bu ilk yayınımda, sendikaya yönelik tek bir eleştiri yoktur. Çünkü henüz sendikanın sürece dahil olmadığı ilk dönemi anlatıyor işçi arkadaş. Bu nedenle, "yalandır, iftiradır, çamurdur"lu bir protesto metnine imza toplamanın gerekçesi, sendikacı arkadaşlar için, işçi arkadaşın yazısı olamaz. Biraz devrimci dürüstlük gösterip, sunuş yazısındaki "devrimci-sendikalizm" ithamımızı cepheden, işçiye alet etmeden göğüsleyebilmelerini

beklerdik. Öyle yapmadılar ve küçük burjuva kurnazlığına sığınıp, bir taşla iki kuş vurmaya çalıştılar. 32 GİNTEM işçisinin protestosuyla, direniş değerlendirmesinden ve eleştirilerimizi ortaya koymaktan çekineceğimizi düşündüler. Herhalde devrimci demokrasinin, proleter sosyalizmin basıncından kurtulabilmek için uydurduğu "işçici", "kuyrukçu" suçlamalarına inanıyor olmalı. Eğer öyleyse ne kadar yanıltıldıklarını öğrenmelerinin zamanı gelmiştir.

Okuması yazması bile olmayan, hatta GİNTEM patronunu "kullanmakla" suçladıkları zihinsel özürlü insanlara, "Bu mücadeleden işçi sınıfı bilimiyle donanarak, sınıf mücadelesinin birer neferleri olarak çıktık" yazısının altına imza attırmak, böyle bir ilkelikten medet ummak, sunuş yazımızdaki "devrimci-sendikalist" belirlemesinin sadece "devrimci" ayağını zedeler. Ama sendikalizmine milim dokunmaz. Aksine bu tür yöntemler, mücadele etmekle haklı olarak övündükleri sarı sendikacılığın, yöntemleridir.

Biz bir sendikanın, Nakliyat-İş'in, sendikal hareketteki mücadeleciler duruşunu takdir edebiliriz. Bu birşeydir. Devrimci iddiasındaki bir siyasetin, Devrimci Mücadele'nin siyasi duruşunu, devrimci-sendikalizmini eleştiririz, bu da başka birşeydir. Bu ikisinin kendilerini birbirleriyle ifade etmesi gerçekliği bizim duruşumuzu değiştirmez. Bu olaydaki kadar ilkel yöntemler denense de değiştirmez.

Devrimci Mücadele, devrimci sendikalizm eleştirmeye kendi başına ve siyasi cepheden cevap vermek zorundadır. Bunu isterse, "işçi sınıfı bilimiyle donanmış" şu 32 GİNTEM işçisinden birine de yaptırabilir. Keşke yaptırabilse. Keşke GİNTEM direnişçilerinden 3 tanesi (32'sinden geçtik), devrimci-sendikalist politikayla proleter sosyalizmini ayırabilecek kadar politikleştirilebilseydi. Ama bunun için, birincisi, kendi çabası, ikincisi, önderliğin çabası gerekirdi. Sadece bizzat başında yer aldıkları bir işi başarmaya çalışmak için değil, bilimsel

sosyalizmiyle buluşmak için de çaba harcayan iki işçinin görüşlerini bu sayımızda yayınlıyoruz. Önderlikten bu yönlü bir çaba olmadığını iddia ediyor bu arkadaşlar. O kadar da değil, sendikalarından bulamadıkları desteği başkalarından almalarının önüne geçilmeye çalışıldığını da iddia ediyorlar.

Kızıl Bayrak yasalarla ve yasa koyucu-uygulayıcılarla boğuşa boğuşa çıkarılan bir "yasal" yayın. En azgın devlet terörü altında yürüyen bir çalışmaya böyle yasaklar sökmek. Bu nedenle Nakliyat-İş'in devrimci müdahalelere yaptığı sadece işçiye ambargo koymaya yaramıştır. Bu yasakçı, ambargocu anlayış mıdır proleter sosyalizmi? (Bugün Nakliyat-İş'in ucubesini "Gintem işçilerinden açıklama" başlığıyla sunan Sosyalist İktidar gazetesi bu ambargodan ilk nasibini alan olmuştu. Dağıttıkları gazete o sırada, onların yanında toplandı işçilerin elinden. Kavga dövüş çıkmadı, çünkü Devrimci Mücadele'nin sendikalizmiyle SİP'in sendikalizmi, "işçiler çok geri" perspektifinde hiç zorlanmadan buluştu. SİP'in son tutumu da bunun bir uzantısıdır ve tam da onlara yakışan bir tarzıdır.)

Özelleştirme ve taşeronlaştırmanın, uluslararası kapitalizmin merkezi bir saldırı politikası olduğu, planların İMF'de yapılıp, tüm dünyada uygulamaya konduğu vb. o denli açıktır ki, kendiliğinden sınıf hareketi, örneğin 94'teki vizite eylemlerinde tersane işçileri sloganlarıyla dövizleriyle bu politikayı bu açıklığıyla mahkum etmiş, yani muhatap olarak uluslararası kapitalizmi ve onun beyni İMF ile yerli uşaklarını, Türkiye'deki iktidar sahiplerini seçmişti. Bilindiği gibi bu eylemlerin önderliğini sendikalar (esas olarak da Amerikan sendikacılığının geleneksel temsilcisi Türk-İş'te) yapmıştı. Günümüzde emperyalist işleyiş o denli açıktan ve pervasız yürütülüyor ki, işçinin bunu görmesi için ciltler dolusu kitap devirmesi gerekmiyor. Peki "90 yıllık Proletarya Savaşını dalgalandıran Nakliyat-İş" (Devrimci Mücadele S.22)

de, Türk-İş'te örgütlü tersane işçisinin kendiliğinden ulaştığı bu bilincin ne kadarı bulunmaktadır? Nakliyat-İş'in (ya da aynı anlama gelmek üzere Devrimci Mücadele'nin) özelleştirmeye karşı mücadelede politikası nedir?

Kartal'da Refah'lı belediyeye ve tabi Refah Partisi'ne, GİNTEM'de ANAP'lı belediyeye ve ANAP'a karşı mücadele. Bu bakışta, bir sınıflar savaşı yoktur. Bırakın uluslararası bir saldırı programını, uluslararası bir sömürü sistemini, tek ülkede tek muhatap bile yoktur işçi sınıfının karşısında. Bu bakış, bırakın proleter sosyalizmini, gerçeğin neresindedir? Proleter sosyalizmi işçi sınıfının kapitalist sınıfa ve onun sömürü sistemine karşı mücadelesinin bilimini yazar. Devrimci Mücadele ise, işçi sınıfına sahte hedefler göstermenin, onu burjuva partilerin kuyruğuna takmanın hayalini yazıyor. GİNTEM işçisini ANAP'ın vaatleriyle oyalamanın vebalini taşıyor.

"Devrimci Mücadele gelenekli" Nakliyat-İş'in özelleştirmeye karşı mücadele için işçiye sunduğu politika, gösterdiği hedef işte bundan ibaret. Peki "90 yıllık proleter sosyalizmin bayrağını dalgalandıran" Devrimci Mücadele'nin işçi sınıfına sunduğu politikanın sınırı nereye kadardır? Baştan sona Nakliyat-İş bültenine dönüşen bu derginin Eylül-Ekim 1994 tarih ve 13 sayılı nüshasından aktaralım:

"...Konfederasyonu ele geçirmiş olsaydık; parabolaları bu denli pervasızca at koşturamazlardı ülkede. Uluslararası sermayenin emrindeki finans örgütlerinin İMF'nin, Dünya Bankası'nın buyrukları doğrultusunda hazırlanan, adına "5 Nisan Kararları" denen zalimane saldırıya bulunamazdı yerli parabolaları. Avrupa'da ve Amerika'da asgari ücret 1.000 doların üzerindeyken Türkiye'de 80 dolarlık asgari ücrete mahkum edemezdi milyonlarca işçiyi ve ailesini."

"Eğer konfederasyon bizlerin yönetiminde olsaydı, 2 milyon memur sendikası olmazdı bugün. Ve parabolaları düşüncenin ve örgütlenmenin önüne böylesine yüksek duvarlar öremezlerdi. Tabii Proletarya Partisi'nin reorganizasyonu da sağlanmış olurdu."

Siz hem proletarya partisinin örgütlenmesi dahil, sınıf hareketine sendikal platformlar üzerinden yaklaşacaksınız, sonra da birileri kalkıp bunun adını koyduğunda öfkeleneceksiniz. Olur olmaz yöntemlerle karşı saldırıya geçeceksiniz. Darbeci geleneğinizi ambargocu yöntemlerle zenginleştirerek icra etmeye çalışacaksınız. Olmaz... Olmadığını GİNTEM'de gördünüz. Emin olun ki daha çok göreceksiniz. Onun için bırakın bu yöntemleri de açıkça-dürüstçe ideolojik mücadele yürütün. Devrimci olma iddiasındaki bir siyasetin yapması gereken budur.

İki GİNTEM işçisiyle röportaj

KB: Direniş sırasında ya da bugünden baktığınızda, “keşke şunu yapabiliseydik” veya “bunu yapmasaydık” dediğiniz oldu mu?

H: Var tabi... İlk aklıma gelen, işte, direnişin ilk günü işyerinden çıkmamak. İşgal etmek, üretimi durdurmak. Bu şekilde, aktif bir eylem yapmalıydık diye düşünüyorum. Ama niye yapmadık diye de kendi kendime sorduğumda, örgütlenme aşamasını tam bitirmeden hızlı bir süreç yaşamışız. Gececi-ler-gündüzcüler birbirini tanımıyor. Tanımayınca da güvenmiyor tabi. Böyle olunca da öyle bir radikal eylemi göze alamadık.

T: Bir başka eksikliğimiz de devrimcilerle ilişkilerde oldu. Sendikacı arkadaşlar bizi devrimcilerle konuşurken, kitap gazete alırken gördüklerinde tepki gösteriyordu. Kızıl Bayrak muhabirinden Gorki'nin bir hikayesini almıştım mesela. Biz sana kitap bulamıyoruz da mı gidip onlardan alıyorsun denildi. Halbuki biz daha önce kitap talep etmiştik. Kendimiz için de değil sadece. Arkadaşlar burda boş oturmasın okusun diye. Ama getirmediler. Gene başka bir devrimci yayının muhabiriyle konuşuyorduk bir gün. Onu içeri çağırdılar. Sonra bu insan bir daha görünmedi. Gelmedi. Bu beni o gün çok üzmüştü mesela. Gene Atılım muhabirinin kolundan itilerek dışarı çıkarılması. Bu tavırlar yanlış. Ama o gün için, biraz da bizim bilinçsizliğimizden geliştii bu olaylar. Daha ileri olsaydı müdahale edebilirdik. Bu konuda bir zaaf da neyin okunup neyin okunmayacağına kendilerinin karar vermek istemeleri ve dayatmacı olmalarıdır. Bu tavır işçiyi rahatsız ediyordu. Biz hangi gazeteyi okuyacağımıza karar veremeyecek miyiz. Gidin söyleyin böyle yapmasınlar diyorlardı. Masalardan dergiler toplanıyordu. Ortadan kaldırılıyordu..

KB: Talebinizi elde edemeden direniş bitti. Arkadaşlarınız Bursa'nın çeşitli işletmelerine dağıldılar. Bu sonuçtan bakarak, bu direnişin size ve Bursa işçisine hiçbirşey kazandırmadığı söylenebilir mi?

H: Hayır. Öyle birşey söyleyemeyiz. Evet, talebimizi elde edemedik. Ama çok şey öğrendik, çok şey kazandık. Önemli olan da, kalıcı olan da bu kazanımlarımızdır.

Şöyle anlatayım. Biz emekçilerin günlük yaşamı bile bir direniştir. Ama bu tür direnişlerde bence bir sıcak savaş yaşanıyor. Şimdi böyle bir durumda, kanunu tanıyorsun, düzeni tanıyorsun, hakkı-hukuku tanıyorsun. Dostunu-düşmanını tanıyorsun. Mücadele içerisinde örgütlü gücünü tanıyorsun. Bunlar bizim çok ciddi kazanımlarımızdır. Biz 150 GİNTEM işçisinin geri dönüşünü sağlayamamışız. Ama hayat devam ediyor. Biz değişik işyerlerine gireceğiz. Bundan sonra görevimiz, gördüklerimizi görmeyenlere göstermektir.

Genel kazanımlar dışın da, direnişten

herkes kendince farklı kazanımlar da edindi tabi. Benim de bir takım kişisel kazanımlarım oldu. Şöyle ki; Bir sanayi şehri olan Bursa'da işçi sınıfının ne durumda olduğunu gördüm. Sömürünün böylesine yoğunluğuna rağmen ciddi bir sesin çıkmadığını... Sendikaların durumlarını, duyarsızlıklarını gördüm. Sormayı-sorgulamayı öğrendim. Okuma alışkanlığı edindim. Olayları daha duru değerlendirebilme fırsatı elde ettim. Yapılması gerekenin işçi sınıfına inanmak, doğru önderlik yapmak olduğunu öğrendim. Çareyi başka yerlerde aramamak gerektiğini, asıl cevherin işçi sınıfında olduğunu gördüm.

KB: Bu öğrendiklerinizle, “işçi sınıfının bilimiyle donandığını” iddia edebilir misin?

H: Hayır. Daha çok eksiklerim var. Bu süreçte iyi birşey yakalamışım ben sadece. Asıl mücadelenin böyle verilmesi gerektiğini öğrenmişim. İşçi sınıfına güvenenlerle, onun bilimine sahip olanlarla birlikte olmak gerektiğini öğrenmişim. Bundan sonra yerim burası, derdim budur benim. Okuyup araştırarak, kendimi teorik olarak da geliştireceğim ve her hatadan bir ders çıkararak ilerleyeceğim. Bilimle donanmak kısa sürecin işi değil. Bence devrimcilik de sözde olamaz. O bir yaşam biçimidir. Süreklilik gerektiriyor. Ömür boyu sürecek birşey yani.

T: Direniş bana da çok şeyler kazandırdı tabi. Örgütsüzlüğün kölelik demek olduğunu öğrendim öncelikle. Ve örgütlü gücün yenilmeyeceğini, yıkılmayacağını. Polisin tutumunu gördüm. Hakkın-hukukun emekçilere karşı olduğunu kavradım. Dayanışmayı öğrendim. Okuma alışkanlığı edindim. Çok geniş bir çevre kazandım. Bu direnişi yaşamayıydım devrimcilerle tanışamayacaktım belki. Bu güzel, temiz ilişkileri, arkadaşlıkları edinemeyecektim. Biz emekçilerin örgütsüz, karşı tarafınsa örgütlü olduğunu gördüm. Siyasetçilerin biz emekçilere hep yalan söylediğini gördüm mesela.

Yine de öğreneceğimiz çok şey var. Benim açımdan henüz yolun başında olduğumu düşünüyorum.

KB: Sen bunları anlatıyorsun ama, 32 arkadaşınız da, imzaladıkları şu protesto metninde “işçi sınıfının bilimiyle donandıklarını” iddia ediyorlar.

Bu arkadaşlar, bir tek kitap okumadan, hiçbir eğitim çalışması olmadan bunu nasıl başardıklarını ortaya koymalılar. Bırakın sosyalizme ilgili birşey okumak, altına imza attıkları metni bile okumadıklarını, okuyanın da anlamadığını iddia edebilirim ben. En azından pek çoğu için. Çünkü bu 32 imzacının içinde okuma-yazması olmayan arkadaş çoktur.

KB: Değerlendirmenin ilk

bölümünün yayınlanması ardından, 32 arkadaşınızın imzaladığı, sizi ve gazetemizi yalancılıkla suçlayan bir metin fakslandı çeşitli kurumlara. Bu imzaların alındığı toplantıda siz de vardınız. Arkadaşlarınız yazınızı okumuş muydu? Nasıl toplandı bu imzalar? Toplantının havasını anlatır mısınız biraz.

H: Benim yazımı bütünlükle okuyan hiçbir arkadaşım yok. Okuduğunu iddia eden varsa demek ki anlayan yok. Bunun en açık örneği de, bu arkadaşlarla ben burada neyi yanlış yazmışım, yani olmayan neyi yazmışım diye sorduğumda, “tamam doğru yazmışsın ama başlığı Gintem işçileri, sen bize niye danışmadın” demenin ötesine geçememeleri. Böyle bir yanılgıya da vardılar. Hem siz şunun iddiasını yapacaksınız. Bu işçiler bilinçlidir. Hem de bu işçiler bir başlıktan dolayı yazıyı okumadan, içeriğini anlamadan suçlama getirecekler. Yok böyle birşey. Burada arkadaşları sıkıştıran asıl dinamik tazminat sorunudur. Tazminat konusunda yardımcı olacak kimdir, sendikadır, sendikanın avukatıdır. Bunu açıklıkla belirtiyorum. Biz tazminatımızı alalım, bunlar ne diyorsa imzalayalım, he diyelim, işimiz yürüsün...

KB: İyi de, böyle birşey olabilir mi, bu sendika metni imzalamayanın tazminatıyla uğraşmamak gibi bir tavır gösterebilir mi?

Benim öyle bir tereddüdüm yok. Ama dedim ya, geri bir dinamiktir onları bu tavra sürükleyen. Kaldı ki, tek çare orası da değil. Türkiye’de veya Bursa’da avukat bulamama gibi bir problem olmaz herhalde. Ben sonra 5 aydır 10 milyon için de mücadele etmiyorum. Yani benim için o çok önemli de değil. Ama imzalayan arkadaşların durumu budur. Tamam imzalasınlar. Ama okusun, anlasın, onaylasın ondan sonra imzalasınlar. Yani o yazının içeriğinde nedir? Taşeronlaştırmaya vurgu yapılmıştır. DİSK yönetimine vurgu yapılmıştır. Bir ikincisi de, GİNTEM işyerine örgütlenme amacıyla girdiğimi iddia etmişimdir. Bugün de ediyorum. İddia ettiğim bir de şudur. Ordaki arkadaşlarla görüşmüşümdür. Ve bu süreç bir ayımı aldı diyorum. Benim iddialarım bu. Ki hepsi doğrudur. Hepsinin altına yine imza atarım. Ama hiçbir arkadaşım yüzyiye konuştuğumuzda bunlar yalandı-dolandı diyemiyor.

Yani yazım yanlış değerlendirilmiştir. Yukarıda anlattım. Yazı kaybolmuş değil, ilgilenen ulaşabilir. Böyle bir yazıdan benim herşeyi kendim yaptığımı iddia ettiğim çıkarılamaz. Ayrıca şu çelişki değil midir? Hem ben herşeyi benim yaptığımı, önderlik ettiğimi söyleyeceğim, hem de birbirimizi direniş sürecinde tanıdığımızı. Bunlar bahanedir. Asıl itiraz sunuş yazısıdır. Toplantıya gelen yol yanlıştır. Yazımın tamamı okunmadan, sağından

solundan cımbızlanarak sonuçlar çıkarılmıştır. Arkadaşlar o metinde diyor ki, “hiçbirine katılmıyoruz” Yani işçi sınıfının tamamını ilgilendiren bir taşeronlaştırmaya konusuna da mı katılmıyorlar? DİSK yönetimiyle ilgili eleştirilerime de mi katılmıyorlar? İşçilerle sendikanın arasını açmaktan söz ediyorlar. Sendikacılar da gayet iyi biliyor, işçi arkadaşlar da, direniş boyunca ben tam tersinden eleştirildim. Sen her konuda sendikayı savunuyorsun diyordu arkadaşlar. Direniş bitti. Kazanamadık. Bazı arkadaşlar bu sonuca sendikayı günah keçisi yapma eğilimine girdi. Ben bu yaklaşımın da karşısına dikildim. Sendikayı savunmaksa bu, direniş bittikten sonra da savunmaya devam ettim. Gene de ederim. Çünkü böyle yaklaşan arkadaşlar yanılıyor. Sendikanın bazı hatalar yaptığını söylemekle bizi sattığını söylemek aynı şey değildir. Zaman zaman “bizi sattılar” diyenlere en acımasız eleştiri yapanlardan biri de benim. Peki buna rağmen bu tartışma niye çıkmış? Farklı bir siyasi yayında yazı yazmamsa sorun, bu doğru bir yaklaşım değildir. Yalan söylemediğimiz, vermiş olduğumuz mücadeleye ihanet etmediğimiz müddetçe emekten yana olan her siyasi yayında yazmak, bu yazıyı okuyanlara da dersler vereceğinden, örnek alacaklarından gereklidir. Buna kimse ambargo koyamaz. Benim kişilerle, kişilerin de benimle hiç bir sorunu olamaz. Kişi olarak ben kendimden sorumluyumdur. Bu bilinçle bundan sonra izleyeceğim yol, hata yapmadan ilerlemeye çalışmak, okumak ve okuduklarımı tartışmak, bana bu fırsatı verenlere daima takdir ve teşekkür etmek olabilir.

T: Bu imzalanan metinle ilgili benim de söyleyeceklerim var. Toplantıda yoktum. Fakat biz birbirimizi çok iyi tanıyoruz. Direniş sırasında tanıdık yani.

Şimdi “sınıf bilinci” diyorlar ama, sınıf bilinci edinmiş bir işçi öncelikle zorluktan yılmaz. Çünkü hiç bir sendika, “al şu parayı diren” demez, diyemez. Seyahat etme gibi açıklık da olacaktır, sefalet de olacaktır. Zor günler de yaşanacaktır. Bugün, bu listeye baktığımızda, hepsinin çaresiz, çoğunlukla kendini tam kontrol edemeyen arkadaşlar olduğunu görüyorum. Sadullah Gencer’in 46’lıklara oynadığını sendikacılar da aynen oynamaya kalkmış. Bu insanların çoğunun neye imza attığından haberi yok. Gelsinler ben yüzlerine karşı söylerim bunu. Gazetede yayınlanan yazıyı okusun. Ben okudum mesela. Orda sadece bazı harf noksanlıkları var. Bazı yerlerde atlama olmuş, o da basım hatası olabilir. Neden böyle oluyor? Sınıf bilincini bu arkadaşlara mı kazandırmışlar?

KB: Bu imzacılar içinde direniş komitesinden kimse var mı?

T: Hayır.

H: Yok.

Yola çıkarken söylenenler ve

EMEP: Liberal bir

küçük-burjuva

EMEP'in '80 öncesinde devrimci bir konumda bulunan bir partinin önde gelen kadroları tarafından kurulduğu biliniyor. 12 Eylül karşı-devriminin basıncıyla geleneksel küçük-burjuva devrimci-demokrat hareket bünyesinde yaşanan genel liberal-tasfiyeci savrulmanın kendine özgü ürünlerinden biri oldu bu reformist parti. Yaşadığı yenilgi süreciyle hesaplaşamayan, dahası böyle bir hesaplaşmanın önünü her türlü yol ve yöntemle kesen TDKP, bunu yapmakla kendisine geline yerdeki bu utanç verici akibeti hazırladı. Sistematik bir ifade kazanan liberal demokratizm çizgisi sonuçta kendisine uygun "taktik"ler üretti. "Taktik açılım" adına girilen, gerçekte legalizm batağına büsbütün gömülme anlamına gelen yol ise, kendi mantığını dayattı ve onu utanç verici bir yokoluşa itti.

Emeğin Partisi son yıllarda sol hareketteki liberal-tasfiyeci dağılmanın en utanç verici ürünlerinden biri oldu. Kuruluş sürecinde yasalıcılığın bir ürünü olmadığı konusunda özellikle tabanına güvenceler veren, kendisini herhangi bir yasayla sınırlamayacağını ilan eden bu oluşum, gerçekte çok geçmeden düzen legalitesi içinde alabildiğine ehlileşti/ehlileştirildi. Geline yerde, yalnızca düzen içi liberal bir küçük-burjuva muhalefet platformu olma misyonunu yerine getiriyor.

"Liberal işçi siyaseti"nin temsilciliğine soyunan bu akım uzun bir dönemdir belirgin bir tıkanıklığı yaşıyor. Kuruluş evresinde, "Türkiye'deki sınıf hareketinin bütün bir tarihinin zirvesinde"ki bir işçi hareketine dayandığını, sınıfın öncüsünü kazanan "proleter sosyalist hareket"ten aldığı güçle kendisini varetteğini iddia ederek pembe tablolar çiziyordu. Gelgelelim resmedilen bu son derece "elverişli" tarihsel ve siyasal zemine rağmen, bir türlü tabanda yarattığı beklentilere uygun bir gelişme çizgisi yakalayamadı. Kuruluş döneminin yüzeysel ve geçici coşkusu ile bir süre idare etti. Fakat çok geçmeden, yüzyüze kaldığı tıkanıklığı, hatta "belirgin bir gerileme" yaşadığını dışa vurmaya zorunda kaldı. "Emek güçlerindeki atalet", "emeğin davasına yabancılaşma", "devrimci ruhta aşınma" vb. türden

yakınmalar kendi basınında açık açık dile getirilmeye başlandı.

Sorunun bir yönü, artık tümüyle burjuva demokratik hak ve özgürlükler mücadelesi platformu haline gelen reformist bir partinin kadro ve taraftarlarının reformizm-legalizm batağında çürümesi, zaten bir hayli aşınmış bulunan devrimci ruhunu artık tümüyle gerçekten yitirmesiydi. Diğer yönü ise, açık partinin "devrimci" konumunun güya güvencesi olacak olan "proleter sosyalist hareket"i'nin tümüyle tarihe karışmış olmasıydı. Ve doğal olarak bunun, devrimci kalmayı başaran unsurlarda yola çıktığı huzursuzluklardı. Bu tür unsurlar, devrimci olan ne varsa söylemde dahi izlerinin silinmeye çalışıldığını gördükleri, demokratizmin gide gide son derece kaba bir liberal içerik kazandığına tanık oldukları ölçüde, hoşnutsuzluklarını da dışa vurmaya başlıyorlardı. "Parti basını"nda, bu arada varolduğu yüzüstüce iddia edilen "proleter sosyalist hareketi"ni göstermelik merkez yayın organında, kadrolara ve parti güçlerine yönelik olarak kullanılan hırçın ve saldırgan üslup, sorunların hiç de küçümsenemeyecek boyutlarda olduğunu gösteriyordu. Nitekim 220 EMEP'li devrimcinin yakın zamanda kamuoyuna ilan ettiği ayrılık, bu derin ve kapsamlı hoşnutsuzluğun kendisini açığa vuran bir ilk örneği oluyordu.

Bu kaçınılmazdı. Daha '80'li yılların başında kendini gösteren devrimci demokratizmden liberal demokratizme evrim, EMEP adımıyla birlikte ve yeni tafiyeçi oluşum şahsında, artık tüm boyutlarıyla tamamlanmıştı. Devrimci kimliğini yitiren demokratizm çizgisi geline yerde en pespaye bir liberalizm üretmiş, yasalıcılık ise bunun örgütsel ifadesi olmuştu. Bu gerçeğin üstü geline yerde artık örtülemiyordu. Şiddetlenen ve dışa vuran hoşnutsuzlukları besleyen bunalımın kaynağında bu gerçek vardı.

Tasfiyeci "taktik" açılım ve TDKP'nin sonu

EMEP'in '80 öncesinde devrimci bir konumda bulunan bir partinin önde gelen kadroları tarafından kurulduğu biliniyor. 12 Eylül karşı-devriminin basıncıyla geleneksel küçük-burjuva devrimci-demokrat hareket bünyesinde yaşanan genel liberal-tasfiyeci savrulmanın kendine özgü ürünlerinden biri oldu bu reformist parti. Yaşadığı yenilgi süreciyle hesaplaşamayan, dahası böyle bir hesaplaşmanın önünü her türlü yol ve yöntemle kesen TDKP, bunu yapmakla kendisine geline yerdeki bu utanç verici akibeti hazırladı. Sistematik bir ifade kazanan liberal demokratizm çizgisi sonuçta kendisine uygun "taktik"ler üretti. "Taktik açılım" adına girilen, gerçekte legalizm batağına büsbütün gömülme anlamına gelen yol ise, kendi mantığını dayattı ve onu utanç verici bir yokoluşa itti. Bugün yasalıcılık batağına saplanma süreci her

açıdan tamamlanmıştır. Devrimci demokratizmden liberal demokratizme yaşanan hızlı evrim, TDKP'nin tümüyle legal bir partiye dönüşmesiyle noktalanmıştır. Açık partinin doğumu kendi mantığına uygun olarak TDKP'yi fiilen bitirmiştir. Öyle ki, göstermelik de olsa geride birşeyler bırakma çabası dahi boşa çıkmıştır. Adı hala belli ihtiyaçlar için kullanılan, ama siyasal mücadele alanında izine bile rastlanmayan bir "geçmiş zaman" olgusudur TDKP.

Artık siyaset sahnesinde yalnızca sözkonusu "açık işçi kitle partisi" vardır. Dağıtılmayan içeriksiz yayınların çıkması ya da göstermelik bir konferansın yapılması, yalnızca siyasal pragmatizmin ve ikiyüzlülüğün bir göstergesidir. Yıllardır sayısız örneği sergilenen tabanı aldatma ve oyalama manevralarının son perdesidir.

Kaldı ki, "geride" herşeye rağmen birşeyler de kalabilirdi. Fakat bu yine de bu akımın tasfiyeci konumunu hiçbir biçimde değiştirmezdi. Kendisini "yasal parti"ye uyarlayan, onun ihtiyaçlarına yanıt veren bir oluşum olmanın ötesine geçemezdi. Zira tasfiyeci çürüme ideolojik-siyasal düzlemdeydi, tasfiyeci örgütsel açılımlar burada yalnızca mantıksal bir sonucu ifade ediyordu.

"Açık parti" teorisi: Yola çıkarken söylenenler ve bugün varılan yer

Tasfiyeci örgütsel açılımların ilk açık işaretleri daha '93 yılı içinde, ünlü "TDKP Röportajı" vesilesiyle kendini göstermeye başladı. *Özgürlük Dünyası*'nın Nisan-Mayıs '95 tarihli 77. sayısında yayınlanan "*Gündemleşmiş İhtiyaç: Açık İşçi-Emekçi Partisi*" başlıklı yazıda ise; "bugün açık bir işçi-emekçi partisinin devrimci bir programla yasal olarak kurulmasının koşulları"nın genel olarak varolduğu duyuruldu. Duyurunun sahipleri devrimci bir geçmişten geliyorlardı ve bu devrimci geçmişlerinde revizyonizmin, tasfiyeci legalizmin örgütsel ifadesi olarak niteleyip suçladıkları böyle bir girişime bugün kendilerinin soyunmuş olmasının yaratacağı sıkıntıyı iyi biliyorlardı. Bu nedendir ki böyle bir girişimi "bir ihtiyaç" haline getiren "yeni koşullar"ı resmetmekle kalmamalı, buna "devrimci" bir teorik izah da getirebilmeliydiler. Yeni adımın kaba tasfiyeci niteliğini ancak böyle gizleyebilir, devrimci niyet ve amaçlarla hareket ettikleri konusunda ancak bu ölçüde inandırıcı olabilirlerdi. Yeni dönemde oportünist manevraları bir maharet haline getiren bir eğilimin temsilcileri olarak, TDKP'nin devrimci kadro ve tabanını aldatma sınırları içinde de olsa, bu işi başardıklarını kabul etmek gerekir. Kuşkusuz aradan geçen zaman atılan adımların, yapılan yeni açılımların içyüzünü ve gerçek mahiyetini bütün açıklığıyla ortaya çıkardı ama, arada kazanılan zaman da '70'lerden arta kalmış devrimci ruhu reformist bir terbiyeden geçirmeye fazlasıyla yetti.

bugün varılan yer

a muhalefet platformu

Yeni açılımı teorize eden yukarıda sözünü ettiğimiz yazı her türlü devrimci kaygıyı gözetken bir havadadır. Elbetteki açık parti girişimi “pürüzsüz” ve “engelsiz” gerçekleşmeyecekti. Açık bir parti ancak mücadele içinde varolabilirdi ve aslanan yığın hareketinden alınan meşruluktu. Bu konuda döne döne güvenceler veriliyordu. Gelgelelim durumu teorize edenlerin asıl dayanakları bu güvencelerden çok “yeni” (“verili”!) koşulların böyle bir adımı zorunlu kıldığı idi. “Verili koşullar, yasal olanakların en verimli tarzda kullanılmasını ve açık araçlarla en geniş kitlelere seslenmeyi mümkün” kılmaktaydı.

Söz konusu yazı önce güya tasfiyeciliğe vuruyordu: “Siyasal gerici altındaki bir ülkede, yasal koşullara bel bağlamak, yasal araçların tek ve hatta temel araçlar olduğunu düşünmek son derece vahim bir yanılgı ve açık bir tasfiyecilik anlamı taşır”dı. Bu böyle olmakla birlikte, şu da bilinmeliydi ki, “siyasal-toplumsal koşulların dikte edeceklerine göre, bir dönemin aşılmasının, yeni görevlerin üstesinden gelinmesinin anahtarı, **yasal alanda da** olabilir”di. Böylece sadede geliniyordu; sözde kendi dışındaki tasfiyeciliği eleştiren sözler, gelip kendi tasfiyeciliğine tarihsel bir temel ve toplumsal bir mantık yaratmaya bağlanıyordu. Bunca laf “bir dönemin aşılmasının anahtarı”nın “yasal alanda” yani “açık-işçi kitle partisi”nde olduğunu söylemek içindi. “Siyasal toplumsal koşullar”daki hangi temelli değişiklikler bunu dayatmaktaydı? Bu sorunun yanıtı bilinçli olarak karanlıkta bırakılıyordu.

Tasfiyeci-reformist bir adımı devrimci bir gelenekten gelen ve tüm aşınmalara rağmen devrimci bilincini ve ruhunu henüz koruyan bir tabana kabul ettirmek için elbetteki Lenin’den ve Bolşevizmin deneyiminden güç almaya çalışmak gerekliydi. Tasfiyeci yazarların bu doğrultudaki girişimleri en kötü bir samimiyetsizlik örneği idi ve son derece kaba ve ilkel çarpıtmalara dayanıyordu. Lenin’in 1913’lerin *Pravda*’sına yüklediği rol üzerinden, yani Lenin’in bir yayın organına misyon üzerinden, yasal partiye ilişkin tarihsel ve toplumsal teorizasyona açıklık getirilmeye çalışılıyordu. *Pravda* kendiliğinden işçi hareketinin ağır ve sancılı bir seyir izlediği bir evrede değil, devrimci yükseliş koşullarında çıkıyor ve gevşek bir kitle örgütlenmesinin değil, ihtilalci bir partinin ihtiyaçlarına yanıt vermek üzerinden “anahtar” rolünü oynuyordu. Lenin’in dile getirdiği sıkıntı “yerel faaliyetlerin örgütlenme”sinde *Pravda*’nın oynayacağı rol ile ilgiliydi. Bizim tasfiyeci liberallerimizin ise “ihtilalci örgütlenme”yi güçlendirmek bir yana, o süreçte illegal Merkez Yayın Organını ve GKB’yi

Elbetteki bu arada, görkemli bir devrimci yükseliş dönemi olduğu halde, neden ‘80 öncesinde işçi sınıfının kitlesel devrimci partisinin kurulmasının mümkün olmadığı, neden o dönemde “açık parti” girişimlerine reformist-tasfiyeci damgası vurulduğu gibi biraz güç bir soru ve sorun orta yerde durmaktaydı. Tasfiyeci girişimin teorisyenleri böyle güçlüklerle kolay açıklamalar bulmakta fazla zorlanmıyorlardı. Kaba bir samimiyetsizlik ile ‘80 öncesi işçi hareketi gerçeğine utanmazca bir tahrifat elele verdi mi bu güçlük de kolayca geride bırakılabilirdi.

tasfiyeye girişmişlerdi bile. Çok geçmeden bunu illegal partinin tümünden tasfiyesi izleyecekti. TDKP’den geriye hiçbir iz kalmayacaktı.

Böyle olunca, bu ruhsuz liberallerin tasfiyeci girişimlerine Rusya tarihinden gösterilebilecek paralel örnek, tasfiyeci menşeviklerin tam da yenilginin ardından illegal partiyi tasfiye ederek gündeme getirdikleri “açık bir işçi partisi” girişimi olabilirdi. Yerli tasfiyecilerin anlayış ve uygulama olarak Rus menşeviklerine paralel düştükleri bugün artık herhangi bir tartışma gerektirmeyen pratik bir gerçeklik olarak orta yerde durmaktadır. İlegal örgüt tasfiye edilmiş, yerine legal ve gevşek bir sözde “açık işçi partisi”, yani bildiğimiz EMEP geçirilmiştir.

Stratejik bir yeni konumlanmaya “taktik açılım” kılıfı

“Açık parti” girişimi başlangıçta bir “taktik” adım olarak sunulmuş ve bu zaten “elde hazır” bazı önkoşullara bağlanmıştı. Koşullardan ilki “sınıfın ileri işçi kitleleriyle bağlar içinde olan sosyalist bir akımın varlığı” idi. (Bu “zorunlu önkoşul”un, tasfiyeciliğin ne anlama geldiğini geçmiş konumu sayesinde çok iyi bilen bir akımın, bu girişimin tasfiyeci bir yasalıcılığın ifadesi olmadığı konusunda kendi tabanını ikna etme zorunluluğundan doğduğunu belirtmemiz gereksizdir.) Böyle bir “önkoşul”un sözde ifadesi olarak sunulacak bir akım o dönem için hiç değilse şeklen gösterilebiliyordu, oysa bugün böyle bir varlık artık şeklen bile yok. Çıkış noktasıyla varılan nokta arasındaki ilk büyük mesafe burada kendini gösteriyor.

“Açık işçi kitle partisi”nin zorunlu önkoşullarından bir diğeri ise, “açık işçi kitle hareketinin yeterince gelişmiş” olmasıydı. ‘95 yılı üzerinden çizilen son 7-8 yıllık işçi hareketi tablosu gerçekten heyecan vericiydi. “İşçi hareketi, hem açık kitle mücadelesinin genişliği ve derinliği; hem de bugünkü başlıca işçi örgütleri olan sendikalarındaki yankısı bakımından, Türkiye’deki sınıf hareketinin bütün tarihinin zirvesini oluşturuyor” diye bir “Büyük zafer” diye bir işçi hareketi” “kendisi için hareket” olma yolunda

olgunlaşmıştı. Dahası “sosyalizme uzak düşmeyen bir mevzide” bulunuyordu. “Öncü parti” zaten örgütlenmişti. Şimdi ise sıra “işçilerin kendilerini bir parti olarak örgütlemeleri”ne gelmişti. “İçinden geçilen dönem, sosyalist hareketle işçi hareketinin yeni ve görülmemiş derecede kitlesel bir birleşmesi” dönemiydi. İşte “açık parti”, bu tarihsel birleşmenin “vazgeçilmez” bir aracı olmalıydı. Biz bu heyecanlı işçi hareketi tablosunun resmedildiği dönemin, örneğin 20 Temmuz fiyaskosunu

izleyen bir dönem olduğunu hatırlatmakla yetinelim. (Bu konuda öteki herşey için, ve bu arada, o dönem liberal işçi politikacılığı konumuna, yani ‘80 öncesi TİP ve TKP’nin tuttuğu yere soyunan yeni akımlar hakkında söylenenler için *20 Temmuz Dersleri*’ne bakılabilir.)

Elbetteki bu arada, görkemli bir devrimci yükseliş dönemi olduğu halde, neden ‘80 öncesinde işçi sınıfının kitlesel devrimci partisinin kurulmasının mümkün olmadığı, neden o dönemde “açık parti” girişimlerine reformist-tasfiyeci damgası vurulduğu gibi biraz güç bir soru ve sorun orta yerde durmaktaydı. Tasfiyeci girişimin teorisyenleri böyle güçlüklerle kolay açıklamalar bulmakta fazla zorlanmıyorlardı. Kaba bir samimiyetsizlik ile ‘80 öncesi işçi hareketi gerçeğine utanmazca bir tahrifat elele verdi mi bu güçlük de kolayca geride bırakılabilirdi.

Tasfiyeciliğe teorik kılıf giydirmeye çalışanların iddiasına göre, ‘80 öncesinde sınıfın çoğunluk kitlesi henüz iktisadi sorunların dahi uzağında bulunuyordu. Yanısıra CHP ve TKP ileri işçi kitleleri üzerinde tekeli oluşturmuş, bu kitleyi ve ilerici aydın çoğunluğunu bölmeyi başarmışlardı. Öyle ya, işçi hareketinin iktisadi sorunların uzağında olmak bir yana, küçük-burjuva hareketin gölgesinde kalmış olmasına rağmen, geniş katılımlı politik kitle eylemleriyle mücadele alanına çıktığını; CHP ve TKP’nin bu hareket üzerinde kurduğu tekelin ise kendileri gibi akımların işçi sınıfından uzak kalmalarından kaynaklandığını söyleyecek değillerdi ki!

12 Eylül’ün yenilgi döneminde devrimci mücadele ve örgütlenme gücü ve iradesini kaybetmiş yorgun küçük-burjuva demokratlarının kaba tasfiyeci bir girişimi gerekçelendirmek için resmettikleri tabloyu şu unsurlar tamamlıyordu: “Oysa bugün durum tamamen farklı”ydı. İşçi ve emekçi hareketi son 7-8 yılda bu iki akımdan da uzaklaşarak gelişmişti. Dahası, “sınıfın ve halkın saflarında birikmiş ileri güçler devrimci bir zeminde örgütlenmenin bütün olanaklarını elde etmiş”ti. “Proleter sosyalist hareketin çalışması, ileri sınıf güçlerinin birleşmesi, devrimci bir zeminde

kalması ve kitlesel olarak örgütlenmesinin güvenceye alınmasını başaran bir çalışma olmuş”tu.

Yasal parti girişimini gerekçelendirmek amacıyla kaleme alınan “*Açık İşçi Kitle Partisi*” isimli broşürde çizilen işçi hareketi ile “proleter sosyalist hareket” tablosu işte buydu. O tarihte, yer yer bir takım çıkışlar yapmaya çalışsa da, ağır ve sancılı gelişen ve ekonomik-sendikal çerçeveyi bir türlü kıramayan bir kendiliğinden işçi hareketi ile, bir türlü toparlanamayan ve sorunu legal çalışmaya üzerinden aşabileceği umutlarıyla da “açık parti”ye yönelen “proleter sosyalist hareket” gerçekliği işte böyle sunuluyordu. Bugün ne “geride” herhangi bir başka örgüt, yani öznel bir önkoşul olarak sunulan “proleter sosyalist hareket”, ne de nesnel önkoşul olarak resmedilen türden bir işçi sınıfı hareketi var. Bu, “açık parti”nin kendi ön teorizasyonu yönünden bile tümüyle boşluğa düştüğünü, yani faşist rejimin icazeti ile başbaşa kaldığını gösterir. EMEP’in bugün düştüğü durum, sürüklendiği bataklık bunu apaçık biçimde gözler önüne sermektedir.

Bu tasfiyeci yola girilirken, son derece iğreti ve zayıf bir durumda bulunan “proleter sosyalist hareket”in herşeye rağmen yaşatılabileceği düşünülüyordu. “Yasal parti” açılımının tabanda yarattığı hoşnutsuzluğu yatıştırabilmek için bu büyük bir önem taşıyordu. Bu nedenle bir dönem varlığını korumak konusunda belli bir çaba da harcandı. Ama diktatörlüğün saldırıları bunu çok geçmeden boşa çıkardı. Burjuva düzenin icazet alanında yasal bir parti olarak varolabilmek için “geride” bir şeyler bırakmanın kolay olmayacağı, devletin buna pek de izin vermeyeceği görüldü.

Bu “taktik açılım”la girilen süreç beklenenden de hızlı bir biçimde kendi mantığını dayattı. Girilen tasfiyeci yolda hızla mesafe katedildi. Bunun son derece doğal ve anlaşılır bir mantığı vardı. Zira “açık işçi kitle partisi”, tasfiyeci bir ideolojik ve örgütsel çürüme sürecinin ardından, geline aşamada, bu siyasal akımın ideolojik-siyasal çizgisine en uygun düşen örgüt “türü”nü ifade ediyordu.

Yasal parti: “İş-Ekmek-Özgürlük” platformunun örgütsel ifadesi

Bu siyasal akımın alamet-i farikası haline gelen ve gerçekte stratejik bir çizginin ifadesi olan “İş-ekmek-özgürlük” platformu, tümüyle burjuva düzenin içine sığan, burjuva düzeni kendi içinde demokratikleşmeyi esas alan bir platformun ifadesidir. Komünistler bu liberal-reformist platformu yıllar öncesinde ideolojik eleştiri içerisinde sergilediler. (Bkz. H.Fırat, *Liberal Demokratizmin Politik Platformu*, Eksen Yayıncılık) EMEP’in Susurluk’u izleyen dönemde ve ona eşlik eden ve bizzat TUSİAD tarafından körüklenen liberal dalgadan güç alarak gündeme getirdiği “demokratik devlet” açılımı, yıllar öncesinde yapılmış bu eleştirinin ne kadar yerinde ve isabetli olduğunu açıklıkla gösterdi.

Bunun önemi şuradadır. “İş-ekmek-özgürlük” platformu EMEP’i önceleyen hareketteki ideolojik çürümenin ve politik reformculuşmanın aldığı somut biçimdi. Bu çizgi kendine uygun düşen yeni bir örgütsel konumlanış gerektirmekteydi. Eski örgüt “yeni koşullarda” eski devrimci çizgiden kalma bir “yük”ten başka bir şey değildi. Dahası faşist rejimin, siyasi polisin terörü bu “yük”ü gitgide daha çekilmez hale getiriyordu. Kaldı ki ortada yeni bir ideolojik-siyasal çizgi boyvermekte olduğuna göre ona uygun düşen yeni bir örgütsel konumlanış da “verili koşulların” gerektirdiği “zorunlu bir ihtiyaç”tı.

İşte yeni politik platformun (somutta “iş-ekmek-özgürlük” çizgisinin) kendisini esas olarak yasal bir işçi partisi üzerinden gerçekleştirmeye çalışmasının gerçek mantığı buydu. Düzen içi bir ideolojik-siyasal

“Proleter sosyalist hareket” herşeye rağmen varlığını korusa, hatta güçlendirseydi bile, ideolojik-siyasal çizgisi, onu “faaliyetinin içeriği” ile tümüyle “yasal” olmaya mahkum edecekti. Fakat gerçekte taktik bir açılımın değil stratejik hedefe uygun bir konumlanmanın ifadesi olan “yasal parti”nin kendi mantığı ile devletin yüklenmesi onun varolmasını da imkansız kıldı. “Proleter sosyalist hareket”in mücadele programı (elde edilmesinin belirsiz bir geleceğe ertelenmiş bir devrim sorunu olduğu dışında) düzen sınırları içine sığdığı ve bunu da “yasal parti” üstlendiği ölçüde, diğeri gereksizleşti.

platformun örgütsel aracı da kuşkusuz düzen içi olacaktı. “Açık işçi partisi” adlandırması ise bunun estetize edilmiş bir sunuluşundan başka bir şey değildi.

Özetle, “yasal parti”, gerçekte ideolojik-siyasal çizginin kendi örgütsel ifadesine kavuşması anlamına gelmektedir. Yani tümüyle düzen içine sığan bir siyasal reformlar mücadelesinin en iyi aracı bir “yasal” parti olabilir. Şöyle de söylenebilir; burjuva bir toplumda demokrasinin kazanılması stratejik hedefine dayanan bir partinin, örgütünün “türü”nün de, siyasal “faaliyetinin içeriğinin” de “yasa-dışı olması” için hiçbir neden yoktur. Bunun tek bir nedeni olabirdi; o da ‘80 öncesi TKP’sinde olduğu gibi, düzenin henüz bu sınırlar içindeki bir mücadelenin bile açıkta yapılmasına izin vermemesi olurdu. Ki zaten, sınıf hareketinin yeni dönemdeki gelişme seyri üzerinden bir kılıfa uydurulmaya çalışılan “açık parti”nin bugün kurulmasını olanaklı kılan da düzenin icazet alanını bu tür partilere açmış olmasından başka bir şey değildir. EMEP deneyiminin de gösterdiği gibi, rejim bu konuda “ince hesaplara” tahammül göstermemekte, kesin bir tutumla tam ehlileşmeyi dayatmaktadır. Sol siyasal yaşamımızın EMEP gibi bir yeni partiyi kazanırken, TDKP gibi bir eski partiyi kaybetmesinin gerisinde aynı zamanda bu kesin tahammülsüzlük etkeni de vardır. Böyle olmasaydı, birileri herşeye rağmen geride şeklen bir şeyler tutmayı, girilen yeni yolun iyi bir örtüsü olacağı için herşeye rağmen yeğlerlerdi.

Tüm bu açıklamalardan da anlaşılacağı gibi, sorun hiç de “yasal parti”nin gerisinde bir “proleter sosyalist hareket”in varolup olmaması değil, varolmayı başarsa bile bunun kendisini her bakımdan yasal olana “uyarlamak” zorunda kalacağıdır. Tasfiyecilik tartışması, liberal tasfiyecilerin de çok iyi bildiği gibi, “yasadışı” bir örgütün varolup olmadığıyla değil, ancak bu zeminde anlaşılabilir.

“Proleter sosyalist hareket” herşeye rağmen varlığını korusa, hatta güçlendirseydi bile, ideolojik-siyasal çizgisi, onu “faaliyetinin içeriği” ile tümüyle “yasal” olmaya mahkum edecekti. Fakat gerçekte taktik bir açılımın değil stratejik hedefe uygun bir konumlanmanın ifadesi olan “yasal parti”nin kendi mantığı ile devletin yüklenmesi onun varolmasını da imkansız kıldı. “Proleter sosyalist hareket”in mücadele programı (elde edilmesinin belirsiz bir geleceğe ertelenmiş bir devrim sorunu olduğu dışında) düzen sınırları içine sığdığı ve bunu da “yasal parti” üstlendiği ölçüde, diğeri gereksizleşti. Düzen sınırlarını aşamayan liberal-demokratik perspektiflerin kendisine uygun düşen “örgüt türü”ne güç vermesi, onun gelişmesinin önünü açması son derece doğaldı. “Açık parti”nin bir “taktik açılım” olmasını olanaksız kılan da buydu.

EMEP: Liberal reformist platformun sürekli revizyonu

Açık tasfiyeci konumlanış her bakımdan kendi doğasına uygun bir gelişmenin önünü açtı. Üç yıllık süreç sonunda geline nokta, yalnızca düzenin icazet alanında kelimenin gerçek anlamıyla terbiye edilme değil, bir seromoniye çevrilen birinci parti kongresinin de gösterdiği bir konumlanış oldu. Bu süreç boyunca liberal demokratik platform sürekli

revizyondan geçirildi, saf bir düzen içi burjuva-demokratik reformlar mücadelesi çizgisine oturdu. Devrim ve sosyalizm söylemini tümüyle terketmenin teorisi yapılmaya başlandı. “Demokratik Türkiye”, “demokratik devlet”, “demokratik anayasa”, “demokratik ordu”, ve tüm bunların “toplumsal-iktisadi temeli olarak” olmalı, “milli sanayi”de ifadesini bulan sözde “taktik” çizgi ile ise tasfiyeciliğin son durağına varıldı. Yasal parti siyaset sahnesine

çıkarken devrimci bir söylem kullanıyor, asıl tasfiyecilerin kendileri gibi “karşı devrimle cepheden savaşa girmeyi” inkar edenler olduğunu söylüyordu. “Kendisini herhangi bir yasayla sınırlamaya”cak olan bu parti sokaklarda kurulmuştu ve sokaklarda savunulacaktı. Düzen içine sığan bir burjuva demokratik hak ve özgürlükler mücadelesi programını “devrimci program” olarak sunanlar, bu çerçevede bir mücadelenin fazla bir bedel gerektirmediğini düşünüyor olmalıydı. Nitekim rejimin partiyi kapatmaya dönük ilk saldırısında buna da güvenerek açık mücadeleyi “sokak”larda vermeyi denediler. Gelgelelim sonuç büyük bir hayal kırıklığı idi. Partiyi sokakta savunmaya kalkışmanın bedeli vahşi bir devlet terörü oldu. Düzenin vahşi teröre dayalı ehlileştirne operasyonu çok çabuk karşılığını buldu. Tasfiyeciliğin başını çekenler bu tür bir terörü göğüsleyecek bir sokak direnişi çizgisinin kendilerine göre olmadığını anlamakta gecikmediler. Çok geçmeden “sokak”ın kötülükleri keşfedildi ve herşeye rağmen direniş eğilimi içerisinde olan genç tabana bu keşifler “kalem görevlileri” tarafından teorik kılıflar içinde sunuldu. Bu partiyi sokakta kurduk sokakta savunacağız şiarı yerini biz “sokak çocuğu” değiliz terbiyeli tutumuna bıraktı.

Başlangıçta kullanılan devrimci söylem karşılaşılan bu tür saldırının ardından özellikle bu partinin ruhsuzlaşmış liberal yöneticileri için sıkıntı kaynağı olmaya başladı. “Yasalarla sınırlanmama”nın pratiği hiç de onlara göre değildi. “Geleneksel ‘sol’”un kitlelerden kopuk pratiğinin eleştirisi arkasına saklanılarak en geri bir mücadele ve eylem çizgisinin, gerçekte yasal icazetçiliğin teorisi yapıldı. ‘95 Gazi Direnişi’nden ‘96 1 Mayıs’ına kadar her devrimci olay teslimiyetçiliği, pasifizmi, icazetçiliği teorize etmeye bir vesile olarak kullanıldı. Buna devrimci harekete açık bir düşmanlık eşlik etti. Öylesine ki zindan direnişleri gibi tüm toplumu olumlu yönde sarsan bir büyük devrimci eylemi bile EMEP yönetimi devrimci harekete saldırmanın ve tabanda devrimci duyarlılıktan arta ne kalmışsa onu öldürmenin vesilesi olarak kullanabildi. Tüm bu olaylar düzen güçleri ile devrimci güçleri net bir biçimde karşı karşıya getiren olaylar olduğu ölçüde, EMEP’in bu tavrı deyim uygunsu, düzene “biz farklıyız” mesajı vermenin de açık ve dolaysız bir vesilesi oluyordu.

Bu tür girişimleri başka çabalar izliyordu. Politik platformunun reformist karakterini gizlemenin örtüsü olarak kullanılan bir takım sloganların “emekçi kitlelerin taleplerine sahip çıkmak” adına “yerli-yersiz” kullanılmasının önüne geçildi. Daha sonra bu da yeterli görülmedi; birden bire, yıllardır atılan “Sermaye mezara, emek iktidara!” sloganının “bir sözcük oyunu” olduğu tespit edildi.

Düzen legalitesine sığınan ve sınıf ve emekçi hareketinin en geri düzeyi üzerinden politika yapan ekonomist-kuyrukçu bir çizginin başka bir sonuç üretmesi beklenemezdi. Bu politika yapılan alanın kendisi ve politika yapış tarzı, politika, taktik ve sloganlarda devrimciliği çağrıştıran ve devrimci duyguları kışkırtan ne varsa tümünün ayıklanmasını gerektiriyordu.

Özetle, yaşanan süreç, liberal-tasfiyeciliğin dipsiz bir kuyu olduğunu, bu yola girenleri her geçen gün biraz daha derinliklere çektiğini ve çekeceğini gösteriyor.

“Sermaye mezara, emek iktidara!”: “Hiçbir şey ifade etmeyen bir sözcük oyunu”! **Bir slogan ve EMEP’in Suslovlar’ı**

Önce bu sloganı atanların “sloganları oluşturan kavramların içeriğini ve sloganlarla mücadele süreçleri, proletaryanın devrimci programı, stratejik ve taktik hedefleri arasındaki diyalektik devrimci ilişkiyi yeterince kavramadıklarını” söylüyor. Oysa “proletarya ve müttefiklerinin siyasal iktidar mücadelesinin içinden geçmek zorunda olduğu sürecin -ya da süreçlerin- özelliklerini hesaba” katmak gerekiyormuş! “Hemen şimdi”! sermayeyi mezara gömmeye tezcanlılığı gösterilmemeliymiş. Bu slogan kavramsal içeriğinin yanlışlığı bir yana, tanımlamaya çalıştığı stratejik hedef bakımından “gerçekçi” değilmiş, vb., vb! Yeni bir geri adıma kılıf uydurma gericiğini perdelemek için işte böyle yüksek teorik-felsefi perdelerden konuşarak işe başlamak gerekir. Her dönemin Suslovları her zaman işlerine bu minval üzerinden girerler.

Emek gazetesinin 15 ve 16 Ağustos tarihli sayılarında “Bir Sloganın Düşündürdükleri” üst başlıklı iki bölümlük bir yazı yayınlandı. Konu önemli görülmeli ki, gazete yazıyı önden okurlarına başlık üstünden anons etti. Yazı kadar yazarı da dikkate değer. Geriye dönük yeni adımlara “teorik” kılıf giydirmekle dikkati çeken biri. Örneğin kendisini “sokak” üzerine yazdığı yazıdan da tanıyoruz. Yine bu aynı yazar, yıllardır, EMEP’in Kürt sorunundaki sosyal-şovenizmine “devrim ve sosyalizm perspektifi” üzerinden ince cilalar çekmekle meşguldü. “Demokratik devlet” ve “demokratik anayasa” açıklamalarının hemen ardından (daha haftasında!) bu kez Kürt sorununda “siyasal çözüm”ü teorize etmeye girişti. Öyle anlaşıyor ki, zaman zaman büründüğü çok ciddi teorisyen havalalarının gerisinde böyle bir “görevli” kimliğini gizliyor.

İşte bu sayın yazar, A. Cihan Soylu, nasıl oluyorsa birdenbire, “Sermaye mezara, emek iktidara!” sloganının “hiçbir şey ifade etmeyen bir sözcük oyunu” olduğunu fark ediyor ve bu sloganı atan “gençlere” yaman bir Marksizm-Leninizm dersi vermeye girişiyor.

Öncelikle şunu belirtelim. Bu slogan “Emeğin Partisi”ni destekleyen gençlik’in değil fakat tüm EMEP’lilerin yıllardır attıkları bir slogandır. Buna kestirme bir kanıt göstereceğiz. Bu slogan, bu eleştiriden yalnızca üç-beş gün önce en yetkili kurul tarafından yayınlanan bir EMEP belgesinin sonunda yer almaktadır. EMEP Başkanlık Kurulu’nun Ağustos

başında partiden ayrılan 220 kişi hakkında yayınladığı “Parti Yıkıcılığına Karşı Mücadele Sermayeye Karşı Mücadelenin Ayrılmaz Parçasıdır” başlıklı parti içi metinden söz ediyoruz. Başkanlık Kurulu imzası taşıyan bu belgenin sonunda yeralan sloganların en sonuncusu tam da bu slogan, yani “Sermaye mezara, emek iktidara!” sloganı. Ama parti tabanının benimsediği ve sık sık kullandığı bir sloganı mahkum edebilmek için, öncelikle bunun “hemen şimdi”! sermayeyi mezara gömmek tezcanlı”lığını göstermek isteyen bir grup gence maledilmesi, böyle sunulması gerekiyor. Batağa batıldıkça, EMEP’in Suslovlarının da işi gitgide güçleşiyor anlaşılan.

Bu sicilli liberalin yazısı tasfiyeci oportünizmin geldiği noktanın özlü bir anlatımıdır. Yazı boyunca adeta kıvranan yazar, epeyce zorlanarak bugün için “sermayeyi mezara gömmek” gibi bir stratejik hedeflerinin olmadığını itiraf etmek zorunda kalıyor.

Önce bu sloganı atanların “sloganları oluşturan kavramların içeriğini ve sloganlarla mücadele süreçleri, proletaryanın devrimci programı, stratejik ve taktik hedefleri arasındaki diyalektik devrimci ilişkiyi yeterince kavramadıklarını” söylüyor. Oysa “proletarya ve müttefiklerinin siyasal iktidar mücadelesinin içinden geçmek zorunda olduğu sürecin -ya da süreçlerin- özelliklerini hesaba” katmak gerekiyormuş! “Hemen şimdi”! sermayeyi mezara gömmeye tezcanlılığı gösterilmemeliymiş. Bu slogan kavramsal içeriğinin yanlışlığı bir yana, tanımlamaya çalıştığı stratejik hedef bakımından “gerçekçi” değilmiş, vb., vb! Yeni bir geri adıma kılıf uydurma gericiğini perdelemek için işte böyle yüksek teorik-felsefi perdelerden konuşarak işe başlamak gerekir. Her dönemin Suslovları her zaman işlerine bu minval üzerinden girerler.

Bu süslü teorik lafların ardından, bu sloganı oluşturan ve “içeriği kavranmayan” kavramların ne anlama geldiği üzerine “ders”e geçiliyor. Emek ve sermaye kavramlarının siyasal değil ekonomik kategorileri ifade ettiği; eğer bu sloganla anlatılmak istenen “işçi iktidarının gereğine işaret etmek” ise, bunu karşılayamayacağı; “*çünkü sermaye ya da emek iktidarından gerçek anlamıyla, elle tutulur siyasal sınıf gerçekleri anlamında*” söz edilemeyeceği; öncelikle bunun için yanlış olduğu “ders” boyunca uzun uzun anlatılıyor. Bu sloganın yerine olsa olsa “Kahrolsun burjuva diktatörlüğü, yaşasın işçi iktidarı” stratejik sloganı kullanılabilirdi. (Eh, bu da yerleşik kültür içinde anında akla Troçkizmi getirdiğine göre, Suslov’umuzun işini daha şimdiden önemli ölçüde hallettiğini düşünebiliriz.)

Bu açıklamadaki çirkin oportünizmi ve çıplak samimiyetsizliği görebilmek için “Emek Partisi”, “Emeğin Partisi” gibi isimlendirmelere ya da sadece “Emek” başlığı taşıyan bu aynı gazeteye bakmak yeterlidir. Ya da örneğin EMEP programına bakın, bu partinin “emeğin sermayeden nihai kurtuluşu için mücadele” ettiğini öğrenirsiniz. Ya da “işçi basını”nda da bol bol “emeğin sermayeye karşı mücadelesi”den söz edildiğini okursunuz... Eğer tüm bunlar, “siyasal değil” fakat yalnızca “ekonomik kategoriler” ise, “elle tutulur siyasal sınıf gerçekleri anlamına” gelmiyorlarsa, demek boş laf yığınının öte bir şey değiller. Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://anney.org>

düşüyor demektir. Samimiyetsizlik çukurunda teori yapan Suslovlarımız bu kez baltayı fena halde taş vurduklarının farkında bile değiller.

Fakat yazar Suslov’un esas derdi bu değil. Sıkıntı tam da “sermayeyi” (ya da sınıfsal bir kavram kullanalım), “burjuvaziyi” tarihe gömmekten çıkıyor. Esas kıvranma da bu noktada başlıyor. “Sermaye mezara, emek iktidara!” sloganının doğru formülasyonu, “Kahrolsun burjuva diktatörlüğü, yaşasın işçi iktidarı” sloganı olabilirdi, “stratejik hedefe bağlı olarak”. Fakat “bugün ise koşullar oldukça farklı” imiş ve “stratejik hedefi ifade eden çeşitli sloganlar kullanılmakta” imiş. Kıvranmanın getirdiği bu karmakarışık anlatımın içinden, bugünkü koşullarda sermayeyi mezara gömmeye hedefi gösteren bir stratejik sloganın kullanılmaması gerektiğini zar zor çıkarabiliyoruz.

Yazıdan anlaşıldığı kadarıyla yazar sloganların, stratejik ve taktik sloganlar olarak farklılaştıklarını ya da mücadelenin gelişme seyrine bağlı olarak propaganda, ajitasyon ve eylem sloganları olarak farklı işlevler taşıdıklarını biliyor. Bunu bildiği içindir ki, Türkiye gibi kapitalizmin egemen olduğu bir toplumda “sermayeyi mezara gömmek” hedefine yönelik bir sloganı (ya da onun kendince doğru formüle edilmiş biçimini) atmanın neden “stratejik hedef bakımından” “gerçekçi” olmadığını anlatmakta güçlük çekiyor. Bu güçlüğü ise karmakarışık hale getirdiği bir sloganlar tanımlaması ve stratejik sloganların propaganda sloganları olduğu açıklaması üzerinden aşabileceğini, daha doğrusu sorunun üstünü böylece örtbileceğini umuyor: “Sloganlar ancak siyasal strateji ve taktiğe bağlı olarak bir anlam ifade eder. ... siyasal stratejiyi ifade etmek üzerine kullanılan sloganlar da, uzun bir süre ancak propaganda sloganları olarak hizmet eder.”

Daha önce bugünkü koşullardaki farklılık nedeniyle “stratejik hedefi ifade eden çeşitli sloganlar kullanıldığını” öğrenmiştik. Bu çeşitlilikle ne anlatılmak istendiğine işte bu “propaganda sloganları” üzerinden açıklık getiriliyor. Bir “yakın stratejik hedef”e uygun düşen propaganda sloganı, bir de “bazı özellikleriyle farklı bir sürece” (bu da “uzak stratejik hedef” olmalı!) uygun düşen propaganda sloganı varmış:

“Örneğin ‘Bağımsız Demokratik Türkiye’ sloganı, işçi sınıfının azami programını gerçekleştirmek için, içinden geçilmesi kaçınılmaz olan stratejik bir süreci de anlatmak üzere, ülkenin emperyalizmin tahakkümünden kurtulması ve faşist diktatörlüğün yıkılarak, emekçilerin demokratik yönetiminin sağlanması hedefini belirten yakın stratejik hedefe bağlı bir propaganda sloganıdır. Kimi eylemler sırasında atılan ‘Yaşasın devrim, yaşasın sosyalizm’ sloganı ise, bazı özellikleriyle farklı bir sürece ve o süreçteki güçler mevzilenmesine uygun düşen propaganda sloganıdır.”

Stratejik hedeflerin ifadesi olan bu “çeşitli” propaganda sloganlarına getirilen açıklıklardan anlıyoruz ki, “Bağımsız Demokratik Türkiye”de ifadesini bulan “yakın stratejik hedef” “faşist diktatörlüğü” yıkmayı hedefliyor. Fakat bu henüz “sermayenin mezara gömülmesi”, ya da yazarın düzelttiği formülasyonla, “burjuva diktatörlüğü”nün yıkılması anlamına gelmiyor. Bu bir yorum değil,

söylenenler tamı tamına bu anlama geliyor. Bu yakın stratejik hedef bir "işçi iktidarı"nda değil, fakat iktidarın sınıfsal içeriğini karanlıkta bırakan bir "emekçilerin demokratik yönetimini" de ifadesini buluyor. (Bu "emekçilerin demokratik yönetimi" ifadesinin reformizmin o bildik parlamenter dili olduğunu, böyle ifadelerin iktidarının yalnızca sınıf içeriğini değil, siyasal anlam, konum ve niteliğini de alabildiğine belirsizleştirdiğini parantez içinde hatırlatalım.)

Böylece "İş- Ekmek-Özgürlük, Kahrolsun Faşist Diktatörlük!" sloganında ifadesini bulan perspektifin gerçek anlamı da açıklığa kavuşuyor. Ortada henüz burjuvazinin sınıf iktidarını devirmek, yani eleştirilen slogandaki ifadeyle "sermayeyi mezara gömmek" gibi hedef ve niyetler söz konusu olmadığına göre, geriye rejimin mevcut sınıf tabanı üzerinde tam demokratikleşmesi kalıyor. Bu durumda özgürlüğü kazanmak, yorum getirmeyecek biçimde, mevcut sınıf diktatörlüğünün faşist biçimi yerine demokratik biçimini, yani faşist nitelikteki sermaye devleti yerine "demokratik" nitelikte olanını, yani (son açılımların diliyle söylersek) "demokratik devlet"i geçirmek anlamına gelir. Kısacası yakın stratejik hedef olan "emekçilerin demokratik yönetimi", gerçekte, "demokratik bir anayasal" temele kavuşturacak, böylece "özgürlük ve demokrasi"yi güvenceye alacak bir burjuva cumhuriyetten başka bir şey değildir. "Sosyalizm" ise bu durumda (herhalde artık sermayenin iktidarına da son verecek olan!) "farklı bir süreci ve bu süreçteki güçler mevzilenmesi"ni anlatan uzak bir hedefin, daha doğrusu belirsiz bir geleceğin sorunu olarak kalacaktır.

Gelgelelim, buraya kadarki açıklamalara rağmen, hala, neden bir stratejik hedef olarak burjuvaziyi mezara gönderecek bir sloganın "gerçekçi" olmadığını yanıtını alabilmiş değiliz. Zira yazar, stratejik hedefli propaganda sloganlarının, "işçi sınıfı ve emekçilerin ileri kesimleri bakımından bilinir-anlaşılır duruma gelmiş olan devrimci hedefleri, daha

Böylece "İş- Ekmek-Özgürlük, Kahrolsun Faşist Diktatörlük!" sloganında ifadesini bulan perspektifin gerçek anlamı da açıklığa kavuşuyor. Ortada henüz burjuvazinin sınıf iktidarını devirmek, yani eleştirilen slogandaki ifadeyle "sermayeyi mezara gömmek" gibi hedef ve niyetler söz konusu olmadığına göre, geriye rejimin mevcut sınıf tabanı üzerinde tam demokratikleşmesi kalıyor. Bu durumda özgürlüğü kazanmak, yorum getirmeyecek biçimde, mevcut sınıf diktatörlüğünün faşist biçimi yerine demokratik biçimini, yani faşist nitelikteki sermaye devleti yerine "demokratik" nitelikte olanını, yani (son açılımların diliyle söylersek) "demokratik devlet"i geçirmek anlamına gelir.

geriden emekçilerin kavraması çalışmasına hizmet eden sloganlar" olduğunu söylüyor. Bu nedenle bu sloganların "uygun durumlarda" atılmasına karşı değil, fakat "her eylemde" de kullanılmamasını istiyor.

Gerçekte söylemek istediklerini doğrudan söyleyemeye henüz cesaret edemeyen bu "görevli" korkak oportünist, "Bağımsız Demokratik Türkiye" stratejik sloganının, bir propaganda sloganı olarak, yalnızca "uygun yerlerde" değil, aslında her yerde atılmasından yana olduğuna da kuşkumuz yok. "Kimi eylemlerde" seyrek atılmasıyla teselli bulduğu "Yaşasın devrim, yaşasın sosyalizm" sloganının atılmasına ise henüz cepheden karşı çıkamıyor. Şimdilik yalnızca, hem kavramsal içeriği nedeniyle beğenmediği, hem de stratejik hedefi tanımlayan bir slogan olarak "gerçekçi" bulmadığı "sermaye mezara" sloganına saldırmakla yetiniyor: " 'Sermaye mezara, emek iktidara' sloganı soyutluğu ve ekonomik kategorilerden ibaret olmasının yanısıra dönemsel taktik ve program hedeflerinden kopukluğu nedeniyle de hiçbir şey ifade etmeyen bir sözcük oyunundan ibarettir." Biz ise bu tasfiyeci liberalin henüz söyleyemediklerini onun adına ve tümüyle onun mantığı çerçevesinde söyleyerek tamamlıyoruz: " 'Yaşasın devrim, yaşasın sosyalizm' sloganı ekonomik kategorilerden ibaret olmamasına rağmen, dönemsel taktik ve program hedeflerinden kopukluğu nedeniyle hiçbir şey ifade etmeyen boş bir söz kalıbından

ibarettir:!"

Yazının toplamında özetle söylenmeye çalışılan şudur: Temel devrimci sloganların ancak "devrimci durum" dönemlerinde bir anlamı ve işlevi vardır. Biz şimdilik yalnızca yığın hareketinin mevcut düzeyine uygun politik istemleri formüle edelim, "kısa vadeli siyasal istemler uğruna mücadele" ile yetinelim. "Öncülük" adına onlara "dayatmalarda" bulunmayalım. Zaten bizim misyonumuz da onlara "öncülük" etmek değil, fakat yalnızca "yardım" etmekten ibarettir. Mevcut sınıf hareketine temel hedefleri ve çıkarları

konusunda yol göstermek, onu sosyalizm programı ve devrimci sloganlar düzeyine çıkarmak bizim işimiz değildir. Zaten biz açık işçi-kitle partisini de "işçi sınıfının kendi kendisini örgütlemesi", "kendi göbeğini kendisinin kesmesi" için kurduk. Yığınlar ancak "aşamalı olarak" bilinçlenebilirler. Şimdilik ekonomik ve bu çerçevede bir demokratik siyasal mücadele yeterlidir. Kaldı ki biz işçi sınıfının "iş" ve "ekmek" istemini stratejik hedefimiz olan, burjuva demokratik özgürlüklerin kazanılması temel hedefine doğru genişletmeye çalışıyor, bunun mücadelesini de veriyoruz. Eğer emeğin davasından kopmak istemiyorsanız, olur olmaz yerde sermayeyi mezara gömme çağrısı yapan, sosyalizmden sözeden sloganlar atmayın, bunları sınıf kitleleri içinde yaymak için boşuna çaba harcamayın. "Sloganların mücadele içindeki yeri ve devrimci kullanma yöntemi" de bunu gerektirmektedir.

Oysa yazar Suslov, samimiyetsizlikten gelen tüm bu kıvranmalar yerine, kestirmeden ve dürüstçe bir yol da tutabilir; herşeyi ile açığa çıkmış, yasal icazet alanına boğazına kadar gömülmüş bir akım olarak, devrim, toplumsal yıkıcılık, sermayeyi mezara gömmek türünden tehlikeli işleri akla getiren sloganlar artık bize göre değil de diyebilirdi. Ve "tezcanlı gençler"i illa da azarlamak istiyorsa, bunu; yıllardır içine gömüldüğümüz bataklık bu kadarını size hala da mı kavratamıyor, diyerek de yapmak yoluna gidebilirdi.

H. FIRAT

"İş-Ekmek-Özgürlük!" Sloganı Üzerine

Liberal
Demokratizmin
Politik
Platformu

EKSEN YAYINCILIK

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

H. FIRAT

Devrimci
Demokrasi
ve
Sosyalizm
(TDKP Eleştirisi)

EKSEN YAYINCILIK

İran Petrolleri ve Emperyalistler Arası Kızıışan Rekabet

Emperyalist güçler arasındaki çelişkiler ve bu çelişkilerin neden olduğu kızgın rekabet İran pazarında yeni bir aşamaya girmiş bulunuyor. Soğuk savaşın sona ermesi ile birlikte bozulmaya yüz tutan emperyalistler arası ilişkilerin bugüne kadar çığırından çıkmamasına dikkat edildi. Zoraki uzlaşmalar, ikiyüzlü diplomatik kamuflemler aracılığı ile belli başlı emperyalist devletler arası ilişkilerde geleneksel uyumluluğun sürdürüldüğü iddia edildi. Bu güçlerin uzantıları konumundaki tekellerin uluslararası pazarlarda sürdürdükleri kıran kırana mücadelenin pazar ekonomisinin, liberalizmin dostane kuralları kategorisinde gösterilmeye çalışıldı. Oysa, İran petrolünü işletme ve dünya pazarlarında pazarlama konusunda varılan anlaşmanın parçaladığı bu ikiyüzlü iddiaların gizlemeye çalıştığı gerçek başkadır.

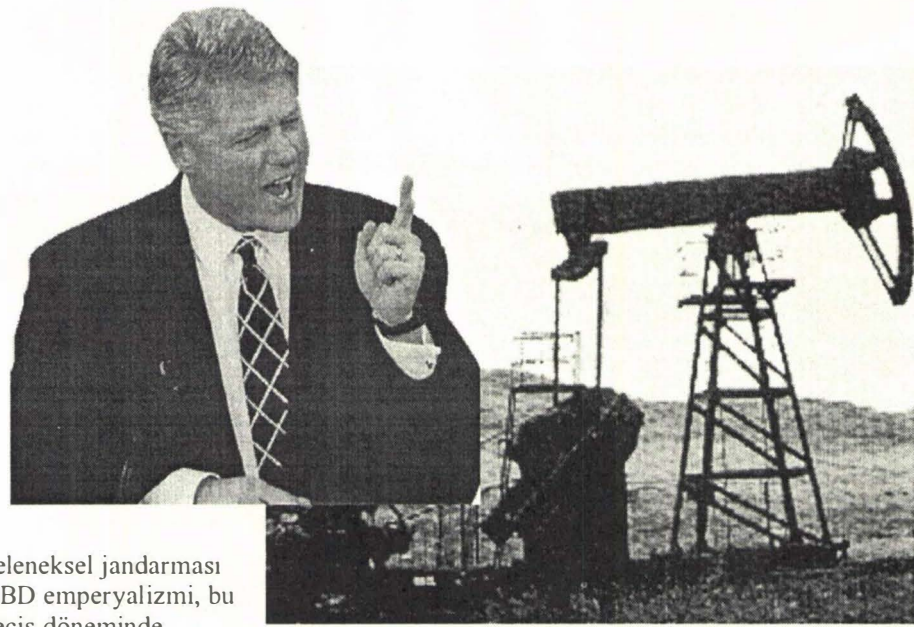
Yugoslavya'nın parçalanması, Afrika kıtasının yeniden paylaşılma sürecinde olması, NATO'nun genişletilmesi konusunda ortaya çıkan anlaşmazlıklar, Orta Doğu sorunu konusunda değişik güçlerin birbirleriyle çelişen ifade ve tavırları, Doğu Avrupa ve Rusya pazarında yer edinmek için yürütülen hummalı faaliyetler.. tüm bunlar tek başına emperyalist kamp içindeki tek sesliliğin artık yerini çok başlılığa bıraktığını kanıtlamaktadır.

Ancak, emperyalist güçler arasında sözü edilen çıkar çelişkilerinin uzlaşmalar ya da zayıfın güçlüye direnmeden boyun eğmesi sonucu bugüne kadar kontrol altında tutulmuş oldukları da gerçeğin bir başka yanını oluşturmaktadır.

Soğuk savaşın son bulmasını izleyen ve bir geçiş dönemi olarak nitelendirilebilecek olan bu süreç boyunca emperyalist güçler arasındaki çelişkilerin ve anlaşmazlıkların halen uzlaşma konusu olabilmeleri son derece normaldir. Çünkü, geride on yılların biriktirdiği ve kökleştirdiği tek sesli bir gelenek mevcuttur. Üstelik emperyalist kamp içindeki bu görece homojenliğin son derece güçlü ve egemen konumdaki ABD emperyalizminin çıkarlarına endeksli olması ve onun önderliğinde icra edilmesi geçiş dönemini uzatmaktadır.

İran devleti ile Fransız petrol tekeli Total arasında imzalanan anlaşma emperyalist güçler arasındaki ilişkiler ve çelişkilerde gözetilen bu geçici ara döneminin sonunun başlangıcını oluşturmaktadır. Şöyle ki; Sovyetler Birliği ve Doğu Bloku'nun varlığından ötürü kapitalist sistem bünyesinde, ortak düşmana karşı, onyıllar boyu zoraki bir homojenlik ve uyumluluk yaşandı. Ortak düşmanın yok olması ile birlikte 90'lı yılların başlarında yukarıda belirttiğimiz çelişkilerin ve anlaşmazlıkların su yüzüne çıkmaya başladığı süreç hız aldı.

Kapitalist sistemin en güçlü aktörü,

geleneksel jandarması ABD emperyalizmi, bu geçiş döneminde, uluslararası ilişkileri ve güçler dengesini "yeni dünya" düzeni türünden kavramlarla tamamen kendi yedeğine almaya, bireysel çıkarlarına endekslemeye ve dolayısıyla dünya üzerindeki egemenliğini pekiştirmeye çalıştı. '90'lı yıllarının başlarında Körfez'de, Somali'de, Haiti'de vb. yaşanan ABD'nin yoğunluğu giderek artan militarist gövde gösterilerinin esas hedefi bu idi. Yani, ABD emperyalizmi, Sovyetler Birliği'nin çöküşü ile altüst olan, bir boşluğa yol açan uluslararası güçler dengesi bağlamında, dünkü müttefikleri ama yarınki rakiplerine göz açtırmamak amacıyla hareket etti.

ABD rakiplerinin hareket alanını daraltan, onlara gözdağı veren bu militarist saldırganlığı zamanla 5 Ağustos 1996'da yasal bir mevzuatla, D'Almato yasasıyla da takviye etti. D'Almato yasasıyla insanlık tarihinde ilk defa bir devletin yasama organı, uluslararası bağlamda uygulanma gücü atfedilmiş olan bir yasa çıkarmış bulunuyor. D'Almato yasası ABD emperyalizminin, şu veya bu gerekçe ile kara listeye aldığı ülkelerle uluslararası ticari ilişkileri yasaklıyor. Bu yasanın öngördüğü yasakları çiğneyen firma ve ülkelere ABD emperyalizminin yaptırımında bulunma hakkını tanıyor. Şimdilik bu kara listede uluslararası terörizmi finanse ettikleri gerekçesi ile İran ve Libya bulunuyor.

ABD emperyalizminin bu politikası sonucu Total genel müdürü Thierry Desmarest'in deyimi ile dünya nüfusunun şu veya bu şekilde yaklaşık üçte biri Amerikan ambargosu ile cezalandırılmış durumdadırlar. Bu aynı zamanda ve aynı oranda ABD rakibi emperyalist güçlerin hareket alanını, pazar elde etme olanağını tek taraflı kısıtlama anlamına gelmektedir. Sorunun özü son derece berrak. İran ve Libya örnekleri ile sınırlı kalınarak Amerikan politikasını daha somut bir biçimde ve şöyle özetlemek mümkün: Madem ki bu ülkelerin ürettiği petrol ve doğal gaz,

pazarlarından benim (ABD) yararlanma şansım az, o halde başkasının o zenginliklere el atmasını zorla engellerim!

ABD emperyalizminin dünkü müttefiklerine karşı uyguladığı bu yaptırımcı politika, uluslararası planda uzun süredir bir rahatsızlığa yolaçmaktadır. ABD'yi kızdırmadan bu yasaklı pazarlara el atmak için binbir dereden su taşınmakta. Örneğin Irak'ta çocukların ambargo sonucu yetersiz beslenmeden ölmeleri maske olarak kullanılmaya çalışılmakta, bu ülkeye batılı işveren heyetleri sık sık nezaket ziyaretleri yapılmaktadır. Ama bu rahatsızlığa rağmen hiç bir güç bugüne kadar açık bir şekilde ABD diktatörlüğüne ve onun evrensel karakterine karşı bayrak açma, yasağı delme cesareti gösterememiştir.

İran devleti ile ABD yasağına rağmen açıktan pazarlığa oturan ve anlaşma imzalayan işletmenin Fransız petrol tekeli Total'in olması bir tesadüf değildir. Bu girişim tek başına Total yönetiminin iradesi ile sınırlı değildir. Fransız emperyalizminin ABD'ye kafa tutma eğiliminin bir tezahürüdür. Afrika kıtasında ABD emperyalizminin bu kıtadaki geleneksel Fransız egemenliğinin temeline su bağladığı ve onu parça parça söküp atma operasyonunu sürdürdüğü bilinmekte ve görülmektedir. Bu kıtada Fransız emperyalizminin mevzilerini ABD'nin saldırganlığına karşı savunacak maddi ve manevi kudreti yoktur.

Dolayısıyla, bu saldırıya başka bir alanda cevap verme, intikam alma operasyonu başlatma gereği duyuldu. Emperyalistler arası mevzi kapmada Fransa'nın İran'ı, ABD'nin ince damarını seçmiş olması, herşeyden önce bu mihraklar arasındaki öfkenin, kinin yükseklik derecesini, rekabetin kızgınlık dozunu göstermektedir. D'Almato yasasının bugüne kadar sadece bazı hukuksal yönleri belli tartışmalarla konu olmuş, gerçekteki anlamı hiç tartışılmamıştı, en azından devlet

kurumları düzeyinde. İran-Total anlaşmasının açıklanmasından sonra Fransız başbakanı Lionel Jospin "ABD yasaları sadece ABD'de uygulanır ve ABD'yi bağlar" diyor.

ABD İran'ı uluslararası terörizmi destekleyen devlet ilan ettiği zaman hiç bir müttefiği bu suçlamaya şerh koyma gereği dahi duymamıştı, hepsi onaylamış, alkışlamışlardır. İran-Total anlaşmasının Fransız devletinin desteği ve teşviki sonucu imzalandığını itiraf eden Total genel müdürü: "Bu terörizmi finansman hikayeleri aptal şeylerdir. İran günde 3,6 milyon varil petrol üretiyor. Bizim yaptığımız anlaşma sonucu İran'ın dört yıl sonra sağlayacağı ek gelirle terörizmi finanse etme olanağı kazanacağını iddia etmek anlamsızdır" derken gerçeğin hakkını iade etmekle kalmamaktadır. Yanı sıra, yalnız kendi görüşlerini değil Fransız devletinin de paylaştığı düşüncüyü özetlemektedir.

Afrika kıtasında Fransız emperyalizminin mevzilerini ABD'nin saldırganlığına karşı savunacak maddi ve manevi kudreti olmadığını söyledik. Peki aynı Fransa ABD emperyalizminin ince damarı İran pazarına el atma cesaretini nerden alıyor. Bunun sırrı, anlaşmanın yapılması için oluşturulan ortaklıkta ve emperyalistler arası kızışan rekabetin kazanmış olduğu hassasiyette yatmaktadır. Anlaşma Fransız devlet başkanı Jacques Chirac'ın Rusya'ya resmi ziyarete bulunduğu gün açıklandı. Yani; bu konuda Rusya da Fransa'ya destek vermektedir, aralarında bir anlaşma sözkonusudur. Böylece, Rus yönetimi de NATO'nun genişletilmesi konusunda ABD'nin dayatmalarına kendi karşılığını vermiş olmaktadır. Yani, İran'la anlaşma yapan konsorsiyuma Rus şirketi Gazprom %30 oranında ortak edilerek, NATO'nun emrivaki genişletilmesine ABD ambargosu delinerek karşılık vermektedir.

Konsorsiyumun %30 oranında hissesi olan diğer üyesi Malezya şirketi Petronas'ın fonksiyonu ise başkadır. Bilindiği gibi İran rejimi ve bu rejimin 1979 yılından bu yana topluma şırınga ettiği değerler kendini bir bakıma müslüman olmayan değerler ve onlara atfedilen şeytanlık karşılığı üzerinden ifade etmektedir. İktidarın örgütlediği bu koşullandırma toplumda zamanla belli ölçüde kalıcı bir yapı kazanmış durumda. Bu gerçeğe bir de mollalar rejiminin içi kof da olsa "ulusal zenginliklerimizi hristiyanlara peşkeş çektiirmeyiz!" sloganı ile özetlenen anti emperyalist söylemini ekleyecek olursak petrol işletecek konsorsiyumda bir islam kökenli tekelin bulunmasının gereği ve anlamı anlaşılmış olur. Aynı şekilde, Gazprom'un yanısıra Malezya şirketi Petronas'ın konsorsiyuma ortaklığı Fransız emperyalizminin tek başına ABD ile yüz yüze gelişini de hafifletme işlevi vardır.

Katledilişinin 30. yıldönümünde Che Guavera'yı sayısıyla anıyoruz

“Ya sosyalist devrim ya da devrimin karikatürü!..”

Devrim ve sosyalizm coşkusuyla dolu olan Comandante Che, 9 Ekim 1967'de, Bolivya ve CIA karşı-devrimci güçleri tarafından katledildi. Yaşamıyla olduğu gibi ölümüyle de, hep devrimci mücadelenin, davaya bağlılığın ve kararlılığın sembolü oldu. Che üzerine bugüne kadar çok şey söylendi ve yazıldı. Fakat onun araştırmacı kişiliği, devrimci mücadelenin deneyimlerinden teorik sonuçlar çıkarma çabası yeterince bilinmiyor.

Özellikle bir yönüyle Che diğer gerilla önderlerinden ayrılıyordu. Ne Regis Debray gibi, gerilla önderliğinde gerçekleşen Küba Devrimi üzerinden fokoculuğun teorisini yaparak bunu Marksizm-Leninizme, sosyalist devrim teorisine bir ideolojik-politik saldırıya dönüştürdü, ne de devrimi burjuva sınırlar içine hapsedmeye çalışan küçük-burjuva devrimcilerinin dar ufkuyla hareket etti. Denilebilir ki, her pratik mücadele deneyimi Che'nin teorik şekillenmesinde önemli bir rol oynadı. Bu deneyimleri kendi içinde teorileştirmede ve sosyalizme sonuna kadar bağlı kaldı. “Ya sosyalist devrim ya da devrimin karikatürü”, onun politik perspektifinin en özlü ifadesidir.

Latin Amerika'da reformizmin güçlenen etkisi ve buna tepki

Che herşeyden önce gerilla mücadelesinin bir teorisini olarak bilinir. Doğrudur. Fakat onun bu çıkışının tarihsel-toplumsal koşulları yeterince irdelenmediği gibi, Che'nin politik perspektifleri de iyi bilinmemektedir. Oysa bunlar Che'yi anlayabilmek ve doğru değerlendirebilmek için önemlidir.

Che politik mücadele sahnesine çıktığında, Latin Amerika geneline ulusal burjuva sınıfların farklı kesimlerinin emperyalizme karşı bağımsızlık mücadeleleri egemendi. Büyük Ekim Devrimi ile Meksika Devrimi, bu bölgedeki politik programların ve onun sosyal taşıyıcıları üzerinde belirgin izler bırakmıştı.

‘20’li yıllar komünist partilerinin olduğu, proletaryanın örgütlendiği ve mücadelede etkili olduğu yıllardır. Komünist partilerinin politik etkinliği ulusal-demokratik hareketlerde de çözümlüye yol açtı. Bir çok kişi ve grup kendisini gelişen işçi hareketinin bir parçası olarak görmeye başladı.

Sol bir söylem kullanan burjuva reformist akımlar da bu süreçte ortaya çıktılar. Komünist partilerinin ardarda yaptıkları siyasal hatalar, reformcu akımlarla aralarına kesin sınırlar çekememeleri, bu partilerin bölge genelinde güçlenmesini kolaylaştırdı. Özellikle Komintern’in 7. Kongre’sinde saptanan “halk cephesi” taktiği, bu komünist partilerin tümüyle ulusal burjuva reform programlarına endekslenmelerini getirdi. Bu reformizmin daha bir güç kazanması demekti.

Reformcu burjuva partiler Küba Devrimi’nden sonra işçi sınıfı hareketini boğmak doğrultusunda önemli roller üstlendiler. “Komünizme karşı üçüncü yol” adı altında “ilerleme için birlik”, “ulusal devrimci parti”, “demokratik devrim partisi” vb. isimler taşıyan partiler ile Hristiyan demokrat partiler ve Peronizm, Trabalizm vb. güçlendirildi. 1924 yılında bölgedeki bütün reformcu akımları bir araya getirmek amacıyla Peru’da APRA isimli bir örgütlenmeye gidildi. APRA’nın kuruluşu, bölge genelinde işçi sınıfı başta olmak üzere diğer kent ve kır emekçilerinin emperyalizmin yolaçtığı yıkıma karşı mücadelesinin radikal biçimler aldığı döneme rastlar. “Emperyalizme karşı eylem”, “Latin Amerika’nın politik birliği”, “sanayinin ulusallaştırılması için mücadele” ve “dünyadaki diğer emekçilerle dayanışma” türünden sloganlarla ortaya çıkan APRA, bu talepleri devrimci hareketin önünü kesmenin aracı olarak kullandı. Yoğun bir biçimde kullandığı halkçı temalar üzerinden ideolojik-politik bir ağırlık kazandı. Bu akım uzun dönem küçük-burjuva kitleler ve işçi sendikaları içinde en etkili güç oldu ve bu etki hala sürmektedir.

Peronizm bu bağlamda en somut örnektir. Kapitalist gelişme bütün bu ülkelerde ulusal burjuva kesimlerin oluşumunu hızlandırdı. Gelişmesi emperyalizm tarafından engellenen bu kesim “anti emperyalist” söylemlerle emekçi kitleleri harekete geçirerek politik ve ekonomik ayrıcalıklar elde etmeyi amaçlıyordu. Emekçi sınıfların talepleri, radikal reformcu ve ulusal söylemlerle ulusal burjuvazinin çıkarlarıyla bütünleştiriliyordu.

Peron emperyalizmin ekonomik gelişmeyi engellediğini ileri sürerek, bağımsız Arjantin sanayisinin gelişmesi için “anavatan sermayesini” güçlendirme çabalarının desteklenmesi talebiyle ortaya çıktı. “Sosyal eşitlik, ekonomik ve politik bağımsızlık, her kesime refah” vb. temalar üzerinden yürütülen propagandayla toplumun bütün kesimleri üzerinde etkili olmayı başardı. Peronizm sadece söylemle de yetinmedi. İlk yıllarda (1945-46) gerçekleştirilen ekonomik ve politik reformlarla ücret artışları, iş güvencesi, kira artışlarının durdurulması, emeklilik ve sigorta sistemi vb. gerçekleştirildi. Bu gelişmelere paralel olarak sürdürülen ideolojik mücadele işçi sınıfını da etkisi altına aldı. Devletin bir aygıtı haline gelen sendikalar aracılığıyla işçi sınıfı ulusal-kapitalist gelişme modeline entegre edildi. Peron burjuvazinin bir temsilcisi olarak uluslararası sermayeye güvence vermeyi ihmal etmiyor, “kimsenin işverenleri benim kadar savunmadığını göreceksiniz” diyordu. Sendikaların öne çıkarılması nedeniyle kapitalistlerin duyduğu kaygıyı gidermek için; “Sayın kapitalistlerim, benim sendikalarımın korkmayın. Kapitalizm hiçbir zaman işsiz bırakmaz” diyordu. En büyük çabam

devrimi etkisizleştirmektir” diyordu. Bu sözler bölgedeki bütün burjuva reformist güçlerin üstlendiği rolü ortaya koyuyordu.

Bir tarafta komünizm adına hareket eden, kendileri dışındaki her devrimci çıkışı yargılayan, fakat yalnızca burjuva sosyalizminin temsilcisi olan komünist partiler; diğer tarafta, devrimci ve anti-emperyalist söylemler kullanarak emekçi yığınların devrimci arayışlarının önüne set çeken burjuva reformist partiler... İşte bu tablo, gerilla hareketinin orta çıkışının, Che’nin teorik-politik yöneliminin tarihsel-toplumsal arka planını açıklamaktadır. Che ancak bu zemin üzerinde anlaşılabilir. Gerilla hareketi reformizme tepkinin bir ürünüydü.

Burada esas olarak Che’nin bugün hala güncel olan milli burjuvazi sorununa ilişkin düşüncelerini özetlemeye çalışacağız. Che’nin bu soruna ilişkin perspektifleri bizzat kendi somut gözlemleri ve deneyimleri üzerinden oluştu. “Ya sosyalist devrim ya da devrimin karikatürü” sözleri, bu perspektifin çok özlü bir anlatımıdır.

Gerilla mücadelesi teorisi ve milli burjuvazi

Gerilla mücadelesi yukarıda ortaya konulan tarihsel-toplumsal-siyasal koşulların bir ürünüydü. Che, küçük-burjuva katmanların hızlı bir biçimde ayrıştığı ve mücadeleye atıldığı, silahlı eylemlerin yaygınlaştığı bir ortamda, mücadelenin zafere yürüebilmesi için teorik-politik açılımlar yapmaya, bunu Latin Amerika özgünlüğünde geliştirmeye çalıştı. Fakat o bundan yola çıkarak hiçbir zaman yeni bir devrim teorisi geliştirmeye kalkışmadı. Che’nin gerilla mücadelesinin teori ve pratiğine ilişkin görüşleri ile daha sonra bundan çıkartılan ve genelleştirilen teorik-politik sonuçlar tümüyle farklıdır.

Che Küba Devrimi’nden şu sonuçları çıkarır: Birincisi; ancak örgütlü-silahlı halk güçlerinin düzenli bir orduyu yenebileceğini söyler. İkincisi; devrim için bütün koşulların beklenmesinin doğru olmadığına dikkat çekerek, egemen olan menşevik görüşlere ve 2. Enternasyonal’in vulgar sosyalizm anlayışına karşı çıkar ve onu silahlı eleştirisine tabi tutar. Ayaklanmadaki en önemli olgunun savaştan öncü olduğunu söyler. Üçüncü olarak da; Latin Amerika’nın gelişmiş ülkelerinin kırsal kesimlerinde silahlı mücadelenin başlatılması zorunluluğundan sözeder.

Yanılıglara yol açmaması için de Küba Devrimi’nin iki özelliğinin altını çizer. Birincisi; ulusal reformist burjuvazisi ve ABD emperyalizminin gerillanın gücünü ve politik etkinliğini küçümsemediğini söyler. İkincisi; Küba’da devrimin başladığı anda birçok bölgede köylülüğün farklılaşp “proleterleştigi”ne dikkat çeker. Latifundiyaları kamulaştıran radikal bir

köylülerin kendi gücüyle bir toplumsal dönüşüm sağlamaktan uzak olduğunu vurgular. “Mücadelenin başlangıç döneminde ayaklanma ordusunun temelini ve kitle dayanağını oluşturan köylü ile bugün Sierra Maestra’da parselin efendisi ve kemiklerine kadar bireyci olarak ortaya çıkan aynı köylüdür” der. Toprak sorununa ilişkin tutumundan dolayı “26 Temmuz Hareketi” tarafından “komünist” olarak eleştirilir. Grup içinde marksist teoriyi nispeten iyi bilen tek kişi Che’dir. Bu özellikle devrim sonrasında milli burjuvaziye ilişkin yaklaşımında görülmektedir.

Bölgede tarihsel olarak reformculuğun, ulusal burjuva güçlerin ideolojik-politik etkinliği düşünüldüğünde, bu kesimin sınıfsal konumunu ve politik amaçlarını açıklamak devrimin yol alabilmesinin en önemli sorundu. Che 1962 tarihi taşıyan “Latin Amerika Devriminin Stratejisi ve Taktiği” başlıklı yazısında şunları söyler: “Tamamlanmış olan formül şunu içerir; ‘ulusal burjuvazi’ yabancı tekellerle, onlarla işbirliği içinde ülkede sanayiye inşa etmek, bu sanayiye gümrük kolaylıkları sağlayacak şekilde diğer emperyalist ülkelerin rekabetini dışlamak ve elde edilen gelirleri dövizi koruyucu önlemler sayesinde transfer etmek için ittifak kurar. Bu yeni, daha akıllıca olan sömürü sisteminde daha fazla kar etmek amacıyla gümrük duvarlarını örerek Birleşik Devletler’in koruyuculuğunu üslenir. Tabi ki fiyatlar karşı rekabet olmadan tekeller tarafından tespit edilir.”

Che bu sonuca bölgede yaşanan ulusal burjuva gelişme modeli deneyimleri ve yarattığı sonuçlar üzerinden ulaşır. Şubat 1962’de daha net konuşur. “*Latin Amerika’nın bugün içinde bulunduğu tarihsel koşullarda, ulusal burjuvazinin anti-feodal, anti-emperyalist mücadeleyi sürdürme olanağı yoktur. Deneyimler gösteriyor ki, ulusa dahil olan bu sınıfın çıkarları Yankee emperyalizmiyle çatışsa bile, ona kafa tutmak yeteneğinde değildir. Sosyal devrim ve sömürülen kitlelerin sesinin getirdiği korku karşısında paralize olmuştur*”.

Che ulusal burjuvaziye karşı yalpalamalara, yanlış teorik yaklaşımlara karşı net bir tutum alır. Ancak başlangıçta “26 Temmuz Hareketi”ni “sol burjuva” ve onun programını da ulusal-demokratik olarak değerlendirmesine rağmen bu hareketin savaşına büyük bir özveri ve coşkuyla katılmakta da tereddüt etmez. Bu konuda en açıklayıcı belge Che’nin 14 Aralık 1957’de Sierra’da Rene Ramos Latour’a yazdığı mektuptur:

“*Size açıklamayı düşündüğüm noktaya gelmiş bulunuyorum. Fidel bunu biliyor. Ideolojik hazırlığımdan dolayı, sorunların çözümünün demir perde olarak adlandırılan dünyada bulunduğu inananlardanım. Ve bu hareketin burjuvazinin emperyalizmin ekonomik zincirinden kurtulmak için*

ortaya koyduğu çabanın değişik bir ürünü olduğunu düşünüyorum.

"Ben Fidel'i burjuvazinin sol kanadının gerçek bir önderi olarak gördüm. Kişiliği, olağanüstü kişisel özellikleri ve değerleri bu sınıfın çok üstünde olmasına rağmen... Bu ruhla mücadeleye katıldım. Açıkça söylemek gerekirse, ülkenin kurtuluşu umudunu yitirdiğim, mücadelenin koşulları sonucunda eylemlerinin sağa kaydığını gördüğüm bir durumda, hareketi terk etmeye hazırdım".

Küba Devrimi'nden sonra Che "diplomatik" görevleri gereği bağımsızlığını kazanan bir ülkenin önderliğini tanıdı, onların yeni sömürgecilğe karşı tutumlarına tanık oldu. Brezilya'dan Mısır'a, Tanzanya'dan Cezayir'e birçok ülkenin emperyalizm karşısında takındıkları ikiyüzlü politikaları gördü. Kasım 1956'da, annesine yazdığı mektupta, ulusal burjuvaziye ilişkin fikrini şöyle ifade ediyordu: "Yaptıklarının açıktan bir amacı vardır; bir kastı ya da sınıfı teşvik etmektir. Bir kafa karışıklığı ve yanlış olmaması için; bu sınıf her zaman yabancı sermayeyle ittifak içinde olan mülk sahibi beyaz sömürgecilerin soyundandır."

Ulusal burjuvazinin bazı kesimlerinin Küba Devrimi'ne verdiği desteğini ileri sürerek Che'nin yargılarına karşı çıkan Küba Komünist Partisi ve diğer kesimleri şöyle yanıtlar: "Burjuvazinin tiranlığı karşı kurtuluş mücadelesine destek vermesinde herhangi olağan dışı bir şey yoktur. O diğer taraftan devrimi engellemeye çalışmaktan, Batista rejiminin yerine başka öğelerin geçmesi için farklı güçlerle müzakereler sürdürmekten geri durmuyordu."

Ulusal burjuvazinin devrimleri engellemek için oynadığı rolü ve devrimci hareketin bu tehlike karşısında kararlı bir tutum takınmamasını hep bir tehlike olarak gördü. Ve son olarak şu uyarıyı yaptı: "Diğer taraftan ulusal burjuvazi emperyalizme karşı mücadele etmenin yeteneğini -eğer buna sahip olduysa!- tamamen kaybetmiştir. ... Artık başka bir alternatif yoktur. Ya sosyalist devrimi yapmak, ya da devrimin karikatürünü..."

Latin Amerika'daki eski gerilla hareketlerinin iktidar perspektifinden uzaklığı, ulusal burjuva projelerle bütünleşme gerçeği gözetildiğinde, Che'nin uyarıları ve politik yaklaşımının önemi daha iyi anlaşılır. Che sosyalizmi, insanın ve insan eyleminin serpildiği, insanın insan tarafından sömürülmesine son verildiği bir toplumsal düzen olarak gördü ve bu uğurda sonuna kadar mücadele etti. Bildiklerine, inandıklarına büyük bir samimiyet ve sadakatla sahip çıktı, sonuna kadar savundu. O Birleşmiş Milletler'de, dünya halklarının emperyalizmden kurtulmak için silaha sarılmaktan başka bir çıkış yollarının olmadığını, emperyalizmin temsilcilerinin gözlemlerinin içine bakarak haykırdı. Fakat Kruşçev'in sosyalizm adına dayatmacı politikalarına da boyun eğmedi. Che'nin yeni biyografisini yazan Castaneda, Che Guevara'nın 1964'te Sovyetler Birliği'nin Çin'e karşı politikasını sert biçimde eleştirdiğini söyler. Fakat o Küba'nın Sovyetler Birliği ile ekonomik ilişkilerini sürdürmek zorunda olduğunun da bilincindeydi.

Che 1964 yılında Küba'yı terk ederek devrimi örgütlemek amacıyla Kongo'ya gitti. Fakat Nasser ve Ben Bella'nın özel görüşmelerinde, Afrika'da devrim girişiminde bulunmamak konusunda Che'yi uyardıkları belirtilmektedir.

Fakat Comandante Che için devrim her şeydi. Ve o bu davanın adamı olarak yaşadı ve hala yaşıyor.

ABD'de 4 milyonu aşkın insan mutlak açlık yaşıyor!

ABD emperyalizminden bahsedilince genellikle ilk akla gelen onun dış politikasıdır. Onun dünyaya askeri, politik ve ekonomik olarak hükmediş biçimleri tartışma konusu olur. ABD gerçekliğinin bu yönü, emperyalist haydutluğun dışarıdan en kolay görünür yüzünü oluşturmaktadır. Ancak, emperyalist ABD burjuvazisinin bu dev ülkenin emekçilerine uyguladığı iktisadi reçeteler ve bu reçetelerin yarattığı sosyal sonuçlar genellikle hep tali planda kalırlar. ABD'nin toplumsal gerçekliği bilinçli bir tarzda dünya kamuoyundan saklanmaktadır.

Geniş kitleler evrensel bir toplum modeli olarak kendilerine sunulan ve dayatılan ABD toplumunun içe dönük yüzünden pek haberdar değildirler. ABD'deki emekçilerin azgın sömürüsü, toplumsal çürüme, yoksullaşma, sefalet, en temel insan haklarının gangastervari ihlali burjuvazinin günlük basınında

doğru dürüst ne haber ne de yorum konusu olmaktadır. ABD toplumunun iç yüzüne, toplumsal gerçeğine ilişkin bilgi ve veriler kapalı çevrelerde hapis tutulmaktadır. Çünkü, uzman çevrelerin, aydınların, araştırmacıların konuyu işlemede herhangi bir sakınca yoktur.

Bilgi ve haber kaynaklarını tekelinde tutan burjuvazi, başlıca ilham kaynağı, kiblesi ABD'ye, bu bağlamda toz kondurmak istemediği için otosansüre başvurmakta, onun ayıplarını yok saymaktadır. Örneğin bir Bille Gates'in serveti peryodik olarak boyalı basında enine boyuna tartışma konusu edilirken, işletmeciler yetenekleri övülürken bu ülkede kapitalizmin sefalet içinde sokakta yaşamaya mahkum ettiği milyonlarca insanın yaşam koşulları görmemezlikten gelinmektedir. Nedenleri asla tartışma konusu edilmemektedir. Oysa, bazı yönleri ile ABD toplumu, aşağıdaki

resmi açıklamanın ortaya çıkardığı tablodan anlaşılacağı üzere, yoksul Afrika toplumlarını andırmakta, onları dahi hiç aratmamaktadır.

Tarım bakanlığının 15 Eylül 1997 günü kamuoyuna açıkladığı bir araştırma raporunun sonuçlarına göre Amerika'da 11,9 milyon Amerikan ailesi aç kalma tehlikesi ile karşı karşıya bulunmaktadır. Aynı rapora göre 4,2 milyon Amerikan ailesi mutlak açlık sıkıntısı çekmektedirler. En kötü kategoride, gün boyunca, büyük küçük dahil, yemek yeme olanağı olmayan aile sayısı ise 800 000 olarak saptanmaktadır. Gerçek verilere daha yakın olmalarıyla tanınan hayırsever kuruluşlarının bu konuda öne sürdükleri rakamlar ABD'de açlık sorununu çok daha farklı boyutlarda tanımlamaktadır. Bu kuruluşlar içinde en tanınmış olanlarından biri **Second Harvest** derneği ABD'de 30 milyon insanın açlık sıkıntısı çektiğini iddia etmektedir.

Aşağıda Almanya'da Kızıl Bayrak okurlarının etkin olduğu bir kültür evinin Yılmaz Güney'i anmak için düzenlediği gecenin açılış konuşmasını yayınlıyoruz.

YILMAZ GÜNEY'İ ANMA GECESİ YAPILDI

Merhaba dostlar, arkadaşlar! Devrimci, militan sanatçı Yılmaz Güney'i 13. ölüm yıldönümünde anmak ve anısını yaşatmak için düzenlemiş olduğumuz bu sembolik geceyle, Yılmaz Güney 1. film günlerini başlatmış bulunmaktayız. Bu sembolik gecemize ve bir nevi anma toplantımıza katılan bütün dostlarımızı en içten devrimci enternasyonalist duygularımızla İKH olarak selamlıyor ve Yılmaz Güney'i sahiplenmeye hoşgeldiniz diyoruz.

Hepimizin bildiği gibi Y. Güney 1. film günleri bugünden itibaren 28 Eylül'e kadar sürecektir. 27.09.1997 günü bir panelimiz vardır. Bu panel Y. Güney'i derinlemesine kavramak ve tanımak amacıyla düzenlenmiştir. 28 Eylül günü saat 17.00'da kapanış gecesi ile bu yılki 1. film günlerimizi sona erdireceğiz. Bizler İKH olarak Y. Güney film günlerini düzenlememizdeki amaç; 1- Y. Güney'i, onu tanımayan 1980 sonrası gençlik kuşaklarına tanıtmak ve kavratmaktır. 2- Burjuva çevrelerde Y. Güney'i sahte sahiplenme çabalarına tutum almaktır.

Birazdan bu iki nedene ilişkin hem kendi bakış açımızı ortaya koyacağız, hem de Y. Güney'in kendi sözleriyle yanıtlayacağız. Y. Güney'i anmak, anlamak ve kavramak demektir. Onun bıraktığı devrimci değerlere sahip çıkmak demektir. Sahip çıkmak lafla olmaz. Pratik günlük siyasal mücadeleyle bağını kurup hayata geçirmek demektir. Bizler İKH olarak bu gerçekliğin bilinciyle 20-28 Eylül Y. Güney 1. film günlerini kutluyor bulunuyoruz. Yukarıda kısaca

değindiğimiz fakat açmadığımız iki temel gerçeklikle konuşmamı sonuçlandıracağım.

1) 1980 askeri faşist cunta, insanlık ve güzellik adına ne vardıysa hepsini tırpanladı; başta devrimciler ve komünistler, ilerici aydınlar, barıştan yana güçleri, sanatçıları ve onların sanat eserlerini, kitapları toplatıldı. Kitaplar, filmler ve diğer sanat eserleri yakıldı. Sahipleri de ağır işkencelerden geçirildi ve uzun süre cezaevlerinde kaldılar. Y. Güney de bunlardan nasibini aldı. Yakalandığı ölümcül hastalıklara rağmen cezaevinde kaldı. 1980 sonrası genelde gençlik kuşağı, özelde yurtdışında kalan gençlik kuşağı bir bütün olarak bu mirasın bilincinde değil henüz. Çünkü onu bir bütün olarak tanıma ve kavrama fırsatı yaratılmamış. Bugünün gençlik kuşağı geleceğine sahip çıkabilmesi, geçmişini bilmesinden, ondan dersler çıkmasından geçer. Y. Güney'in Selimiye Cezaevi'nde 1 Nisan 1974'te karısı Fatoş Güney'e yazdığı bir mektubu kısaltarak okuyoruz:

"Nüfus kağıdına göre bugün 38 yaşına girdim. Önümde denenmemiş acılarla dolu kim bilir kaç yıl kaldı. Hayatı kendim için yaşamıyorum. Acılara da kendim için katlanmıyorum. Ve korkmuyorum hiçbir şeyden, başıma gelecekleri de biliyorum. Yüzlerce, binlerce yıl yaşayacağız. Yarın bizim çünkü... Biz öleceğiz, ama çocuklarımız bırakacağımız mirası taşıyacaklar yüreklerinde... Ve onların yürekleri bizim altında ezildiğimiz halklarımızın taşıyacakları."

2) Düne kadar Y. Güney'i

cezaevlerinde süründürenler, sanatına her türlü sansürü ve cezaı uygulayanlar, kişiliği hakkında her türlü karalamayı yapanlar, filmini yakanlar, kitaplarını, dergilerini ve Kürt postallarına varıncaya dek herşeyini yasaklayanlar... yani Amerikan emperyalizminin uşağı Türk egemen sınıflarının temsilcileri; şimdi ise Y. Güney'i siyasal kimliğinden arındırıp, sözde sahiplenmeye çalışıyorlar. Bizlere düşen, bu burjuva şarlatanlığına karşı, Y. Güney'e sahip çıkmaktır. Sermaye sınıfının kirli emellerini Y. Güney'den ve onun devrimci sanatından uzaklaştırmaktır. Ve Y. Güney'in kendi yazısı ile yanıt veriyoruz:

"Zafer şarkılarımızı, destanlarımızı zorunlu olarak, kin ateş deryası içinde yazacağız. Herkes bilsin ki er geç bizim, işçi sınıfının, ezilen halkların ve mazlum ulusların olacaktır."

Onlara sesleniyoruz;

Baylar, korkunuzu, telaşınızı anlıyoruz. Bugün otlandığınız toprakları, fabrikaları, madenleri korumak için her türlü vahşete hazırsınız. Ama bilmelisiniz ki, korkunun ecele faydası yoktur ve hiçbir vahşet bizi haklı davamızdan caydırmayacaktır. Sizi, kendi yarattığınız sosyal-siyasal çelişmeler içinde, döktüğünüz ve dökeceğiniz kanlar içinde boğacağız...

Bizim, ülkemize dönme, hem de zaferle dönme umudumuz ve güvenimiz vardır. Ama sizler birgün kaçacak ve birgün dönemeyeceksiniz."

Almanya'dan Kızıl Bayrak okurları

Canavarları yaratan kapitalizmdir!

Burjuva medyayı izleyenler hemen hemen her gün canavarlarla karşılaşmaktadır. "Trafik canavarı yine can aldı", "enflasyon canavarı azdı", "terör canavarı kol geziyor" diye sık sık okuruz. Tüm bu canalcı sorunlara yapılan canavar tanımlaması, basit bir benzetme gibi görünse de, gerçekte kitlelere dönük bilinçli bir ideolojik propagandanın ürünüdür. Canavarlar, nereden geldikleri, nereden beslendikleri belli olmayan kötü varlıklar olarak bilinir genellikle. Oysa tüm bu saydığımız sorunlar kapitalist barbarlık sisteminin kendi ürünüdür.

Trafik canavarı mı, katliamlar mı?

Her gün birbirinden dehşet verici trafik kazaları yaşıyor. Gün be gün onlarca insan otoyollarda ölüme koşuyor. Ölen onlar, suçlanan yine onlar. Canavarlaşan sürücüler, ölümüne susamış yayalar ve yeterince caydırıcı olmayan cezalar. Oysa Türkiye'yi trafik kazalarında dünyada birinci sıraya oturtan faktörler gerçekte bambaşka. Karayolları ciddi altyapı sorunları yaşıyor. Yollar güvenlikten uzak. Otobüs şirketleri şoförleri en kötü çalışma şartlarında, üç kuruş maaşla çalıştırıyor. İşini kaybetmek istemeyen şoför uykusuz, besinsiz, stres içinde direksiyon başına geçmeye zorlanıyor. Her yeni gün binlerce otomobil piyasaya sürülüyor. Ehliyetler rüşvetle dağıtılıyor. Ne karayolların bunu taşıyacak bir kapasitesi var, ne de trafik eğitimi için kaynak yaratılıyor. Çocukların yoğun bir tarzda geçtiği, okulların bulunduğu yerlerde bile üst geçitler yapılmıyor. Ucuz, güvenli toplu taşımacılık teşvik edileceğine, halka ücretsiz toplu taşıma olanakları sağlanacağına, toplu taşımacılık araçlarında görev yapan şoförlere sağlıklı çalışma koşulları sunulacağına suç bu kesimlere yükleniyor. "Trafik canavarı" olarak teşhir edilenler hep sıradan vatandaş, sorumsuz sürücü oluyor.

Üst üste gelen ve her biri katliam niteliğinde olan kazalar sermaye sözcüsü bürokratları tepkileri yumuşatmaya yönelik bir dizi açıklamaya ve göz boyamaya dönük bazı kararlara zorluyor. Cezaların artırılması, 6., 8. sınıflara zorunlu trafik dersi konulması, otobüs firmalarının

kazanın sorumluluğuna ortak edilmesi, trafiğin denetim için 1200 yeni aracın satın alınması gibi. Peki tüm bunlar kazaları gerçekten engelleyebilecek mi?

Otobüs acentaları kazaları denetimsizliğe, eğitimsizliğe ve rüşvete bağlıyor. Şöförler ise uykusuzluk ve kafalarının rahat olmaması gibi nedenler ileri sürüyor.

Bunlar trafiğin canavarlaşmasının görünen kısmıdır. Bir de görünmeyen yüzü var. İş bulamayan ve aç kalan bir insan nasıl adeta hırsızlığa zorlanıyorsa, az maaş aldığı için uykusuz çalışmak zorunda bırakılan bir şoför de adeta kaza yapmaya davet edilmektedir. Siz denetimi ne kadar artırırsanız arttırın şoför uykusuz da olsa direksiyon başına geçecektir. Otobüs firması sahibi sermayedarları daha fazla kar için, daha fazla sömürü için şöförlere düşük ücret verecek, sigortalarını yapmayacaktır. Şoför de zorunlu olarak fazla mesai yapacak, uykusuz araç kullanacaktır. Sermayedarlar şoförlerin uyuyacağı, dinleneceği tesisler yapmayacaktır. Çünkü bu onların karını düşürür. Kısacası trafiği asıl canavarlaştıran şey aşırı kar hırsı, kapitalist sömürü sisteminin kendisidir.

Trafik polisinin denetimlerde araçların eksikliklerini, şöförlerin yanlışlarını görmezlikten gelip rüşvet alması da yine kapitalist barbarlık sisteminin özünde vardır. Kapitalizmde rüşvetin önüne hiçbir zaman geçilememiştir, geçilemez.

Trafiği canavarlaştıran bir diğer etmen de eğitimsizliktir deniyor. Hem de bu eğitimi devlet kendi Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı sürücü kurslarında verdirdiği halde.

Ehliyet alacak aday rüşvet verip kursa gitmeden ehliyetini alabilmekte. Buna ne rüşvetini alan kurs sermayedari, ne vergisini alan devlet, ne de suspayını alan bürokrat sesini çıkartmaz. Çünkü

kapitalizmde insan canına değil, keseye giren paraya bakılır.

Kapitalist sömürü canavarı yok edilmeden trafik canavarı yok edilemez.

Enflasyon canavarı mı, ellerini emekçinin cebinden çekmeyen sermaye mi?

Kapitalist sistemin doğası gereği var olan ve hızla büyüyen bir başka "canavar" da enflasyondur. Enflasyonla baş etmek bugünkü kapitalist sistemle mümkün değildir.

Enflasyonu azdıran sorunların başında işçi, emekçinin ücretlerine yapılan zamlar gösterilir. Gerçekte öyle değildir. İşçi-emekçi toplu sözleşme ile bir defa zam alır, ama enflasyon yıl boyu sürekli büyür. Maaş sürekli erir.

Yine yapılan yatırımlar enflasyonun başlıca nedeni olarak gösterilir. (Hazine müsteşarı Mahfi Eğilmez diyor ki: "Hem bütün otoyolları, havaalanları ya da Cumhuriyet döneminden eksik kalan yatırımları tamamlayıp hem de enflasyondan kurtulmanın yolu yoktur.") Oysa sosyalizmin kurulduğu ülkeler bir içsavaşın çıkmış olmalarına ve tam bir harabe devrallmalarına rağmen hem yatırım yapabilmişlerdir hem de enflasyonu bitirmişlerdir. Öyleyse bu gerekçe koca bir yalandır. İki açıdan. Birincisi yatırımlar enflasyonun gerçek nedeni değildir. İkincisi, sermaye devleti işçinin-emekçinin ihtiyaçlarını karşılamaya dönük yatırımlar yapmamaktadır. O yatırımını başka yerlere, kirliliğe, özelleştirmelere, kontr-gerilla devletin tahkimine yaptığı gibi, faturasını da işçi ve emekçilerden çıkarmaktadır.

Gerçekte kapitalist sistemde enflasyonu azdıran nedenler farklıdır. Devlet topladığı vergileri, kaynaklarını sermayeye arpalık olarak kullanılabilmek için düşük faizli ya da geri dönmeyecek yatırımı teşvik kredileri verir. İhracatı teşvik etmek adı altında vergi iadeleri dağıtır ve onları milyarlarca lira hayali ihracatlar yoluyla sermayeye hibe eder. Geri dönmeyen kredilerden doğan açıkları kapatmak için yeni borçlar çıkarır. Hiçbir üretkenliği olmayan, sadece meta

pazarlamaya yarayan rekabet sonucu ortaya çıkan reklamlar gider olarak gösterilir. Reklamlara harcanan para vergiden düşürülür ve tüketime sunulan malın fiyatına eklenir. Çalışanlardan vergiler, maaşları cebine girmeden kesilir, ama sermayedarlardan, sanayicilerden vergiler bir türlü toplanamaz. Bu da bütçedeki açığı büyütür, enflasyonu artırır. Ülkenin kaynaklarının büyük bölümü (bizde %40'ın üzerinde) savunma adı altında silaha, kirliliğe yatırılır. Bu kirliliği, insanlık dışılığı bir yana, hiç bir üretkenliği olmayan tamamen ölü bir yatırımdır. Sürekli katlanan dış borçları ödemek için yüksek faizli borç alınır. Bu bütçedeki açığı büyütür. Devlet batık bankalar ve şirketleri kurtarmak için milyarlarca lira harcar. Bu iflasların bir çoğu hilelidir. Batan banka ya da şirketin patronu ne hikmetse Havaî Adalarına, Amerika'ya, İtalya'ya tatile gider. Hem de aldığı krediyi ödememek ve geri dönmek üzere. Bütün bu saydıklarımız kapitalist barbar sömürü sisteminin doğasında olan ilişkiler, işleyişlerdir. Bunların tümü bütçedeki açığı, dolayısıyla enflasyonu büyütür. Sermaye iktidarı için bütçedeki açığı kapatmanın, faturayı işçi ve emekçilere kesmenin en kolay ve tercih edilir yolu yeni zamlardır.

Kısacası kapitalist sömürü sistemi yıkılmadan "enflasyon canavarı"nı yenmek de mümkün değildir.

Terör canavarı mı, devlet terörü mü?

Terörün sözlük anlamı yıldırma, korkutma, tedhiştir. Yıllardır devrimci-yurtsever ve komünistler sermaye devleti tarafından teröristlikle suçlanırlar. Halkı yıldırarak, korkuttukları söylenir. Teröristlerin katliamlara giriştikleri, savunmasız insanları katlettikleri propaganda edilir. Bu gerici demagoji üzerinden yığınlar kapitalist sermaye sistemine bağlanmaya, devrimcilerle bağ kurmalarının, onların önderliği altında mücadeleye atılmalarının önüne geçilmeye çalışılır.

Oysa gerçekler hiç de sermaye devletinin yalan propagandasındaki gibi değildir. Yurtsever, devrimci ve komünistler sömürsüz, sınıfsız, özgür bir ülke için, işçinin emekçinin emeğinin karşılığını alabilmesi için mücadele ederler. İşçi ve emekçilerin temel ekonomik ve demokratik haklarına sonuna dek sahip çıktıkları gibi, ezilen yığınların kölelik yaşamını kökünden değiştirmek için bizzat düzene karşı mücadele vermek gerektiğini savunurlar. Halkların eşit ve kardeş olduğu, insanın insan tarafından sömürülmediği, sınırların olmadığı, özgür bir dünya yaratmak için işçi sınıfı ve ezilen halkları uyandırmaya, kendi kurtuluşları için mücadeleye sevk etmeye uğraşırlar. Tüm bunları yaparken, bu

Çıldırta sefalet ve sahte umutlar

davaya bilinçli bir tarzda zarar vermeyen hiç kimseyi korkutmazlar, zorlamazlar. Zaten bu mücadele zorla yaptırılmaz. Duyarlılık ve gönüllülük ister. Gönüllü olmayan hiç kimse sınıf ve kurtuluş mücadelesindeki zorluklara, baskılara göğüs geremez.

12 Eylül'den günümüze dek gözaltına alınan insan sayısı 678 bin 410'dur. Sadece 1991-1997 arası işkence görenlerin sayısı 4 bin 113'tür. 1993-1997 arası 14 bin 96 insan öldürülmüştür. Bunlardan 11 bin 83'ü faili meçhul cinayetlerdir. Yani "bin operasyon"un sahibi katil devletin eseridir. Bu dönemde cezaevine atılan gazeteci sayısı 541'dir. İşkence görenlerin 641'i kadın, 125'i çocuktur. İşkencede cinsel tacize uğrayanların sayısı 75'tir. Gerçeklerin çok altında olan bu resmi rakamlar bile yıldırma, korkutma ve tedhiş eylemlerini, yani terörü kimin uyguladığını göstermektedir.

Başka bir ulustan biri ben Türk değilim, kendi dilimi konuşmak, anadilimde eğitim yapmak, kültürümü geliştirmek, eşit haklarda ve kendi topraklarımda özgür bir tarzda yaşamak istiyorum derse, bu en meşru, doğal, insani istek sermaye devleti tarafından bölücü teröristlikle suçlanılır. Kardeş Kürt halkının ulusal özgürlük mücadelesinin yıllardır kirli ve kanlı bir savaşla bastırılmaya çalışılması bunu yeterince ortaya koymaktadır.

Albayrak, TIBSET, Gintem, Krom Deri ya da Bursa Deri işçileri gibi sendika, sekiz saat işgünü, toplu sözleşme, iş güvencesi... gibi en temel haklarını istemek dahi sermaye devleti gözünde teröristlikle eşdeğerdir. Üzerine düzenin kolluk güçleri sürülür, gözaltı, baskı ve işkenceler başından eksik olmaz.

Çünkü bu haklarını istemekle sermayenin karını azaltıyor ve onun pervasız egemenliğini rahatsız etmiş oluyorsun. Sermaye devleti, sermayeyi ve onun azgın sömürüsünün karşısına çıkan, onu zayıflatan ve yıkmaya kalkışan herşeyi teröristlikle suçlar. Karşısında ise en insanlık dışı, en vahşi zorunu örgütler. Susurluk pisliği ortadadır ve sermaye devletinin baştan sona devrimci güçlere ve toplumsal muhalefete karşı bir kontr-gerilla aygıtına, bir özel savaş örgütü olarak örgütlendiğini ortaya koymaktadır. Dahası sermaye devleti kendi terörünü finanse edebilmek için uyuşturucudan silah kaçakçılığına, kadın ticaretinden mafyacılar dek her türlü iğrenç işe bulaşmıştır, bu işi yürütenler devletin himayesi altında onunla işbirliği içerisinde dirler..

Sermaye iktidarı korundukça, egemen sınıf ile ezilen sınıflar arasında süren sınıf mücadelesi devam ettikçe devlet terörünü kurutmak mümkün değildir. Ne zaman ki, sermaye devleti işçi sınıfının ve emekçilerin devrimci zoru ile yıkılacak, işte o zaman terörsüz bir toplum da olanaklı hale gelecektir.

"Trafik canavarı", "enfasyon canavarı", "terör canavarı" görüldüğü gibi kapitalist sömürü sisteminin doğasında olan, onunla birlikte varolan, gelişen ve yokolacak olan canavarlardır. Bu canavarların en büyüğü bizzat kapitalist ücretli kölelik sistemidir. Sosyalist cumhuriyet, sınıfsız toplum kurulmadan bu canavarlar yok edilemez. Bu canavarlara karşı olan duyarlılığı, tepkileri kapitalist sermaye devletini yıkmaya kanalize edilmelidir.

Ekonomik krizi iyice derinleşen sermaye düzeni, sosyal krizine de her geçen gün yeni bir boyut eklemekte... Sistemin yaşadığı bu kriz en son Demirel tarafından 29 Eylül tarihli Hürriyet gazetesinde "Bu rejim, artık böyle gitmez" şeklinde ifade edildi. Burjuva sınıfının en tepesinden gelen bu itiraf bir çaresizlik göstergesidir.

Düzen çürümüşlüğünü toplumsal yaşamın her alanında hissettiriyor. Örneğin; bireycilik, köşe dönmeçilik genel kabul görürken, rüşvet, yolsuzluk, hırsızlık, eroın-çete-mafya yaşamın ayrılmaz ve kanıksanmış parçaları haline geldiler. Her gün trafik kazalarında onlarca insan ölüyor. Kapitalistler ise kar hırsından gözü dönmüş bir şekilde sahte gözyaşları döküyor. İş cinayetlerinde işçiler öldüğünde de aynı tablo. İntihar eden insanların sayısı giderek çoğalıyor. Kürdistan'da askerlik yapanların büyük çoğunluğu askerlik sendromuyla dönüyor. Kirli savaşta kulak kesip biriktiren, insan derisi yüzen asker ve polisler, tüm sapıklıklarıyla yaşamın içinde yer alıyor. Hiçbir insani gelecek umudu ve çabası olmayan insanlar yığınını sermaye düzeni, boş hayaller peşinde koşturarak oyuyor. Kendi eliyle Milli Piyango, kazi-kazan vb. şekilde şans oyunları düzenliyor. İnsanlara oynattığı bu kumarın gelirini de büyük oranda kirli savaşa aktarıyor.

Sahte Umut Kapısı: Loto

Son günlerde burjuva basın "loto çıldırdı", "lotoda büyük ikramiye" vb. şeklinde başlıklar attı. Ünlüleriyle sayfalar dolusu "para size çıksa ne yaparsınız" röportajları yaptılar. Bu kampanya birinci olarak işçi-emekçi sınıfları düzene bağlayacak sahte umut olma işlevi görürken, ikinci olarak da geçici sahte bir gündem olma işlevi görmektedir. İnsanlar sabahın erken saatlerinden itibaren sahte umudun arkasından uzun kuyruklar oluşturdular. Oynadıkları her kuponda 8 yıllık eğitime zorunlu bağışta bulundular. Bir gazetenin belirttiği "loto çıldırdı" sözü, sermayenin loto oyunu insanları çıldırttı olmak zorunda. 1 milyonda bir şans için saatlerce kuyrukta bekleyen ve kolayından zengin olma hayalleri kuran insan bugün olmasa bile yarın çıldıracaktır. Peki insanların sahte umut oyunlarına bu denli ilgi göstermelerinin sebebi yalnızca burjuvazinin bu tuzağı çok iyi hazırlaması mı? Elbette ki tek başına bu belirleme yeterli değil. Çünkü; insanların olaylar ve olgular karşısındaki tutumunu belirleyen taşıdığı ideolojidir.

Sermaye sınıfının ideolojik hegemonyası altındaki işçi ve emekçiler zamlara bile karşı çıkmazken, futbol stadlarında, at yarışı ve loto kuyruklarından hiç eksik olmayacaklardır. Ait olduğu sınıfın siyasal bakış açısını edinmeyen bir işçi, düzenin kendisine sunduğunun Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rante.org> ötesinde bir şey

göremeyecektir. Ancak sermaye düzeninin çözüm ve çözümsüzlükleri içerisinde dönüp duracaktır.

Çözümsüzlük ve İntihar

İntihar, kapitalist üretim ilişkilerinin oluşturduğu toplumsal yaşamdaki çözümsüzlüklerin açığa çıkardığı bir olgudur. İşsizlik, sosyal çürüme, geleceksizlik insanları aslında bir çözümsüzlük olan intihar çözümüne sürüklemekte... Sürekli tüketim çılgınlığını körükleyen, yaşam değerleri ve ahlak konusunda kalıplar belirleyen bu kalıplara uymayan bireyi yalnızlaştıran ve üzerinde baskı kuran sermaye düzeni çözümsüzlüğün asıl kaynağıdır. Kapitalizmin şekillendirdiği insan yaşamını tüketmek üzerine kurgular. Tüketmek onun yaşamdaki temel varlık sebebidir. İnsani değerleri, sevgi ve ilişkileri, metayı, parayı neredeyse ayırt etmeksizin tüketir. Aslında tükettikçe tükenen kendi insanlığıdır. Ama birey burjuva ideolojisinin etkisindeyse eğer, hangi sınıftan olursa olsun bu tükeniştin, çürümüşlükten kurtulamayacaktır. Yaşamı tüketme üzerinden anlamlandırılan insanın işsizlik, iflas, sevdiğinden ayrılma gibi durumlarda kapitalizmin ona sunduğu tüketme özgürlüğü sona erecektir. Bu tür insanların kimi yaşama küser ve intiharı seçer; kimi bunu kader olarak algılayıp boyun eğerek yaşar; çok küçük bir kısmı da tepkisini düzene yöneltir. İşsiz kalan bir insanın tepkisini düzene yöneltmeyip intihar yöntemini seçmesi onun salt kendisinin belirlediği birşey değildir gerçekte. Bunu asıl belirleyen sınıflar mücadelesinde işçi sınıfının, sermaye sınıfı karşısındaki zayıflığıdır. Bir işçi işten atıldığında kendisini tamamen yalnız ve çaresiz hissediyorsa sınıf mücadelesi onu kapsayamamış demektir.

Düzenin ürettiği çözümsüzlüğün bir parçası da kaderciliktir. Hakim sınıf burjuvazi, dini tamamen kendi sınıf çıkarlarına uygun bir şekilde toplumsal yaşama sokar. Kader kavramı sermaye için bu çerçevede çok özel bir anlam taşır. İslam dininin olmazsa olmaz şartlarından birisi olan kadere inanmak toplumsal yaşama nasıl yansır? Şöyle ki; hiçbir üretim aracına sahip olmayan, artı değerine el konulan, her türlü sömürüyü yaşayan, işten atılan bir işçi bütün bunları çekmesi gereken bir kader olarak görebilmektedir. İşçi-emekçinin bu kaderciliği sermaye sınıfını iki türlü

rahatlatmaktadır. Birincisi kendisine rahat bir sömürü ortamı kurabilmekte, ikincisi de sömürüye karşı gelişen sınıf mücadelesinde kaderciler kitleyi daha rahat kontrol edebilmektedir. Dini kullanmanın bir yönü de insanların yardımseverlik duygularının sömürülmesidir. Az yoksulların çok yoksullara ya da dilenciye yaptığı maddi yardım sermaye devletinin sorumluluklarını gizleyen ve kolaylaştıran bir işlev taşır.

Çözüm Düzene Karşı Mücadelede

Son günlerin burjuva gazetelerinde loto gelirinin vergi gelirini geçtiği yazıyor. Bu sistemin çarpıklığının, kendi iç işleyişinde bile ne kadar sallantıda olduğunu açık bir göstergesidir. Sermayedarlardan hemen hiç bir vergi toplamayan sermaye devleti işçi-emekçilerin asgari ücretlerinden bile yüksek oranda vergi kesmektedir. İşte ücretli kölelik düzeni: sermayeye sürekli vergi affı, ücretli kölelere verginin ağır yükü. Olayın asıl trajik yönü ise kendisini sayılı devletler arasında gösteren T.C. devletin yasalarıyla belirlenmesine rağmen vergi gelirinin loto gelirinin altında olmasıdır.

Bugün işçi ve emekçilerin geniş yığınları ise devletin bu tamamen sermayeden yana ve iki yüzlü tutumunu bildiği halde sahte umutlar peşinde koşabiliyor. Vergiler, işten atılmalar, özelleştirme, sefalet ücretleri v.b. uygulamalarla inim inim inlerken, devletin çete-mafya devleti olduğunu ve her türlü pisliğin kaynağı haline geldiğini bilmesine rağmen bütün bunlar yüksek bir sesle karşı çıkmıyor. Ya da onurlu bir şekilde karşı çıkan, düzene karşı mücadele eden işçi,emekçi ve devrimcilere destek vermiyor. Her insanın yoksulluktan kurtulmak istemesi ve bunun için yöntemler araması çok doğaldır. Fakat önemli ve gözden kaçırılmaması gereken birşey var. Bu yöntem hem gerçekçi olmalıdır hem de toplumun sömürülen bütün kesimlerini, ve tüm ezilen halkları kapsamalıdır. Öbür türlü, sahte umutlar gerçekleşse bile ancak bireysel bir tatmin sağlar. Bu da hiç bir zaman gerçek mutluluğu getirmez.

Bütün emekçi sınıfların yoksulluktan kurtulmasının tek yolu, yoksulluğun asıl kaynağı sermaye düzenini ve onun iktidarını yıkmakla yeni devrimle mümkündür. Devrimi yapacak olan ise işçi sınıfı öncülüğünde yine ezilen yoksul yığınlar olacaktır. Sınıf bilinçli işçi,emekçiler ve sınıf devrimcileri kapitalizmin ideolojik hegemonyasını kırmak ve sömürü düzenini yerle bir etmek için bugün her zamankinden daha çok çalışmak zorundadır.

**Sınıf Karşı Sınıf!
Düzene Karşı Devrim!
Kapitalizme Karşı
Sosyalizm!**

Bir roman, bir kişilik ve değişik yönleriyle devrimci bir yaşam

"Seni Halk Adına Ölüme Mahkum Ediyorum"

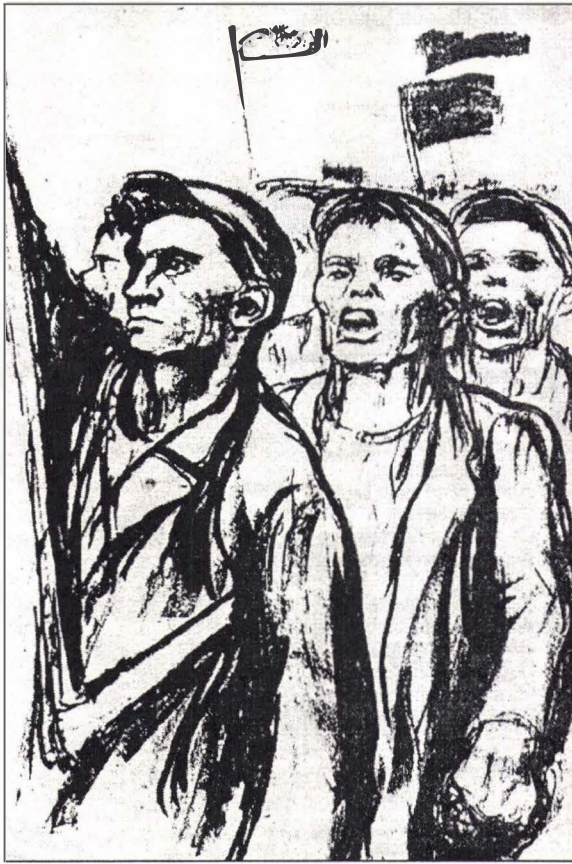
Roman, Bulgaristan devrim yıllarını ve bu yıllarda Bulgaristan Komünist Partisi'nin mücadelesini konu alıyor. Bu açıdan belli bir belgesel değeri de olduğu söylenebilir. Kahramanı Mitka Garibçeva olan bu roman, ismini, BKP'nin hain ve işbirlikçileri cezalandırırken söyledikleri şu sözlerden alıyor: "Seni Halk Adına Ölüme Mahkum Ediyorum".

Romanın yazarı Mitka (sonraki kod adıyla Ogyana) kapitalizmin sömürü ve zulüm çarkına sıkışmış açlık ve sefaletle pençelesen milyonlarca işçi ve emekçi halktan bir ailenin beş çocuğundan biridir. Daha 11 yaşında iken kendi köyünde bulunan bir kiremit fabrikasında çalışmaya başlıyor. Çocuk olduğu için tüm yaşatları gibi normal işçi ücretinin ancak üçte birini alabiliyor.

Mitka'nın erken yaştaki bu işçiliği yaşamın gerçekliği ile daha erken bir evrede karşı karşıya kalmasını sağlar. Sermayenin insan emek-gücü üzerindeki vahşi sömürüsünü yaşayarak görür. Üçte bir ücretle 15-16 saat en ağır koşullarda çalışmanın yanı sıra, işveren ve ustabaşlarının küfür ve hakaretleri ile yüzyüze gelir. İşverenin önlem almamasından kaynaklı makinaların kopardığı kollar, bacaklar, makinaların dişlileri arasında parçalanarak canveren ya da en iyi ihtimalle yaşamı boyunca sakat kalan yüzlerce işçinin çığlığına bizzat tanık olur. Kısacası Mitka, insan değerinin işveren için bir kiremitten daha ucuz olduğunu yaşayarak görmüştür.

Açlık ve yoksulluk daha genç yaşta Mitka'nın annesinin vereme yakalanarak ölmesine neden olmuş. Annesinin ölümünden sonra Mitka köyden Sofya'ya giderek orada fabrikalarda çalışan yaşatlarına özenmiş. Babasının izin vermemesine rağmen bir gece evden kaçarak Sofya'ya gider. Bir tekstil fabrikasında iş bulup çalışmaya başlar. Sömürünün tüm yoğunluğuna ve baskılara rağmen Mitka kendini şimdi daha özgür hisseder. Çünkü hayatında ilk kez kendi başına karar vererek, kendi çabasıyla ayakta durmayı başarmıştır. Bu özgüven duygusu tüm zorlukları yenen tek sermayesi olur. Belli bir süre sonra diğer işçilerle iyi dostluk ve arkadaşlıklar kurar.

Bir süre sonra Bulgaristan Komünist Partisi'nin işçiler arasında örgütlü olan RMS (Genç İşçiler Birliği) ile tanışır. Bu tanışma Mitka'nın yaşamında daha köklü değişiklikler yaratır. Devrimcilerin samimiyeti, ilişkilerindeki sadelik ve düzey Mitka'yı adeta büyüler. RMS toplantılarına ve hafta sonu gezilerine düzenli olarak katılmaya başlar. Mitka kendi fabrikasında çalışan RMS üyeleriyle tanışıp bir hafta sonu çıktıkları pikniklerden birini şöyle

anlatıyor: Bir hafta önce gittiğimiz piknik yerine bu hafta sonu da gidiyoruz. Yolda yürürken yol kenarında birtakım gazeteler bulduk. Bu gazeteleri aldık. Piknik yerinde okuduk. Bunlar BKP'nin çağrı bildirileri ve yayınlarıydı. Ben çok sonraları öğrendim ki, RMS'liler geçeceğimiz yol kanarına bu gazeteleri bilinçli bırakmışlar. Böylelikle geziye katılan işçiler alıp okuyacak ve tepkilerini ölecekti... Böylelikle fabrikadaki iş arkadaşlığı kısa sürede yoldaşlığa dönüştü. Mitka artık RMS üyesi ve aktivistidir.

RMS fabrika komitesinde yer alan Mitka'nın artık tüm sorunları beraber tartışıp çözüm ürettiği, dert ve sıkıntılarını paylaştığı yoldaşları vardır. Yemeklerin kötülüğüne, çalışma koşullarının ağırlığına, ücretlerin düşüklüğüne karşı ve sendikal hak için birçok grev ve direnişin örgütlenmesinde aktif yer alır. Hatta bir grevi kırmak isteyen grev kırıcılarına karşı koyarak kavga ettiği için polis tarafından gözaltına alınır. Bu ilk gözaltısıdır ve başı dik olarak çıkar işkenceden. Faaliyetlerinden dolayı birçok fabrikadan kovulmasıyla her defasında bir başka fabrikada iş bulur. Yaptığı işi seven bir işçi oluşuyla her girdiği fabrikada kendini kısa sürede kabul ettirir.

1939 yılında ikinci emperyalist savaşın başlamasıyla BKP (Bulgaristan Komünist Partisi) bu emperyalist savaşa karşı faaliyetlerini yoğunlaştırır. Sovyetler Birliği'ne yapılan emperyalist saldırıya karşı Bulgar işçi ve emekçilerini aktif direnişe ve tutum belirlemeye çağırarak yoğun ajitasyon ve propaganda faaliyeti yürütür.

Mitka fabrikada bir örgütlenme çalışmasıyla tüm çalışmalara katılan aktif bir

militandır.

1940 yılında tanıştığı partili yoldaşı ve matbaa işçisi olan Dimitir Gırbçev ile evlenir. Ancak bu beraberlik oldukça kısa sürer. Tüm dünyada olduğu gibi Bulgaristan'da da işçi ve emekçilere karşı gemi azıya alan faşizme karşı mücadelede Dimitir tutsak düşer ve yoğun işkencelerden sonra toplama kampına gönderilir. Polis baskısından sonra belli bir süre sonra illegale geçmek zorunda kalan Mitka eşinin tutsak düşmesinden hiç mi hiç sarsılmamıştır. Tam tersine düşmana olan öfkesi daha da artmış ve "bir kurşun da sevgilim için sıkmalıyım düşmana" bilinciyle hareket etmektedir. Giderek yoğunlaşan bu savaş yıllarında parti dağlara gerilla birlikleri çıkarır. Mitka gerilla birliğinin içinde yerini alır. Sömürü ve zulümle yoğrulup, sınıf disipliniyle çelikleşen Mitka bu yeni mücadele alanında da zorlukların üstesinden gelmesini, yoldaşlarına ve davaya bağlılığı sayesinde başarır.

Mitka'nın anıları okununca, Mitka'nın partiye bağlılığı, parti talimatlarına ölüm pahasına da olsa itirazsız riayeti, yerine göre asker, yerine göre iyi bir komutan oluşu, duruma göre gaddar ve acımasız oluşunu bir tek kelime ile ifade etmek mümkündür. Davaya olan inanç!

Oysa Mitka oldukça da duygusal bir devrimcidir. Bir çocukla oturup ağlayacak, çaresiz kalan birilerine üzülecek, bir yoldaşının ölüm haberini duyduğunda gözleri yaşaracak, yani kendinden başka herkesin dertine, sıkıntısına ağlayacak kadar duygusaldır. Özel yaşamında da böyledir. Örneğin çocuğunu gezdiren bir ana gördüğünde analık duyguları kabırır. Ana olmasının özlemi ile bir çocuğunun olmamasının hüznünü yaşar. Elele tutuşmuş dolaşan iki sevgili görünce tutsak olan eşine olan özlem duygularıyla hüznülenip geçmişe giden bir devrimcidir.

Kuşkusuz bütün bu özlem ve duygular çok genel anlamda insanlara, özel anlamda ise biz devrimcilere özgüdür. Yaşanması ya da yaşama arzusu da. Zaten devrimci ve komünist olmada insan sevgisi, doğa sevgisi, yaşama ve yaşatma arzusu temel kriterdir. Ancak onları bilinen burjuva hümanizminden ayıran temel özellik, insana özgü olan bu özlem ve duyguların önündeki engellere karşı savaşmak ve birey olarak kendi özlem ve duygularını kazanma arzu ve inancıyla birleştirmesidir. Bu uğurda bedel ödemeyi göze alabilmesidir.

Bir sevgiliye duyulan özlem, bir çocuğa olan müthiş sevgi. Bütün bunlar devrimcinin de arzu ve duyguları olabilirler. Bunların olması

bir zayıflık da değil. Esas zayıflık bu arzu ve duyguların mücadeleye tabi kılınmaması ve mücadelenin ihtiyaçlarına feda edilememesidir. Bu başarılmadıkça gayet doğal olan bu arzu ve duygular olduğundan da tehlikeli ve tüketicidir. Ve tüketici olan bu arzu ve duygular devrimci perspektifle analiz edildiğinde gerici ve sahte olduğu görülecektir.

Gerici ve sahtedir diyoruz. Çünkü aksi takdirde birbirini çok seven iki (eş ya da sevgili) devrimciden birinin geriye düşüşünün diğerinin de mücadeleyi bırakarak eşile ya da sevgiliyle çürümeyi seçmesini nasıl açıklayabiliriz ki? Ya da çocuklarının ya da eşinin işkenceye alındığını duyunca düşmana teslim olanları, veya işkencede sevgilisine tecavüzü çözülmenin, örgütüne ve yoldaşlarına ihanetin gerekçesi sayanları nasıl açıklayabiliriz ki? Bu kadar darlaşmış, tamamıyla bireyin duygu ve arzularının tatminine indirgenmiş bir aşk ve sevgi, özlem amaçsız ve sahtedir. Çünkü böyle bir sevgi veya aşk kendi içinde de her an tükenişe ve ihanete meyillidir. Başka bir zorluk karşısında kolayca terkedilir, teslim olacak kadar silik ve kişiliksizdir. Bencildir, özveri ve emekle yoğrulmamıştır. Dolayısıyla sürekli olarak mevcut sistemin içerisinde kendine kuytu köşelerde yaşamayı arzulayan bir kaçmaya dönüşür.

Oysa devrimci ve komünistler sevginin, aşkın, ve arzuları en yoğun biçimde yaşama arzusuyla dolu olmalarına rağmen, Mitka'da olduğu gibi yıllarca sürececek bir tutsaklık ya da mücadelenin ihtiyaçlarından kaynaklı engeller yüzünden sevgilinin belki de hiçbir zaman görülmemesine rağmen yoğunluk ve samimiyetinden hiçbir şey yitirmeden bir aşk ve sevgidir. Böyle bir aşk ancak özveri ve fedakarlıkla yoğrulmuştur. Davaya adanmış bir yaşamın kamçısıdır. Böyle bir aşkı ancak tek bir şey tüketir. Mücadeleden geriye düşme, düşmana teslim olma! Bu durumda devrimci davasıyla bütünleştirdiği bir aşkı, sevgiyi bir çırpıda hiç yaşamamışçasına söküp atmasını bilir.

İşte bu konuda da Mitka'nın yaşamı bir örnektir. Yaşadığından dahi haberdar olmadığı sevgilisi Dimitir Gırbçev'e olan sevgisi, aşkı, özlemi sürekli olarak mücadeleyi yükseltmesinin kamçısına dönüşmüştür. Her defasında sevgili yerine elindeki mavzere, belindeki tabancasının kabzasına daha sıkı sarılmayı, düşmanın üzerine daha bilinçle yürümeyi esas almıştır. Bu özveri, fedakarlık, sadakat ancak 4 yıl sonra, yani 1945'te faşizm yenilgiye uğratılıp zafere kazanıldığı gün Mitka ve sevgilisi Dimitir Gırbçev'in yeniden buluşmasını sağlayabilmiştir. Sonrası ise devrimi inşaaya adanmış iki yaşı...

Küçük Kız'dan yüzünde anlam olan insanlara...

I. VİLLALARA SAVAŞ

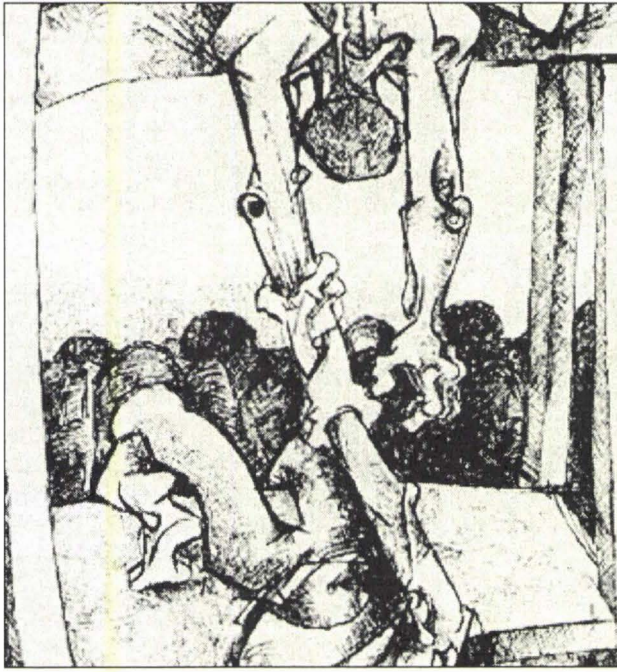
Ortaokula başladığım yıldır. Kıştı. Her zaman olduğu gibi 4.20'de servis bizi lojmana bırakmıştı. Ama bir gariplik vardı. Hepimizi annelerimiz karşılamış ve alelacele evlerimize götürülmüştük. Anneme ne olduğunu sorduğumda, bana "lojmanda tehlikeli şeyler olabilir, kapıyı, pencereyi kapat, sakın dışarıya çıkma, çok korkacak olursan beni ara" dedi ve evden gitti. Annemin evden çıkışından ne kadar sonra anımsamıyorum ama çok kuvvetli ayak sesleri ve insan bağrısları duydum. Hemen arka pencereye koştum. Çok kalabalık bir insan grubu gayet sesli bir biçimde lojmana girmekteydi. Çocuktum ve meraklıydım.

Annemin dediklerini umursamayıp hemen ayakkabımı giydim ve insan topluluğuna doğru koştum. Fabrikanın kendilerine dağıttığı siyah postalları ve lacivert gocuklarıyla yüzlerce işçi demir ve korumalı lojman kapısını geçmiş, yokuş aşağıya yürüyorlardı. Tıpkı bize bayramlardan önce gösterildiği gibi uygun adımlar halinde yürüyorlardı. Her adımda yeri titretmeleri ve hep bir ağızdan haykırmaları beni çok etkilemişti. Kapıdan girdikten sonra hiç istikametlerini bozmadan yokuş aşağıya yürümeye devam ettiklerinden, yokuşun altındaki kapıdan çıkıp gideceklerini düşünüyordum. Yüzlerce işçi, genel müdür ve yardımcılarının villalarının önünde durdular. Uygun adım yürüyüşlerini durdurup hep birlikte yere oturdular. Villada oturanları kızgın ses tonlarıyla cesur olup, evin dışına çıkmaya çağırdılar. Bir süre sonra kimsenin dışarı çıkmayışını villaları taşıyarak cevaplamaya başladılar. Bense o esnada gündüzleri tarzancılık oynadığım o söğüt ağacının altında oturmuş o kızgın kalabalığı izliyordum. Annemin kulağıma dokunan o buz gibi elini hissetişimle kendimi evde bulmam bir oldu.

Ama annem geç kalmıştı, ben çoktan yüzünde daha önce hiç rastlamadığım bir anlam olan yüzlerce insan tanımıştım. Akşamleyin babam evde o gördüklerimin nedeninin "işçilerin işverenin yaptığı zammı beğenmemesi üzerine, olayın sendikaya taşınması sonucu daha da az bir zam yapılması" olduğunu izah etti. Ardından bana bir dahakine annemi-babamı dinlememi, yoksa başıma kötü şeyler gelebileceğini anlattı. Oysa ki ben onların hemen yanıbaşındaydım ama birşey yapmadılar. Ama babam doğruyu söylüyor olmalıydı ki tüm lojman halkı yüzünde anlam olan bu insanlardan bu denli korkuyordu.

II. KÜÇÜK KIZ BİR DAHA AĞLAYACAK AMA...

Uzunca bir süre görmedim yüzünde

anlam olan insanlardan. Liseye geldiğimde rastladım bir tanesine. Aynı sınıftaydım. Benim toprakları bölünmez bir bütün olan vatanımın bir bölümünden kurtarılmış bölge diye bahsettiğinden onu hiç sevmiyordum. Bu nedenle de yüzünde anlam olan insanlar fikrinden yavaş yavaş uzaklaşıyordum, ta ki bir tarih dersine kadar. Atatürk'ün ilke ve inkılaplarıydı konumuz. Tartışma başlamıştı benimle onun arasında. Ben Atatürk ilkelerinin bir sonucu olmasa bile Atatürk'ün büyük bir önder olduğunu anlatıyordum. O ise bana sınıfın dışında tartışmamız gerektiğini söylemeye başladı. "Hıh, diyecek bir şeyi yok ya da korktu" demiştim içimden. Dersin bitiminde yanıma gelip bana, "kimbilir, belki de büyük bir liderdir, ama kimlerin lideridir o?" dedi ve gitti. Kafam karışmıştı, anlamamıştım. Gururumu yendiğim gün yanına gidip ne demek istediğini sorduğumda, bana çok şey verecek olan arkadaşlığımız başlamıştı.

Liseyi bitirdiğimde yüzünde anlam taşıyan insanları bulmak için üniversiteye gittim. Buldum da. O insanlar bana kendim gibi olmayı öğrettiler. Gözlemlemeyi, gözlemlediklerini değerlendirmeyi öğrettiler. Sevgiyi, sevmeyi öğrettiler. Ama en önemlisi, paylaşmayı öğrettiler. Kısacası insani olan birçok şeyi öğrendim onlardan. Yüzünde anlam olan insanlar bana bunların yanısıra cesur olmak kadar korkmanın, gülmek kadar ağlamanın insaniliğini öğrettiler. Öyle ki yeri gelip korkup ağladığımda, tamam, cesaretlendirmeye çalıştılar, ama susturmadılar beni, yaptığının ne kadar insani olduğunu anlattılar. İleri adımlar attığımda destek olmaya çabaladılar. Zaman ilerledikçe onların anlamı benim de yüzümde belirmeye başladı. Benden bildiklerimi, öğrendiklerimi diğer insanlarla paylaşmamı istediler. Elimden geldiğince yaptım.

Ta ki yakalanışım ve acizliğimi ortaya koyuncaya kadar... Kitap Arşivi: <https://www.kitaparsivi.org>...

daha da acizleşerek babamın çizdiği yola yöneldim. İlk zamanlar, her ne kadar adımı bile söylemeyen, ayakta duramayan, ama gururla gülümseyen hücredeki kız gözümün önünden gitmese de bir şekilde babamın çizdiği yolda yürüyordum. Zaten yüzünde anlam olan insanları tanımadan önceki yaşantıma da çok benziyordu. Bir ay sonra yapamaz oldum o insanlar ile o ortamda. 24 saat karşı cinsten, giysilerden, modadan bahsetmek ve dedikodu yapmak. Ben paylaşmayı öğrenmiştim paylaşamıyordum, sevmeyi öğrenmiştim sevmiyordum. Hem zaten neyi sevecektim ki, o yaşamın sözlüğünde sevmek sömürmekti, kullanabildiğin kadar kullanmak... "Hani ağlamak

insaniydi ya artık sevindiğimde bile ağlayamıyordum. Cesaretimi toplayıp aynaya baktığımda yüzümdeki o sonradan kazandığım anlamı yitirmek üzere olduğumu farkettim.

Çok düşündüm o anlamı yitirip yitirmemeyi. Defalarca; bana "sizler bizim için varsınız" diyen yaşlı kadını, "başınıza birşey gelirse bize gelin, yeri kazar yine de saklarsız sizi" diyen, okuma-yazma bilmediği halde bize yardım olsun diye iki dergi almak isteyen yaşlı adamı düşündüm. Ve hiç utanmadan gözyaşlarımın yanaklarımdan süzülmesine izin verdim.

Zaman zaman yine acizleşip deniz kıyısında kayalıklar üstünde bir evde oturmayı ve bir süre sonra intihar etmeyi düşledim. Bunu O'na söylediğimde, "niye bekliyorsun ki, git ve intihar et" dedi. Bir anda bunu yapamayacağım, çünkü asıl istediğimin intihar etmek olmadığı dank etti. O zaman tüm korkularıma rağmen, yaşadığım o güzellikleri bir daha yaşayamazdım. Hem o yaşlı kadın beni bekliyordu, ona çay içmeye gidecektim. Ona ve birkaç arkadaşına okuma bilmediklerinden dolayı ben kitap okuyacaktım. Ayrıca hala daha o ninenin belediyede çalışan gelinine selam götürmemiştim. O halde bir yerinden tutmalıydım dedim kendi kendime. Bir şekilde ben de destek olabilirim diye düşündüm. Böyle düşünüyordum, çünkü korkuyordum. Sonra varolduğum günlerde yaptıklarımı anımsadım. Oysa ki o zaman da korkuyordum. Ardından son kararımı verdim. "Çok daha iyisini yapabileceksen, bir şekilde destek olmak niye?"

Çok daha iyisi dedim kendi kendime, ÇOK DAHA İYİSİ!..

Ardından bana bir süredir başka küçük kızlar aradığını söyleyen yoldaşa seslendim; "Başka küçük kız aramak yerine varolanın eskisinden ileri bir küçük kız olmasına yardım et".

TÜM YOLDAŞLARA HASRET

DOI: 10.1501/0000000000000000

A. Alarga

BİR GÜN, AŞILMADIK HIÇ BİR ŞELELE KALMAYACAK

Söylenecek ne kadar söz var yaşama dair? Anlatacak ne kaldı? En güzel kelimeleri tükettik belki. Hepsi şiirlerde saklı. Yaşamısa şiirleri bekliyor. Şiir ne zaman yaşanacak? Hani, yeryüzü aşkın yüzü olacaktı. Hani, güzel günler görecekti çocuklar. Bu bekleyiş ne kadar sürecek daha. Boşuna çekilmedi ki bunca acılar. Bunca acı, bunca ölüm yüreğimize gömülü şimdi.

Katliamların her yıl dönümünde kartlar, mektuplar gönderilir karşılıklı. İnancı taşır, umudu taşır yazılan yazılar. Anmalar yapılır çoğunlukla. Yumruklar sıkılır gökyüzüne. Gökyüzü görür. Gökyüzü saklar çürüyen. Yeryüzü üzerindeki utancına mahkum edilmiştir. Kirli ayaklar, satılanlar, satınalınanlar, nasırlaşan eller, nasırlaşan yürekler..İşgal altındadır yeryüzü. Bu kısa bir güneş tutulmasıdır.

Takvim yaprakları nasıl koparılır kimse görmez. Mevsimler ne kadar çabuk değişir. Yıllar hiç tükenmez.Oysa nehirler akmaya devam eder. Yağmur nehirleri kızdırır. Sular köpürür, azgınlaşır. Bir tek alabalıklar vardır nehirlerde direnen. Nehirler gördüğü ne varsa sürüklerken bilinmez yerlere, alabalıklar sanki inadına akıntıya karşı yüzer. Dayanmak o kadar zordur ki. Nehrin yasaıdır. Azgın sular ne varsa silip atacaktır yatağından. Hem de öyle bir gönül rahatlığıyla yaparki bunu. Her geçtiği yer müzik olur doğaya.

Nehir uzun, nehir yatağı ölümlerin mezarıdır. Su kanla beslenir. Ve her kan suyu büyütür, saldırganlığını artırır. Şelaleleri aşmak zor, aşamamak ise yok oluşturm.

Alabalıklar dünyaya geldikleri yere ulaşip, yavru yapmak için yüzerler akıntıya karşı. Suyun olmadığı nehirlerdeyse yeni bir yaşama ulaşmak için. Bazen yorulur yürekler akıntıya karşı kulaç atmaktan. O zaman, gözler geriye bakar. Orada, eski dostlar çağırır yanlarına. Bırakın derler kendinizi suya. Bu nehre, bu akıntıya dayanamazsanız, aramıza gelin. İşte o anda nehir sürükler teslimiyeti. Sürüklenenler görecektir, akıntıya göğüs gerip direnerek hızla yanlarından geçenleri. Utanacaklardır belki sonra. Eski dostların arasındaysa sahte mutluluklar, sahte sevgiler zincirinin bir halkası olacaklar.

Bütün bunlara rağmen bilinir; bir gün aşılmadık hiç bir şelale kalmayacak. Birgün bütün sular duracak. İşte o anda, nehrin doğduğu yerde tekrar başlayacak yaşam.

Hem de en baştan, hemde lekesiz...

S.BARAN/İZMİR

Ekim Gençliği

15 Günlük Sosyalist Gençlik Dergisi

EKİM GENÇLİĞİ ARTIK 15 GÜNLÜK

Bir devrimci staj öğrencisinin fabrika deneyimleri ve bazı dersler...

Devrimci kimlik ne salt kavrayışla elde edilir, ne de yalnızca pratik deneyim ile kazanılır. Kavrayış da, pratik deneyim de bizzat somut bir çalışma ve gerçek bir yönelim içinde anlamlıdır. Sınıf devrimci kimliği de, açıktır ki sınıfa yönelen ve sınıf zemininden yükselen bir faaliyet içerisinde örülür.

Sınıf çalışması, doğası gereği, sınıf zemininde bizzat sınıfla dolaysız bağların kurulduğu alanda gerçekleşir. Eğer sosyal ve sınıfsal kimliği başka bir toplumsal gerçeklik içinde edinmişseniz sınıf çalışması bir kavrayışın, devrimci bir yönelimin sonucunda da oluşsa, bu kimlik ayağınıza dolanır. Alışkanlık ve deneyimin farklı kültürel-ideolojik biçimlenmesi, sınıfa yabancı, sınıf gerçekliğine uygun olmayan pratikler ve sonuçlar üretir. Bu açmazı yaşayan bir Ekim Gençliği okuru olarak somut deneyimlerimi bu çerçevede aktarmak ve paylaşmak istiyorum.

Staj yaptığım fabrika bir döküm fabrikasıydı. Fabrika hakkında hiçbir bilgim yoktu. Staj adı altında gerçekleşen sömürüyü de ilk kez yaşıyordum. Bu konuda da bir deneyimim yoktu. Toplam bir aylık sürede elde ettiğim kazanım; hem sınıflı ve sınıf çalışmasının (ki bu da sınırlı boyutuyla) sorunlarını, hem de staj adı altında işleyen sömürü mekanizmasını ve alınması gereken tavrı, yapılması gerekenleri öğrenmek oldu.

Fabrika orta ölçekli bir işletme. 300 kadar işçi çalışıyor. 30 kadar da lise ve üniversiteden gelen stajyerler çalışıyor. İşverenin staj başvurularını kolayından kabul etmesi, bir anlamda bu ucuz işgücünden kısa dönemli de olsun yararlanma politikasının bir sonucu. Yemekler son derece kötü. İş güvenliği için düşünülmüş ve alınmış hiçbir önlem yoktur. Zaman zaman kazalar oluyor. Örneğin yakın dönemde bir işçinin yandığını öğrendim. Çalışma koşulları sağlığa zararlı. Dökümcü işçiler bütün gün zehirli gazları soluyorlar, ama bu onların sorunu olmakla kalıyor. Başlarında baret bile yok. Giymeleri gereken, olası bir eriyik metal akmasına karşı özel ayakkabılar yok. Yani, işçiler tam bir risk altında çalıştırılıyorlar. Ancak sorunlar bu kadarla da sınırlı değil. Patronun başlayarak bütün yöneticilerin işçilere karşı düşmanca bir tutumu söz konusu. Azarlamalar, kaba dayak ve tehditler sık sık yaşanıyor. Bizzat patronun çıraqlara vurduğuna tanık oldum. Bir başka arkadaş, yine aynı alçağın, genç bir işçiyi yumrukladığına tanık olmuş. Hem de 10

dakika oturduğu için.

İşçilerde çalışma ve ücret koşullarına bir tepki var. Ama herkes "ben tek başıma ne yapabilirim ki" diyor. İleri işçiler de var. Ancak birbirlerine ulaşmaları, iletişim kurmaları engellenmiş. Gerekçe ise iş disiplini. İşçiler sendikası, patron sendikaya karşı özel bir hassasiyete sahip. Geçmişte, sendikal örgütlenme çalışmalarına giren bütün işçileri atmış.

Kısaca, tam bir kölelik, kölece bir çalışma ortamı dayatılmış. Herhangi bir karşı çıkış olmadığı için, boyun eğmek gelenek olmuş. (Patronun '80 öncesi dönemde bile sendikalaşma çalışmalarını bir şekilde boşa çıkarmış olması bu geleneğin kökleri olduğunu gösteriyor)

Başlangıçta bu bilgilerden yoksun bir şekilde, fabrikadaki işçilerin düzeyini kollamadan, işçilerle daha ilk adımda politik ilişki kurmaya başladım. Hiçbir politik-örgütsel deneyimim olmamasına rağmen, dışarıdan "bu koşullarda çalışan işçiler mutlaka adım atarlar, birşeyler yapılır" diye düşünüyordum. Basit tartışma ortamlarına girdim. İşçiler, örneğin siyasal gündeme ilişkin bir şey söylediklerinde çoğunlukla onların geri anlayışlarını ve fikirlerini doğrudan karşıma alarak, devrimci sosyalist fikirleri sunabildiğim kadarıyla ifade etmeye çalıştım. Daha ilk haftasında bu tartışmalarda savunduğum fikirler nedeniyle adım PKK'ye çıktı. Kürtlerin ayrı bir ulus olduğunu, mücadelelerinin haklı olduğunu savunurken, bir fabrika ortamında geri işçilerle değil de, üniversite kantinindeki ortamın rahatlığıyla davrandığımı iş isten geçtikten sonra, birkaç stajyer arkadaşla deneyimlerimizi tartışıp bilince çıkarınca kavrayabildim. Yine bu değerlendirmelerde öğrendiğim bir başka deneyimi aktarmak istiyorum. 20-30 işçinin çalıştığı yerdeki stajyer arkadaş, tam ezan okunduğu sırada yanındaki bir genç işçi "sen tanıya inanıyorsun değil mi?" diye sorar. Ve bu arkadaş önden hazırlıklı olmadığı için bocalar, gerçek düşüncesini mi söylemeli yoksa baştan mı savmalı diye!

Bu süreç içinde bazı ileri işçilerden bize olumlu bir yöneliş de oldu. Dışarıda görüşme teklifi aldık. Ben birine kitap verdim. Fakat fabrika içinde bana karşı öyle bir baskı ortamı yaratıldı ki, bu aynı işçiler kitap okumaktan da, dışarıda görüşmekten de vazgeçtiler. Kendi deneyimleriyle başları belaya girsin istemediler. Genç işçilere yönelmeye başladığımda stajın sonuna geldim. Konuşmaya açıldılar. Hatta benimle

konuşmak için vesile arayanlar oluyordu. Serviste, yemekte, öğle paydosunda vb. vb. Bu yönlü bir ilgiyi ben yalnızca politik bir ilgi olarak değerlendiriyordum. Ne var ki, bu ilginin arkasında bir kadın olmamın etkili olabileceğini de sonradan farkettim. Genelde farklı bir kültürel atmosfer içinde işçilerin bu konuda da geri bilinç ve tutumlarıyla ideolojik olarak mücadele etmek için çok sistemli ve uzun soluklu bir politik sınıf çalışması yürütülmesi gerektiğini de, geç de olsa öğrenmiş oldum. Elbette, bu gerilik yalnız başına ele alınmamalı ve fazla abartılmamalı.

Staj deneyimlerimiz, elbette abartılacak deneyim ve derslerle dolu değil. Yine de, sonraki çalışmalarımız için kafamızı açtığını düşünüyorum. Devrimci bir stajyer öğrenci için, fabrikaya gittiğinde bu olanağı ve fırsatı sınıf mücadelesine katkı olarak nasıl örgütleyeceği konusunda az-çok bir politik deneyim kazandık. Üç farklı yerde gerçekleşen bu staj deneyimlerimizi ortaklayarak genç yoldaşlara aktarmak istiyoruz.

1- Fabrika-işyeri, bir üniversite ve okul ortamından her yönüyle çok farklı. Eğitim ve üretim alanlarının bu denli birbirinden kopartıldığı bir düzende, öğrenci, geldiği ortamın alışkanlık ve düşünüş tarzını bırakmadan bir fabrika çalışması yürütemez. Kantin tartışmaları ile, sınıfın somut durumunu ayırt etmek gerekiyor.

2- Bir-birbuçuk aylık bir staj dönemi içinde nelerin yapılabileceği planlanmalıdır. Yani hedefli bir yönelim olmalıdır. Staj, eğer yürüyen bir çalışmanın olmadığı bir fabrikada gerçekleşiyorsa, orada sistemli bir fabrika çalışmasının ilk olanaklarını yakalamanın şartları zorlanmalıdır. İleri işçilerle, genç işçilerle bağ kurmak, bu bağları dışarıya taşımak ve giderek komünist sınıf çalışmasının güçleri olarak düzenlemek... İşte bu yapılabilir bir şey. Ama sınıfa yabancılığını atmaya fırsatı ve zamanı bile olmadan bir devrimci stajyer öğrencinin orada, romanlardaki gibi bir direniş örgütlemesi, sendikal bir örgütlenmeyi başarması.. bu, günün ve staj çalışmasının gerçekliğinde pek mümkün değil.

3- İleri de olsa, bir stajyer öğrenci, bir işçiyi etkilemek ve kazanmak konusunda bazı olanaklardan yoksundur. Bunu bilmelidir. Öncelikle, ileri de olsa bir öğrenciye kendisinden, kendi sınıfından bir insan olarak

bakmıyor. Bu bakış nasıl kırılacak? Elbette bilgiçlik taslayarak, çok şey bildiğini göstererek değil. Onun dostluğunu kazanarak ve hayatına girerek.

4-Devrimci stajyer bir öğrenci, eğer başarılı bir çalışmayı kısa bir döneme sığdırmak istiyorsa ilk planda mümkün olduğu ölçüde keskin bir takım tartışmalardan uzak durmalıdır. Örneğin din sorunu gibi. Dahası düzenin sistematik şovenist, karşı devrimci rüzgarlarından etkilenen sınıf kitlesi ile ilk ilişkiye geçildiğinde Kürt ulusal sorunu vb. konular arka plana atılmak durumundadır. Bu, bu konularda taviz vermek anlamına gelmiyor. İlk ilişkinin kurulması ve politikleştirme saldırısının gerçekleştirilmesinde önce işçinin çalışma yaşam koşulları ele alınmalı. İşçi buradan kuşatılmalıdır. Burada elde edilen mesafenin üzerine siyasallaşma doğallığında gelişecektir. Diğer türlü daha işin başında bir yalıtılmayla sonuçlanabilir.

5- Bir stajyer öğrenci mümkünse, genç işçilere yönelmelidir. Onları etkilemek ve bağ kurmak, bazı avantajlardan ötürü daha kolaydır.

6-Fabrikanın geçmiş mücadele deneyimleri işçilerin düzeyi ve fabrikanın sorunları hemen ve öncelikle öğrenilmelidir. Bu yabancılığı azaltır. Nasıl hareket edeceğimizi kolaylaştırır.

Staj çalışmamızdan çıkardığımız ilk sonuçlar bunlar. Bunlar daha çok işin fabrika çalışmasına dönük yüzünü kapsıyor. Dahası sadece stajyer öğrenciler için değil, fabrikalarda genç işçi çalışması yürüten yoldaşlarımıza da katkı sunacak bir içerikte. İşin diğer bir yönü de, staj çalışması adı altında gerçekleşen sömürüden ötürü stajyer öğrencilere yönelik bir politikanın oluşturulmasıdır. Meslek liseleri bu açıdan yoğun bir sömürüyle karşı karşıyadır. Öncelikle demokratik-bilimsel-özgür eğitim talebi yeniden ele alınmalıdır. Çünkü kapitalist sistemin öğrenci gençliğe dönük saldırısı (somutta daha çok meslek liseleri için) eğitim ve okullarla sınırlı değil. Bunun üretime ve fabrikalara dönük ayakları da var. Taleplerimiz bu genişliği de kapsamalı, dahası her iki alanı birleştirebilmelidir.

Ortak staj deneyimlerimiz bunlardır. Bu deneyimler iyice bilince çıkarılıp zenginleştirilirse, küçük de olsa anlamlı katkılar yapmak, kazanımlar elde etmek mümkündür. Yeter ki bu konuda girişken olalım, kararlı olalım.

Kızıl Bayrak ve okurlarına merhaba

Biz yurtsever Kürt halkı olarak Türkiye’de ve dünyada tüm marksist-leninist hareketleri ve örgütleri takip etmeye çalışıyoruz. Her eylemliklerini ve başarılarını, direnişlerini büyük bir moralle kucakladığımız gibi, yarattıkları tüm güzelliklerini, kazanımlarını kendi kazanımlarımızmış gibi büyük bir coşku ile sahipleniyoruz. Yaşadığı tüm baskı ve katliamlarını ise büyük bir acı ve üzüntü ile karşılıyoruz. Biz yurtsever Kürt emekçileri ve devrimcileri çok iyi biliyoruz ki, gerçek demokrasi, özgürlük ve sosyalizm ve en önemlisi olan, insanlığın özlemi barış da bir devrimle mümkündür. Emek ve sermaye çelişkileri var oldukça, adaletsizlik ve sömürgecilik, kapitalist-emperyalist sistemler var oldukça gerçek barışın sağlanması mümkün değil.

Bizim barış taleplerimizi Kızıl Bayrak gazetesi kendi politik ve ideolojik perspektifinden baktığı içindir ki, barış çalışmalarımız düzen içi bir barışa endeksleniyor gibi gösteriliyor. Bunun böyle olmadığı gibi, kendi okurlarına böyle bilgi edindirmesi gelecekte bazı sorunların çıkmasına neden olur. Birçok birlikteliğe ve enternasyonal dayanışmalara engel teşkil eder. Var olan güven sarsılır. Bunlara dikkat etmemiz gerekir. Irkçı ve şoven gericilikten geçilmeyen Türkiye’de bir de

devrimciler arasında “reformist”, “siyasal çözüm”, “küçük burjuva akımlar” demek radikal örgüt ve yapımıza birşey kazandırmaz. 12 Eylül’ün yenilgisinde de böyle bir kopuşun, ayrılıkçılığın ve güvensizliğin payı büyüktür.

TC sisteminin tarihsel kuruluş ve oluşumunu biraz araştıran her devrimci çok iyi görecektir ki, kemalizm halklara karşı örgütlenmiş bir özel savaş örgütüdür. Kendi doğasına da ters geliyor. Çünkü onun varlık nedeni güç, talan ve zorbalıktır. Kendisiyle beraber halkın büyük çoğunluğunu da kendisine ortak yapmıştır. Barış taleplerimiz var olan ırkçılığı ve şovenizmi baltalamaya dönüktür. Halkların bu talancı değnekten kurtulmasını sağlamaktır.

Sermaye devleti halklara karşı muazzam bir örgütlenme içindedir. Kendi varlığını ilelebet sürdürmek için nice sol ve sosyalist partiler kurmuştur. Yayın ve basında kendisine bağlı bir çok sendika ve islami kurumlar kurmuştur. Hatta bir çok Kürt, Alevi, Laz işbirlikçileri de yaratmış, bunları halklarımıza karşı koz olarak kullanmıştır. Kendisi göbekten emperyalizme ve ABD’ye bağlı iken kolaylıkla “Türkiye bağımsız bir ülkedir” diyebiliyor. Kapitalizmin en barbar sistemini halklarımıza dayatırken kendine kapitalist değil, tersi “sınıfsız bir yönetim” diyebiliyor. “Herkes

birinci sınıf vatandaşdır diyebiliyor.

Bu ve buna benzer sinsi entrika oyunları çoktur. Bunların tümünü bu yazımızda yazamayız. Kürt gerillası ölümüne direnir, savaşıyor. Bütün amaçları yaşanılır, özgür ve demokratik bir ülkedir. Var olan diğer legal veya demokratik partilere biraz saygılı olalım. Onlar demokratik ve meşru bir zeminde mücadele ediyor. Devrimler döneminde bunlar hepsi devrim taraftarıdır. İçlerinde düzenden beklentileri olan olabilir. Bunlar devrime engel değil.

Devrime engel olan, milyonlarca fabrika, atölyede çalışan ve hala kendi ürettiği emeğin gücünün ne olduğunu bilmeyen işçiler ve yığınlardır.

Sosyalistler, komünistler, proletarya ekseninde devrime baktıkları için ilk görevleri; bu alanlara yüklenmektir. Faşizmin gücü burda yatıyor.

HADEP-ÖDP-EMEP kalkıp bize siz kaç işçiyi örgütlediniz diye bir soru sorarsa hepimiz yerimize otururuz. Elbetteki bunların eksiklikleri vardır. Her partiyi ve kurumu şöyledir, böyledir dersek kendimizi bu alandan soyutlarız.

Sizi dost olarak gördüğümüz için bunları yazdık.

Yaşasın Halkların Kardeşliği ve İşçilerin Birlikteliği
SYKB okuru C. ÇELİK/ İST.

Kızıl Bayrak’ın Notu:

Öncelikle devrimci bir samimiyet ve bir yurtsever duyarlılığı ile yazılmış yandaki mektubu sevinçle karşıladığımızı söylemeliyiz. Barındırdığı bazı eleştirilerin yerine oturmadığını düşüsek de, görüşlerimizin okunması ve tartışılması bizi yalnızca sevindirir. Canlı ve yolaçıcı bir tartışmanın yanlış anlaşılmalarda temelinde değil, gerçek bir kavrayış temeli üzerinde yürüyebileceğini düşündüğümüz için de, okurumuza bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyoruz. Birincisi reformist, siyasal çözüm, küçük burjuva akımlar gibi tanımlamalar kaba suçlamalar değil, siyasal nitelendirmelerdir. Nasıl ki okurumuz, “emek ve sermaye çelişkileri var oldukça, adaletsizlik ve sömürgecilik, kapitalist-emperyalist sistemler var oldukça gerçek barışın sağlanması mümkün değil”dir diyorsa, biz de tüm bunları dışında bırakan, hedef göstermeyen bir barış çağrısı ve çalışması düzen sınırlarını aşamaz ve sonuç itibarıyla reformist bir içerik taşır diyoruz. Bu, kardeş Kürt halkının büyük fedakarlıklar pahasına verdiği muazzam mücadeleyi küçümsemek anlamına gelmiyor. Tersine bu mücadeleye hep sahip çıktık. Net tutumumuzu her zaman “Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı” talebini yükselterek gösterdik. Kürt sorununun devrimci çözümünün, Türkiye işçi sınıfının kardeş Kürt halkının meşru ve haklı taleplerine sahip çıkarak, devrimci mücadele bayrağını kaldırmaktan geçtiğinin altını çizdik. Bu ilkesel tutumumuzu pratik politika alanında da üretmekten, kardeş Kürt halkı ile devrimci dayanışma bayrağını kaldırmaktan bir an bile geri durmadık.

Bu alanda gösterdiğimiz devrimci tutarlılık, ideolojik eleştirilerimize kendi meşru zeminini de yaratıyor. Biz ise herşeyden önce devrimci eleştiriye kardeş Kürt halkına ve Türkiye işçi sınıfına karşı devrimci sorumluluğumuzun bir parçası olarak bakıyoruz. Okurumuza, görüşlerimiz hakkında daha bütünsel bir değerlendirme olanağı sağlaması bakımından, Kürt sorununa ilişkin bütünsel görüşlerimizi içeren, Kürt Ulusal Sorunu, Teorik-Programatik Perspektifler ve Siyasal Derlendirmeler 1. Cilt’in yeni baskısını ile önümüzdeki günlerde piyasaya çıkacak olan 2. Cilt’ini okumasını salık veriyoruz.

Yaşasın İşçilerin Birliği, Halkların Kardeşliği!

Bir kaçırma olayının ardından...

“MÜCADELEYİ ASLA BIRAKMAYACAĞIM!”

21.15’te bir arkadaşı otobüse bindirdikten sonra 15-20 metre kadar yürüdüm.

Dalgın ve dikkatsizdim. Birden ne olduğunu anlayamadım; üzerime çullanıp siyah renkli şahin marka bir taksiye bindirdiler. Bindirdikten sonra kafama bere gibi bir şey geçirdiler, kollarıma arkadan kelepçe vurdular.

Arabayı süren de dahil, 4 kişi idiler. Önce bana: “Seninle kısa bir konuşma yapacağız, doğru cevaplar ver, yoksa ...”.

“Benim konuşacak bir şeyim yok!” dedim.

“Bak koçum, üniversiteyi bırakmışsın, davaların açılmış, asker kaçağısın. Sen iyi çocuğa benziyorsun. Bu işe bir girdin mi bir daha çıkmazsın. Seni harcarlar. Bu işi bırak, gel bizimle işbirliği yap. Biz seni koruruz” dediler.

“Sizinle işbirliği yapacağımıza dört ayaklı itlerle işbirliği yaparım” dedim.

Bu cevabımın üzerine ağırlıklı olarak mideme ve çeşitli yerlerime vurmaya başladılar. Ve arabada olduğum süre içerisinde sürekli saçlarımı çektiler.

Dayak faslının ardından, tekrar bana dönerek geçmişimden ve ailemden bahsederek, “istersek anneni, babanı, kardeşlerini işkenceden geçiririz, ya da seni onların gözleri önünde öldürürüz. İyi düşün.” tehditleri savurdular.

“Düşünecek hiçbir şeyim yok.

Cevabımı az önce verdim” diye yanıtladım.

Bir süre için yine ailem üzerinden psikolojik baskı uygulamaya çalıştılar, yanıtsız kalınca da konuyu gazete çalışması ve bağlı olduğumu iddia ettikleri yapıya getirdiler.

Büroda kimlerin çalıştığını, ne iş yaptıklarını, kaç kişi olduğumuzu sordular ve her seferinde “bilmiyorum”, “tanımıyorum” yanıtını aldılar. Ve küfürle birlikte saçlarıma sarıldılar. Daha sonra Kızıl Bayrak çalışanlarından olan Safter ve Suzan’ın nerede olduklarını sordular. Tanımıyorum yanıtını alınca, “nasıl tanıımıyorsun, birlikte çalışıyorsunuz, söyle neredeler ve ne yapıyorlar” diye güya beni sıkıştırmaya çalıştılar.

“Tanımadığım insanların nerede ne yaptıklarını ben nereden bileyim?” cevabı üzerine “biz sana tanıtırız deyip”, ufak bir hırpalamadan daha geçirdiler.

Sonrasında itlerden biri silahını çıkartıp kafama dayadı ve “Bak şu anda kafana dayadığım silahla seni öldürürüm, seni de kaybedeceğiz, seni katledeceğiz” deyince ben de “Ayhan Engin’i katlettiğiniz gibi mi?” (o günlerde kaybedilmesi tehlikesi vardı) diye bağırınca o ana kadar hiç konuşmamış olan ve ön koltukta oturan it, “Biz öyle birini katletmedik, ama seni

kaybedeceğiz, kimse de seni bulamayacak. Bak seni nasıl aldık, isteseydik daha önce de alırdık. Artık elimizdesin ve öteceksin” dedi. Ben susma tavrımı sürdürünce, bu kez “Sadece seni değil, Safter ve Suzan’ı da katledeceğiz, kaybedeceğiz. Siz bizim her zaman elimizdesiniz” diye devam etti.

“Ölümü göze almayanın burada işi ne?” sorum üzerine bir süre sustular. Sonra, “örgütten kimleri tanıyorsun, kimlerle bağlantın var? sorusunu yönelttiler. “Kimseyi tanıımıyorum ve bağlantım da yok” yanıtım üzerine, “seni birazdan öldürüp bir yere atacağız” tehditini savurdular. İçlerinden biri, papaz rollerinde “hayır, bunu şimdilik bırakalım” diyerek güya itiraz etti. Sonra da bana dönerek tehditlerini sürdürdü: “Bak seni nasıl aldığımızı gördün, eğer bizimle işbirliği yapmazsan, bize bildiklerini anlatmazsan seni tekrar kaçırsın ve bir daha da asla kimse senden haber alamaz”. Yaklaşık 23.10 sıralarında Kadıköy’e yakın bir yerde köprü altında beni aşağı attılar.

Yaşadığım bu deneyimin ardından bir kez daha tekrarlıyorum: “Mücadeleyi asla bırakmayacağım!”

PARTİ

Bir damlaydı önce

çelik süzgeçlerden

geçip

göl oldu.

Sonra taşıp ırmak oldu.

Bir ırmaktı önce

şehir şehir aktı

deniz oldu sonra...

Sığamadı kendi içine

mavi şeritlerden geçip

buluştu

okyanus oldu.

Rahime HENDEN

Cengiz Subaşı

Hücre tipi cezaevine hayır!

***Zindanlar yıkılsın,
tutsaklara özgürlük!***

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete